

Podelili priznanja za dan JLA

Številne proslave ob dnevu oboroženih sil

Ob koncu prejšnjega tedna so po vsej domovini slovesno počastili dan oboroženih sil in ob tej priložnosti pripravili vrsto proslav in podelitev priznanj v vojašnicah in občinskih oziroma regijskih središčih.

Tako so v Novem mestu že v petek, 20. decembra, na skupni proslavi podelili pohvale in priznanja posameznikom in enotam. Na sam praznik, 22. decembra, so predstavniki novomeške Krke v vojašnici Milana Majcna v Novem mestu na posebni slovesnosti podelili veliko plaketo Krke pripadnikom te vojašnice za njihovo pomoč pri gašenju požara v tozdu Zelišča.

Na slovesnosti v Ljubljani so v veliki dvorani predsedstva SR Slovenije podelili več priznanj, iz naših občin pa so bili nagradjeni tile: srednje plaketo JLA je prejel pokrajinski štab teritorialne obrambe za Posavje, malo plaketo JLA občinski štab TO Črnomelj, kot najboljša TO med pokrajinskimi v Sloveniji pa je bila za leto 1985 proglašena TO pokrajine Posavje, ki je prejela zmagovalecni pokal. Priznanje republiškega sekretariata za ljudsko obrambo SR Slovenije je med drugimi prejel predsednik skupščine občine Ribnica S. Rus. Priznanja za prizadevano delo in posebne uspehe pri uveljavljanju in krepitvi in razvoju SLO in DS so med drugimi prejeli: sekretariat za LO občine Brežice, tozđ Avtobusni promet Gorjanec, Vika Avsec iz krajevne skupnosti Škocjan in Miha Maraš iz Trebanjske občine.

V Novem mestu so pohvale za uspehe pri izvrševanju nalog v urjenju in vzgoji, krepitvi MPZ ter bojne pripravljenosti štabov in enot TO prejeli: R. Šiško, F. Dominko, F. Medle in diverzantski vod TO Trebnje. Kot najboljši v tradicionalnem tekmovalstvu za najboljšo enoto TO Dolenjske so prehodne zastavice prejeli: protiletalska enota brigade Miljan Majcna, protiletalska enota PŠTO in OŠTP Trebnje. Priznanje za dobro sodelovanje in uspešno skupno delo sta prejela M. Drobniakovič in postaja milice Črnomelj. Za izredne uspehe pri izvrševanju nalog v urjenju in vzgoji, krepitvi MPZ ter bojne pripravljenosti štabov in enot TO so prejeli pohvale: B. Mali, A. Kločaver, J. Jaklič, M. Jevnikar, A. Kambič in M. Ribni. Enota za zvezo OŠTO Metlika je prejela prehodni pokal za osvojevo prvo mesto v tekmovalstvu radiotelegrafistov TO Dolenjske.

KRŠKO — V soboto so na osrednji proslavi priredili v veliki dvorani Dolenjskega kulturnega doma Edvarda Kardelja v Krškem počastili rojstni dan Jugoslovanske ljudske armade in praznik naših oboroženih sil. Slavnostni govornik je bil predsednik izvršnega sveta Pokrajinskega odbora za Posavje Zoran Soln.

Podpredsednik pokrajinskega odbora za Posavje Branko Pirč je podelil priznanja republiškega sekretariata za ljudsko obrambo pokrajinskemu štabu za teritorialno obrambo Posavja, Mihi Halerju in poslovni enoti celjskega izletnika v Krškem. Predstavniki republiškega štaba za teritorialno obrambo polkovnik Božidar Medved je

BREŽICE — Komandant aerodroma Cerklje Nedeljko Ivkovič je tudi letos priredil sprejem za pionirje iz občine in Posavja. Občinsko proslavo ob dnevu JLA so tokrat pripravili učenci OŠ Cerklje. Na njej so podelili nagrade in priznanja za najboljše spise o armadi ter priznanje za uspešnost sodelovanje z JLA, ki so jih prejeli šole, organizacije in posamezniki. Osrednjo akademijo v regiji so imeli v Krškem. Posavska teritorialna obramba je proglašena za najboljšo v Sloveniji.

Izročil pohvale poveljnika TO Slovenije generalmajorja Edvarda Pavičiča rezervnemu majorju Ignacu Regoviču, rezervnemu višjemu vodniku Viliju Logarju, rezervnemu vodniku Vasiliju Marašu in vojaku Antonu Vodišku; malo plaketo RŠ TO pa krajevni skupnosti Arčiče.

Predsednik pokrajinskega odbora za Posavje Miha Haler je podelil priznanja z medaljo PO za Posavje KS Arčiče, KS Veliki Podlog, KS Krška vas, DO Transport Krško, DO SOP tozđ Ikon Kostanjevica, DO Jutrjanica tozđ Orlica Brežice, UNZ Krško, OŠTO Brežice in Ignacu Regoviču ter priznanji protidesantnemu vodju TO Brežice in Jožetu Roštoharju. Komandant TO Posavja Iganc Regovič je izročil pohvale in priznanje, prav tako poveljnik OŠTO Krško Ernest Breznikar. O imenih teh dobitnikov in tistih, ki so prejeli plakete in priznanja Zveze rezervnih starešin, bomo poročali prihodnjic.

Najboljši dom JLA

Ribnica zmagala v tekmovalstvu domov

RIBNICA — Ob dnevu JLA sta bili v ribniški občini glavni svečanosti 21. decembra v Domu JLA, ki je hkrati slavil 10-letnico dela, in 22. decembra v vojašnici Mirka Bračiča. Na obeh svečanostih je bilo podeljenih mnogo priznanj in

Nikola Radić, upravnik doma JLA v Ribnici

diplom. Pisno priznanje in denarno nagrado je prejel tudi ribniški Dom JLA, ki je v tekmovalstvu domov JLA ljubljanskega armadnega območja osvojil prvo mesto. Visoko priznanje in nagrado je podelil predstavnik LJAO polkovnik Tomislav Ljubič, prevzel pa jo je upravnik Doma JLA Ribnica Nikola Radić. Ob prazniku je ribniški Dom JLA prejel od poveljstva divizije še malo plaketo JLA kot znak priznanja za dosežene uspehe v sodelovanju z vojaškimi enotami ter za uspešno sodelovanje s kulturnimi ustanovami in organizacijami iz občin Ribnica in Kočevje.

PRIZNANJA OB PRAZNIKU OBOROŽENIH SIL — V Novem mestu so na slovesnosti podelili več priznanj in pohval za uspešno delo v oboroženih silah. (Foto: M. Markelj)

Do resnice po naporni poti

Medobčinski svet ZK za Dolenjsko o obveščanju — Največ besed o Dolenjskem listu — Nujen stalen, strpen in svoboden dialog — O lokalnem radiu

NOVO MESTO — V sklopu priprav na bližnjo problemsko konferenco CK ZKS o informativni dejavnosti, ki bo sredi januarja v Ljubljani, je prejšnji teden tudi medobčinski svet ZK za Dolenjsko posebno sejo namenil obveščanju. Kot gost je sodeloval tudi Jak Koprivc, član predsedstva CK ZKS.

Večurna razprava po uvodnih besedah Borisa Dularja je potrdila, da je javno obveščanje družbeno zelo občutljivo in zapleteno vprašanje, ki tako ali drugače zadeva vsakogar in o katerem so mnenja zelo deljena, zlasti ko gre za njegovo kritično vlogo. Večidel razmišljanj je bil namenjen Dolenjskemu listu kot osrednjemu glasilu, njegovemu položaju pa tudi spodbujanjem, ki so posledica ne dovolj kakovostnega in angažiranega novinarskega dela, pa

tudi objektivnih težav, s katerimi se ubija skoraj ves tisk.

Ena med njimi je nenehni boj za obstanek, ki se kaže v sistemsko še vedno nezadovoljivo rešenih gmočnih vprašanjih regionalnih sredstev obveščanja. Da so težave še večje, je prispevala OK SZDL Kočevje, ki je enostransko izstopila iz kroga ustanoviteljev Dolenjskega lista, ne da bi za to — kot so dejali na seji — imela prepričljive razloge. S krčenjem zaledja in s tem materialne

osnove list ne more rasti v svojem razvoju in slediti vse zahtevnejšim nalogam, ki jih preden postavlja družba.

Razprava je tudi pokazala, da si demokratizacije in Kardeljeve vizije družbe in obveščanja v njej ni mogoče predstavljati brez strpnega in svobodnega dialoga, v katerem bodo zmagovala dejstva in resnica, ne pa občutki, politična diskvalifikacija in etiketiranje. Le stalen in

Medobčinski svet ZK je opozoril tudi, da je potrebno čimprej usposobiti dolenjsko lokalno radijsko postajo in zanjo doseči večjo medobčinsko sodelovanje. Zastavljeno je bilo tudi vprašanje tehničnega napredka informacijskih sredstev, saj zdaj zaostajajo ali pa jih sploh še ni. Težko pričakovana usposobitev avtomatske oddajniške postaje na Trdinovem vrhu bo korenito izboljšala sedanje razmere, saj je Bela krajina najbolj bela lisa na vseh kartah, ki prikazujejo vidnost in slušnost programov RTV Ljubljana v Sloveniji.

kulturni dialog je pot za premagovanje nesoglasij in različnih pogledov. Prejšnji teden sprejeti novi zakon o obveščanju postavlja odnose bolj zahtevno in natančno, zaostrije odgovornost ne le novinarjev, temveč tudi virov informacij, ki so dolžni javno delovati.

M. LEGAN

Med delavci manj malodušja

Problemska konferenca o sedanjem položaju Industrije motornih vozil — »Dokler vzdušje ne bo pravo, ne bo referendum o reorganizaciji«

NOVO MESTO — Problemska konferenca v IMV, ki sta jo 17. decembra sklicala koordinacijski odbor osnovnih organizacij Zveze sindikatov in akcijska konferenca Zveze komunistov glede uresničevanja sanacijskega programa, sta vlila nekaj več optimizma. Ob mnogo boljših rezultatih in skorajšnjih dolgoročnih rešitvah pa so delegati kritično spregovorili zlasti o slabem socialnem položaju delavcev.

Že uvodno poročilo Marjana Anžurja, predsednika začasnega kolegijskega organa IMV, je dosedanja agonija napovedala konec z izjavo, da gre novomeška ekipa 23. in 24. decembra v Pariz k slavnostnemu podpisovanju težko pričakovanega aneksa k pogodbi z Renaultom. Prav tako je predsednik Anžur to pot zatrdil, da ob koncu leta iz tekočega poslovanja ne bo izgube ne v prikolničarski in ne v avtomobilski proizvodnji. Še pred iztekom prvega tromesečja v novem letu pa bo začasno vodstvo IMV delavcem predložilo programske možnosti za dolgoročno poslovanje. »Zdaj je 99 odst. možnosti, da se bo avtomobilski program v Novem mestu obdržal, glede možnih domačih in tujih partnerjev v avtomobilski proizvodnji pa bo na voljo več in, in ne ena sama. Prav tako še vedno delamo na rezervnem proizvodnem programu če bi se pri avtomobilski proizvodnji vendarle kaj zataknilo,« je dejal Marjan Anžur.

Očitno je, da je med delavci manj

bojazni za usodo IMV in lastno bodočnost, ki je do nedavnega povzročala precej malodušja, kar se je kazalo v množičnem odhajanju iz kolektiva. Kako pa komunisti in v sindikatu IMV danes ocenjujejo položaj, pričajo izjave:

ČEDO NEGOVANOVIČ, predsednik koordinacijskega odbora sindi-

katov: »Od leta 1980 dalje je bila IMV eden največjih izgubarjev v slovenskem gospodarstvu. Vrstili so se ukrepi in menjavale vodstvene ekipe, vendar se do nedavnega zadeve niso izboljšale. V vsej agoniji pa je naš delavec vztrajal in kljub nizkim dohodkom dosegal zavidanja vredne rezultate, ki pa so se žal zaradi nenehnega spremi-

(Nadaljevanje na 2. strani)

USTANOVLJENO DRUŠTVO KADROVSKIH DELAVCEV

ČRNOMELJ — Pretekli teden je bil v Črnomlju ustanovni občni zbor Društva kadrovskih delavcev Bela krajina, v katerem so delavci iz metliške in črnomaljske občine. Na ustanovnem zboru, ki se ga je udeležilo 26 članov, so sprejeli dolgoročni delovni program, v katerem so največ pozornosti posvetili razvoju kadrovske dejavnosti. Predsednik društva je postal Tone Mihelič, podpredsednica Vida Šegina-Matkovič, tajnik pa Ivan Hrustek. Društvo vabi vse, ki kakor koli delajo s kadri, da se včlanijo pri tajniku Hrustku v občinski skupščini v Črnomlju.

V KANIŽARICI V PETEK DOSEGLI LETNI PLAN

KANIŽARICA — V noči od 20. na 21. december so v Ribniku trjavca premoška Kanižarica klub številnim težavam, ki so jih letos pestile, dosegli letošnji plan izkopa — 120 tisoč ton premoga. Do konca leta bodo po načrtih nakopali še 6 do 7 tisoč ton ter tako presegli letni plan za 5 do 6 odst. Za prihodnje leto načrtujejo, da bodo prav tako izkopal 120 tisoč ton premoga, čeprav se zavedajo, da bo to težka naloga, saj bodo poleg ostalih težav daljše kot letos tudi transportne poti iz rudnika.

S KRUPU ŠE HUJE?

NOVO MESTO — Vse kaže, da je bilo varljivo nekajtedensko zatišje o dogodkih ob zastupitvi belokranjske rečice Krupe s polikloriranimi bifenili. Tik pred zaključkom redakcije smo namreč prejeli obvestilo, da so zadnje opravljene analize odvzetih vzorcev vode pokazale vsaj tri do štirikrat večjo prisotnost PCB, to pa nekateri že opravičujejo z nizkim vodostajem Krupe. Zato bomo skušali o analizi zvedeti kaj več in objaviti v prihodnji številki lista.

1986

srečno novo leto

V ENEM DNEVU OKRASILI MESTO — Novomeški Glavni trg že teden dni nudi pravo novoletno podobo. Krasi ga stotero raznobarnih lučk in snežink, prvič pa so letos tudi bogato okrašene novoletne jelke. Za vse to so poskrbeli učenci novomeških osnovnih šol (na sliki), ki so minuli četrtak dopoldan pomagali krasiti trg skupaj z vojniki, mladinci, mentorji in delavci Elektra. Na tako pripravljenem trgu bo danes in jutri novoletni Živžav s sprevedom dedka mrza in skoraj 300 sodelujočimi, med katerimi bo tudi Jos iz Periskopa. (Foto: J. Pavlin)

BERITE DANES!

na 2. strani:
● Največ ugodnosti za naročnike

na 3. strani:
● Kje bo drugi pas avtoceste?

na 4. strani:
● Zgled pokroviteljstva

na 5. strani:
● Zakaj odprto pismo učiteljev?

na 6. strani:
● Prekinitev dela v Sigmatu

na 7. strani:
● Črno nebo nad kulturo

na 13. strani:
● Okrepljene moči proti raku

na 15. strani:
● Nova klobuta športu

na 20. strani:
● Nagradna križanka

in
● NOVOLETNA PRILOGA

Srečno — za preživetje

Slovenska kultura že zdaj krepko občuti restriktivske škarje in bije trd boj za preživetje. Po izjavi predsednika skupščine kulturne skupnosti Slovenije, pisatelja Vladimira Kavčiča, prejšnji teden na protestnem zboru svobodnih umetnikov v Cankarjevem domu pa se ji pišejo še bolj črni dnevi. Ta čas, je dejal Kavčič, ima kultura finančno pokritih le dobro polovico s plani izkazanih potreb v letu 1986, kje dobiti še polovico, pa je vprašanje. Čedalje hušje razmere se zgrinjajo tudi nad občinske kulturne skupnosti, ko omejitvene škarje ne prizanašajo ničemu več. V Novem mestu so, denimo, v srednjeročni plan zapisali, da bi morale kulturne ustanove zaposliti še 22 ljudi, če naj bi delo steklo hitreje, temeljiteje in kvalitetneje. Po tri nove strokovnjake naj bi dobili v arhivu, Dolenjskem muzeju, Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine, nekaj strokovnega kadra v Domu kulture, kar dvanajst pa v Studijski knjižnici Mirana Jarca. Zavoljo višje sile pa teh zaposlitev ne bo, vsaj v tolikšnem številu ne, čeprav so jih povsod neovrgljivo utemeljili. Kultura se je morala odreči tudi normalnim prostorom za delo, do katerih bi prišla s tako imenovanimi naložbami. In še bi lahko navajali. Nad kulturo se je in se torej še zgrinja toliko črnega, da bi ji morali za Novo leto izreči sožalje. Pa ji ne bomo. Če je kdaj potrebovala srečo, jo zagotovo zdaj!

L. ZORAN

V drugi polovici tedna bo pretežno oblačno vreme z občasnimi padavinami. V nižinah bo dež.

ljubljska banka
Temeljna dolenjska banka
Novo mesto
1955-1985

Kongres ZSMS — ne o vsem in za vsakogar

S tiskovne konference pred 12. kongresom ZSMS, ki bo aprila v Krškem

LJUBLJANA — Na 12. kongresu ZSMS, ki bo od 4. do 6. aprila 1986 v Krškem, bo sodelovalo 439 delegatov in številni gostje. V času gospodarske krize še zdaleč ne zadošča manifestativno nastopanje, ampak mora mladinska organizacija nastopati, kot enakovreden politični subjekt.

Na tiskovni konferenci v Ljubljani so mladi obvestili novinarje, da potekajo priprave na kongres slovske mladine v Krškem tudi v času, ko se srečujemo v Evropi z določeno krizo levih mladinskih organizacij, ki jim močno upada članstvo, ali pa se jim odreka legitimnost.

Dokumenti novomeškega 11. kongresa ZSMS ostajajo slej ko prej zavezujoča programsko-politična osnova za naprej. Prvi odmevi na pripravljeno gradivo za 12. kongres ZSMS so ugodni, saj so se mnogi šele zdaj pričeli zanimati za mladinsko organizacijo. Zvestno pa so se v organizaciji mladine odločili, da bodo gradiva skrčili, kajti vsega na kongresu pač ne bo mogoče obravnnavati. Zato je bolje, da se mladi poglobljeno zadrtijo pri nekaterih temeljnih odprtih vprašanjih mlade generacije in družbe nasploh. Kot je dejal Željko Cigler, »smo se prebili skozi obroč pisanja o vsem in za vsakogar. Beseda naj ne bo delikt.«

Kongres bo deloval v treh skupinah. Mladi so pripravili in bodo ob kongresu izdali štiri knjige z aktualno politično in kulturno vsebino. Podobno kongresu v Posavju pa bodo dajale številne kulturne in športne prireditve. Na teh bodo sodelovali dobitniki najvidnejših mladinskih priznanj »Zlata ptica«, tako da bo močan utrip 12. kongresa ZSMS opazen ne le v Krškem, marveč tudi v Brežicah in Sevnici.

P. P.

Za savske elektrarne potrebnih 120 milijard din

SEVNICA — Na petkovi seji posavskega sveta občin so najprej pregledali delo usklajevalnega programskega sveta za Krško polje...

Posavci ta posel stoletja, kot imenujejo tudi gradnjo elektrarn, jemljejo nad vse resno. Magister Niko Kurent iz savskih elektrarn je na seji razgrnil vrsto podatkov. Zadeve ne vidi tako črno, kot se občasno slika v javnosti, zlasti kar zadeva ekologijo.

Po podatkih od junija lani naj bi projekt Krškega polja veljal 120 milijard dinarjev. Za nazorejšo primerjavo navedimo, da je to toliko, kot je znašal prvotni predlog zveznega proračuna za prihodnje leto. Novo je tudi to, da prve elektrarne v posavskem nizu, pri Vrhovem, verjetno ne bodo mogli pričeti graditi že prihodnje leto. Inž. Jenič, kot zaenkrat edini pri zbornici tudi poklicno zadolžen za Krško polje (mnogi menijo, da je to ime preozko) z arealom novih 13.000 hektarov, je na seji razgrnil zamisel, da bi v Posavju strnili kadrovske in organizacijske rešitve za ta podvig.

Na seji sveta posavskih so sprejeli tudi dogovor med komunalnimi skupnostmi, kjer v Posavju že prelivajo komunalni dinar za delavce vozače. To je lep uspeh, pomembno bi bilo, da bi sedaj dogovorjanje seglo še v občine, ki mejijo na Posavje.

Načelnik krške UNZ Maks Umetič je člane sveta seznanil s kadrovske tiskto te službe v Krškem, ki ima sedaj prostore kar na obeh savskih bregovih. Novogradnja oziroma dogradnja k sedanjim prostorom v Krškem naj bi veljala 250 milijonov dinarjev.

A. ŽELEZNIK

(Nadaljevanje s 1. strani)

njanja pogojev gospodarjenja izničevali. Prepričani smo, da gre pri zdajšnji vodstveni garnituri za ekipo, ki ve, kaj hoče. Sanacijski programi bi morali zagotavljati predvsem socialno varnost in družbeni standard, ki je pri nas zaradi praznih skladov dosegel zaskrbiljujoče razmere. Že leta imamo nizke osebne dohodka, ki so ob koncu letošnjega triletja znašali poprečno 34.000 din. Odpovedujemo se

imamo še vedno rezerve, zato akcijo za prihranke nadaljujemo. Spremembe v samoupravni organiziranosti so sestavni del ukrepov za sanacijo. Med komunisti se je že začela široka javna razprava, splošna ugotovitev pa je naslednja: nihče ni proti dvema delovni organizacijama, težava pa je v tem, ker se v shemi mikroorganizacije ne vidi usoda posameznika. Tudi informiranje v družbenopolitičnih organizacijah je potrebno še izboljšati.

predvsem štipendiranje, ki pa je v IMV dobro organizirano.

MARKO VRŠČAJ iz tozd Črnomelj: »Smo v IMV najslabše opremljen tozd. Že nič kolikokrat smo postavljali vprašanje, kaj je z našo sanacijo. Obljube niso bile uresničene, posledica pa je, da so ljudje izgubili zaupanje in iz proizvodnje odhajajo najboljši delavci. Ne odhajajo toliko zaradi majhnih osebnih dohodkov kot zaradi negotove bodočnosti. Pri nas se naglo večja poprečna starost zaposlenih in je dosegla že poprečno 40 let.

JOŽE TURK, delegat iz delovne skupnosti skupnih služb: »Pet let ne združujemo niti denarja za stanovanjsko izgradnjo, liste prosilcev so strahotno dolge in nihče ne ve, če bo in kdaj bo prišel na vrsto za stanovanje. V skupnih službah ob predvideni reorganizaciji vlada negotovost, kajti znano je, da jih bo nekaj šlo v prikoličarsko proizvodnjo, drugi v avtomobilsko, za nekatere pa se še ne ve. Kam z njimi? Pred referendumom o reorganizaciji bi bilo potrebno dati ljudem več pojasnil glede tega.

MIHA LUKMANN iz razvojnega inštituta: »Govorimo, da je lastna pamet pomembna in da nas le ta lahko povleče iz težav, zato bo v novih programih tudi razvoj terjal več pozornosti in seveda sredstev. IMV je nastala in zrastle z razvojem lastnega kombija, ki je na tržišču še vedno iskano vozilo, glede tovrstne proizvodnje pa niti danes še ne vemo, kaj hočemo. Menim, da ni v interesu IMV, da bi bil zmeraj le »šraufcenciger industrija, in da so možnosti za nadaljnji razvoj na področju lastnega vozila. V razvojnem inštitutu se srečujemo s hudimi kadrovskimi problemi, povezanimi z nagrajevanjem. Ko sem pred dvema letoma prišel v IMV, nas je bilo sedem diplomiranih inženirjev, medtem sta prišla dva nova, kar šest pa jih je odšlo. V projektivi je ostal en sam. Menim pa, da je IMV trdoživ kolektiv, ki je preživel veliko hudega in bo tudi končno pot agonije prebrodil brez večjih pretresov.

JOŽE SUHADOLNIK, predsednik novomeškega izvršnega sveta: »Konec marca poteče ukrep družbenega varstva nad IMV, zato je potrebno dotlej doreči, kaj bo z IMV v prihodnje, in izpeljati reorganizacijo. Zagotavljam, da bomo v vsakem primeru našli rešitev za delavce IMV.

Na problemski konferenci, kjer so dali v razpravi svoje prispevke še ostali člani časnega vodstva IMV in drugi, so sprejeli vrsto zaključkov in priporočil, omenimo pa naj le nekatere. »Zavzemali se bomo, da bodo stimulirani le delavci, ki se bodo nenehno dokazovali z delom, medtem ko bomo slabo delo sankcionirali brez lažne in škodljive solidarnosti. Boj za kvalitetne kadre bo postal ne le strokovna, temveč tudi politična naloga. Tudi ob tej priložnosti izpostajamo že večkrat izraženo zahtevo kolektiva, da se konstituirata trajen poslovodni team, ki bo dolgoročno in najodgovorneje vpet v uresničitev sanacijskih programov. Te zahteve vsebinsko ne spreminja niti načrtovana samoupravna preobrazba IMV.

RIA BAČER

Dopolnitev ponudbe

NOVO MESTO — V četrtek, 19. decembra je bila v Krkinem tozdu Zdravilišča novinarska konferenca, ki so se je udeležili najvidnejši slovenski turistični novinarji. Ogledali so si zdravstvene prostore v Šmarjeških Toplicah, gostinski del ponudbe tozda jim je bil predstavljen na Otočcu, o nadaljnjem razvoju zdraviliške in gostinske dejavnosti v letu 1986 in vsem prihodnjem srednjeročnem obdobju pa so podrobneje spregovorili v Dolenjskih Toplicah.

Direktor tozdu Zdravilišča je v krajši predstavitvi načrtovanega razvoja poudaril, da bo le-ta slonel predvsem na prizadevanju po še kvalitetnejših storitvah, tako zdravstvenih kot gostinsko turističnih. Krkina zdravilišča, še zlasti Šmarješke Toplice, veljajo trenutno za najsodobnejše opremljena zdravilišča v Sloveniji, kar je poleg prizadevanega dela zdravstvenih delavcev osnovni pogoj za razvoj v vrhunski rehabilitacijski center za bolezni srca in ožilja, gibala, živčevja in psihosomatskih bolezni.

Srce zdravilišča Šmarješke Toplice je kardiološki laboratorij z aparaturo za obremenilne teste in dinamično elektrokardiografijo s telemetrijsko in magnetoskopsko kontrolo. Posebnost zdravilišča je holter monitoring, ki omogoča spremljanje električne aktivnosti srca neprekinjeno od 12 do 72 ur ter tako beleži polno sliko delovanja srca med različnimi dnevnimi aktivnostmi bolnika. Za diagnostiko bolezni ožilja pa je laboratorij opremljen z napravami za ultrazvočno diagnostiko po Dopplerjevem principu.

Razvoj Otočca bo v naslednjih letih temeljil predvsem na dopolnjevanju ponudbe.

O SODELOVANJU

ČRNOMELJ — Pretekli teden je bil v Črnomlju regijski posvet predsednikov in tajnikov obrtnih združenj iz Trebnjega, Novega mesta, Metlike in Črnomlja. Beseda je tekla o opravljenih skupnih nalogah v letu 1985 ter o delu v prihodnjem letu. Ugotovili so, da je bilo dosedanje sodelovanje med dolenjskimi združenji dovolj dobro.

● Ta čas so v IMV v polnem teku priprave na reorganizacijo, ki bo kolektiv delila na dva dela: prikoličarska in avtomobilska proizvodnja bosta ločeni. Kot je na problemski konferenci pojasnil Anton Kuhar, član časne vodstvene ekipe, odgovoren za zahteven reorganizacijski projekt, bo ta izpeljan v dveh fazah.

Do februarja bo trajala javna razprava o reorganizaciji. Danes sestavlja IMV 13 tozдов, po novem pa bo 9 tozдов v dveh delovnih organizacijah. »Oba dela IMV zdaj združuje predvsem čustvena navezanost, ki pa z gospodarsko logiko nima nič skupnega. Oba programa imata le za 5 odst. skupnega prihodka, gre za dve povsem ločeni proizvodnji, saj je ena iz kovinske, druga iz lesarske stroke. Proizvodnji sta že dislocirani, v finančnem pogledu pa ločitev prinaša predvsem čiste račune, ki jih zdaj ni. Razvojno delo je že v obeh programih povsem različno. Reorganizacija je potrebna z vidika boljše gospodarjenja in dolgoročnih rešitev. Pri odločitvi ne bo in ni pritrkov vodstvenih ljudi na delavce. Sami morajo spoznati, da je to edino prava pot v bodočnost. Dokler vždušje ne bo pravo, nima smisla organizirati referendum, ki veliko stane, zato tudi mislim, da se prvotno dogovorjenega roka, 15. januarja, ne bomo držali,« je dejal Kuhar.

regresu, nimamo nobenih poračunov, smo brez jubilejnih nagrad.

VOJKO GROBOVŠEK, predsednik akcijske konference ZK: »Naša akcijska konferenca šteje 19 osnovnih organizacij ZK s 394 člani. V zadnjih treh letih se število članov bistveno ni spremenilo, čeprav se je občutno zmanjšalo število zaposlenih. V večini osnovnih organizacij ZK je delo na zadovoljivi ravni. Imamo pa tudi osnovne organizacije, ki stojijo ob strani vsemu dogajanju in čakajo, da iniciative pridejo od drugod, in se tedaj ne spoštujejo dogovorjenih rokov. Take osnovne organizacije najdemo v okoljih, kjer vodilni delavci ne čutijo potrebe, da bi predstavnike družbenopolitičnih organizacij vključevali v delo. Komunisti bomo morali priti do ocene, kako je posamezna osnovna organizacija in vsak njen član pripravljene spremljati vse bolj zahtevne delovne naloge. Prepričan sem, da

DUŠAN REŠETIC: »V petih letih smo bili priče več neuspehim poizkusom sanacije in reorganizacij, a pravih rezultatov ni in ni bilo. V letošnjem letu pa opažamo premik, ki delavcem vpliva nove upe. Po mojem moramo podpreti reorganizacijo, kajti brez tega ne bo dolgoročnih rešitev, poti nazaj pa ni.

JANEZ LOBE, delegat mladinskih organizacij, je bil najbolj kritičen. Poudaril je, da je še vedno kopica odprtih vprašanj med mladimi delavci, ki se čutijo odrinjene. »Izgubili smo mnogo volje do dela zaradi gospodarskih težav, ki jih nismo ustvarili mi, moramo pa jih reševati. V IMV sprejemajo mlade ljudi, a se potem izgubijo po proizvodnjah in pristanejo na slabo plačanih in nepomembnih mestih. Od njih ni pravih učinkov in jih tudi ne moremo pričakovati, ker so minimalno plačani. Mladim je v pomoč

Največ ugodnosti za naročnike

Izdajateljski svet Dolenjskega lista potrdil novo ceno časopisa — Delegati označili izstop kočevske občine kot nezrel in neresen

NOVO MESTO — Osrednji točki dnevnega reda seje izdajateljskega sveta Dolenjskega lista, ki se je sestel 19. decembra, sta bili nova cena časopisa in pa izstop občinske konference SZDL Kočevje iz kroga soustanoviteljev.

Potem ko so se delegati izdajateljskega sveta seznanili z gospodarjenjem Dolenjskega lista in sprejeli sklep, da naj bi se delež sofinancerjev prihodnje leto povečal za toliko, za kolikor se bo splošna poraba, so obravnavali tudi predlog za novo naročnino. Ta bo poslej znašala 3.000 dinarjev za vse leto, posamezen izvod v kolportaži pa bo veljal 80 dinarjev. Ob tem je treba pou-

dariti, da bodo največjih ugodnosti deležni stalni naročniki, ki bodo list v bistvu dobili za 60 dinarjev, medtem ko je polna lastna cena celih 117 dinarjev.

Dalj časa so se delegati izdajateljskega sveta zadržali pri izstopu kočevske občinske konference SZDL. Predvsem je delegate motilo to, da so bili o vsej zadevi seznanjeni iz

časopisa, prav pa bi bilo, ko bi Kočevci prej sporočili svojo namero. Tako za tak sklep kočevske konference ni mogoče reči drugega, kakor da je enostranski. Čeprav je kočevski delegat obžaloval, ker je prišlo do ločitve na takšen način, pa so delegati ocenili, da je bil sklep sprejet prehitro. Politično odločitev za tak korak so ocenili kot nezrelo, neresno in forumsko. Zlasti jih je motilo to, da so v Kočevju tako zlahka pozabili na tisoč naročnikov Dolenjskega lista, in zastavili so si tudi vprašanje, ali je te naročnike sploh kdo kaj vprašal. Zavrnil pa so tudi pobudo kočevskega predstavnika, naj bi tudi poslej deloval delegat v izdajateljskem svetu. Poudaril so, da iz tiste občine, ki nič ne prispeva k sofinanciranju, pač ne more biti delegata v izdajateljskem svetu in potemtakem tudi ne vplivanja na uredniško politiko.

Po razpravi o kočevski odločitvi so delegati sprejeli sklep, da je treba o vsem seznaniti medobčinske svete SZDL ljubljanske, posavske in dolenjske regije. Ti naj bi tudi izrekli politično oceno.

J. S.

30 let banke

Slovesnost ob jubileju

NOVO MESTO — Čeprav je 30 let za razvoj banke kratka doba, velja posebej poudariti, da temeljna dolenjska banka krepko stoji v središču gospodarskega razvoja Dolenjske in Bele krajine,« je na slovesnosti ob jubileju 19. decembra med drugim dejala Majda Kraševc, predsednica zbora banke.

Ko je konec leta 1955 Mestna hranilnica prevzela od Narodne banke nekatere nove posle in kadre ter se preimenovala v Komunalno banko, se je začel razvoj bančništva na Dolenjskem in ta datum se šteje tudi kot rojstni dan Ljubljanske banke — temeljne dolenjske banke Novo mesto.

Na skromni slovesnosti je o prehojeni poti in današnjem položaju banke govoril Sergej Thorževskij, predsednik poslovodnega odbora, v kulturnem delu programa pa je nastopil Dolenjski oktet.

Ob tej priložnosti so podelili 15 priznanj delovnim organizacijam Dolenjske za dolgoletno dobro sodelovanje, 19 posameznikom za osebno prizadevanost pri delu v organih banke, 16 članom delovne skupnosti banke pa so dali priznanja za 25 in večletno delo. Posebno priznanje je dobil Ivo Novšak, prvi direktor Komunalne banke, ki je to banko uspešno vodil vse do upokojitve.

R. B.

ČETRTOKOV INTERVJU

Med močnejšimi v državi

O 30-letnem razvoju banke in njenem današnjem položaju govori Sergej Thorževskij

NOVO MESTO — Pred dnevi so v Ljubljanski banki temeljni dolenjski banki Novo mesto praznovali tridesetletni jubilej. Kako domača banka živi danes in kakšen je njen trenutni položaj ob sprejemu nove zakonodaje, je govoril Sergej Thorževskij, predsednik poslovodnega odbora.

»Leta 1976 se je naša banka organizacijsko povezala v sistem združene Ljubljanske banke, danes pa je po potencialu na 13. mestu v sistemu združene banke in na 58. mestu med 168 bankami v Jugoslaviji.

S kolikšnimi sredstvi temeljna dolenjska banka posluje letos in kdo ima v njej največ sredstev?

»Računamo, da bodo ob koncu leta sredstva banke znašala 40 milijard dinarjev, največji strukturni delež pa imajo sredstva občanov, zatem sredstva delovnih organizacij ter bank in drugih. V naši banki združuje sredstva 196 članic, 1320

delovnih organizacij, odprtih je preko 169.000 hranilnih vlog in čez 60.000 deviznih vlog. To pa je le del našega poslovanja.

Kakšno je letos vaše sodelovanje pri naložbah za prebivalstvo?

»V desetih mesecih letošnjega leta je bilo občanom odobrenih nekaj več kot 3800 kreditov v vrednosti preko 900 milijonov dinarjev. V odplačilu je tudi 1050 stanovanjskih kreditov, danih združenemu delu, in 32.000 posojil, ki smo jih dali občanom. Samo v letošnjem letu smo odobrili že za 1 milijardo dinarjev stanovanjskih posojil, medtem ko podatki za zadnja štiri leta pričajo, da je naša banka sodelovala pri izgradnji 2473 stanovanj v družbenem in zasebnem sektorju.

Pred nekaj leti ste uvedli tudi plačilni promet s tujino. Je letos veliko teh poslov?

»Preko naše banke opravljajo plačilni promet s tujino skoro vse naše članice. Ob koncu triletja je znašal plačilni promet z inozemstvom preko 82 milijonov dolarjev, kar kaže obsežnost teh poslov.

Ped dnevi sprejeta nova zakonodaja s področja bančništva prinaša vrsto novosti. Kako bi jih na kratko označili?

»Zkon uvaja pomembne novosti predvsem v povečevanju ekonomske funkcije banke, povečevanju strokovne odgovornosti banke in njenih delavcev pri odločitvah, hkrati pa prinaša večji vpliv članic in ustanoviteljev banke na celotno poslovanje.

RIA BAČER

Sergej Thorževskij

Čisto običajne želje

Še nekaj dni in poslovili se bomo še od enega leta. Nazdravili bomo novemu in si po stari dobri navadi zaželeli vse najboljše. Želje za novo leto 1986 so seveda različne, medtem ko se nekaj osnovnih pojavlja praktično pri vseh. Le kdo sebi in najbližjim ne želi zdravja, sreče pa miru v svetu? Želje seveda odražajo tudi naš sedanji trenutek. Resnično nagrajevanje po delu, dovolj dela, manjša inflacija, boljše založenost trgovin, na položajih dobri, pošteni in sposobni ljudje, uresničevanje že zapisanega pa spreminjanje tistega, kar ni v redu, to so pravzaprav čisto normalne in tudi običajne želje. Verjetno pa bodo le prevelik zalogaj za eno samo leto, da bi vse postale kaj več od želja.

ROMAN ČELESNIK, ravnatelj osnovne šole v Škocjanu: »Kot ravnatelj šole bi želel, da bi se v naslednjem letu le nekoliko uredili osebni dohodki učiteljev in da ne bi stalno capljali za gospodarstvom. Prav bi bilo, da bi se povrnil ugled učitelja in da bi njegovo delo spoštovali tako kot včasih. Želel bi, da bi imeli v naslednjem letu boljše občutek socialne varnosti, da bi bilo manj izkoriščanja človeka po človeku, čim manj spornih žarišč v svetu in možnosti za novo vojno. Teroristična dejanja, kjer umirajo nedolžni, naj ne bodo več pot k reševanju neke politike. Stvari naj se urejajo po mirni poti.

IVAN PEZDIR, poslovodja v prodajalni kmetijske zadruge v Črnomlju: »Želim si, da bi bilo prihodnje leto boljše, kot je letošnje, a ker ne kaže tako, naj bo vsaj takšno kot leto 1985. V družini si želim predvsem zdravje, v svetu mir, v službi pa, da bi bili bolj založeni, čeprav je res, da za slabo založenost marsikdaj nismo krivi trgovci. Pa inflacija naj bi se zmanjšala, v primerjavi z letošnjo vsaj za polovico.

BRANKO KORELEC, električar iz Velike Loke: »Kakšnih posebnih želja nimam. Po mojem bi se morali pripeljati h koncu našo stabilizacijo ali pa pravzaprav resno začeti z njo, tudi za ceno nižje življenjske ravni. Rad bi tudi, da bi pri nas začeli v resnici nagrajevati po delu, da bi vsak dobil toliko, kolikor ustvari. Za sebe želim, da bi prihodnje leto končal zadnji letnik srednje tehnične elektro šole. Potem mi bo ostalo več časa za kaj drugega.

KREŠIMIR TOMIN, upokojeni polkovnik JLA iz Brežic: »Nobenih želja ne bom našteval, ker jih stalno ponavljamo. V novem letu nam bo zagotovo boljše, če bomo uresničili to, kar smo že zapisali, če bomo začeli spreminjati, kar ne velja in če bomo pošteno in več delali. Natanko vemo, kaj moramo storiti. Nismo se prvič znašli v krizi. Doživljali smo jo 1948 in jo uspešno prebrodili, z dejanji, ne z besedami.

DARČEK FLAJŠMAN, upokojenec iz Metlike: »Osebo si v novem letu želim zdravja, kar želim tudi vsem znancem in prijateljem, nasploh pa si najbolj želim, da bi bil na svetu mir. Mi, ki smo doživeli vojno in sodelovali v njej, z mano mir še bolj ceniti in si želim, da ne bi nikoli več nikjer počila puška. Med pametnimi ljudmi se da vse urediti po mirni poti. Mi smo se borili za svetle ideale, ne pa za lumparije in prerekanje.

JEZDIMIR SMILJIĆ, zidar s Senovga: »V novem letu si želim še več dela, ker rad delam, če je dela več, pa tudi boljše za služim. Zase in za svojo družino, a tudi vsem sodelavcem in drugim bi želel obilo zdravja, saj je to skoraj najpomembnejše za dobro počutje in srečo. Želim, da bi povsod v Jugoslaviji bratstvo in enotnost pomenila več kot le parolo. Delavci iz drugih republik bi se morali povsod po domovini počutiti kot doma. Medsebojno spoštovanje je moja iskrena želja, a tudi nujnost za trdno skupnost enakopravnih narodov.

IVE STANIČ, direktor Kulturnega centra Kočevje: »Želim si, da bi tisti odgovorni tovariši, ki že 10, 20 let govore po televiziji in drugod, kako je potrebno nesposobne kadre zamenjati, končno le prepustili mesto sposobnejšim. Tako bi najprej naredili za družbo in našo splošno srečo.

VERA POPOVIĆ, profesorica iz Ribnice: »Ne bi naštevala raznih osebnih, družinskih in splošnih želja, kot so zdravje, mir itd. Želim, da bi sposobni in pošteni ljudje prišli na odgovorne položaje, saj smo pred volitvami. Žal se izvoljeni prepogosto pokvari in se obnaša, kot da je oblast le on. Tak oblastnik potem počenja, kar hoče. Želim, da bi vrdilni ljudje v našem sistemu delali po njem in ga spoštovali. Vsak naj najprej odgovorno opravi svojo osnovno delovno dolžnost. Upoštevati pa bi morali tudi skupno dogovorjena merila.

ALBIN SUBAN, zasebni avtoprevoznik iz Sevnice: »Vidite, da stojim v vrsti za nafto. V novem letu si pred vsemi osebnimi željami želim, da bi imel delo in da bi bilo dovolj nafte, da bom lahko to delo tudi opravil.

kmetijstvo

ZAMENJAVA ZEMLJIŠČ IN DAVEK

ČRNOMELJ — Ker je očitno, da v črnomaljski občini ni vsem povsem jasno, kako je zamenjava zemljišč in plačilom davkov ob tem, so to pojasnili na upravi za družbene prihodke. Če gre za združevanje zemljišč z menjalnimi pogodbami, vendar stranki — pri tem ni pomembno, ali so to kmetije ali polkmetije — nista pokojninsko zavarovani iz naslova kmetijstva, zemlja pa je tudi nadalje namenjena za obdelovanje, se plača davek le od razlike med vrednostma zamenjanih zemljišč. Če pa je pri menjavi, torej združevanju, izkazan družbeni interes in so kmetije pokojninsko zavarovani, izda komite za družbeni razvoj potrdilo o oprostivni davku na promet nepremičnin. Tisti, ki so oproščeni davka, pa zemlje ne smejo odtujiti 5 let, sicer plačajo davek po za 30 odst. višji stopnji od predpisanih.

IZ NOVOMEŠKE TRŽNICE

NOVO MESTO — Ponedeljkova tržnica je bila dokaj živahna, s prodajo novoletnih jelk pa so gozdarji začeli že po 20. decembru. Tudi to pot so vabile kupce stojnice z okraski za novoletno jelko, precej zanimanja je bilo za nakup pletenin in konfekcije, kjer je bilo naprodaj tudi marsikaj po znižanih cenah. Zaviški del tržnice je nudil izbiri prijetni zelenjavi, solati, in sadju. Jajca so se vedno po 45 din, merica motovila stane 100 din, lepe turške mandarine pa je zasebnik prodajal po 480 din kilogram. Posebnost ponedeljkove ponudbe pa so bili šopki vresja s telohom, kar ob tem letnem času ni običaj, veljali pa so 100 do 150 din.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotnem sejmu je bilo naprodaj 430 pujskov, starih do 3 mesece, in 18 pujskov, starih nad 3 mesece. Lastnika je zamenjalo 303 prvih in 12 drugih živali. Kilogram žive teže mlajših je veljal 500, starejših pa 440 din.

Kmetijski nasveti

Obvezna kabina ali lok

Traktorske nesreče posebej boleče odmevajo. Mnogo pogosteje kot druge se končujejo s smrtjo, njih tragične posledice pa hudo prizadenejo tudi kmečko gospodarstvo. Smrt pod traktorjem pomeni često tudi konec kmetije, sta pogubi gospodarja ali njegovega naslednika. Traktor je dober hlapec, pa slab gospodar, vsekakor pa najnevarnejši kmetov pomočnik, ki zadaja slovenskemu kmetijstvu in s tem tudi narodu znova in znova težke udarce.

Traktor je nevaren zato, ker se mora gibati po brezpotjih, njivah, travnikih, pašnikih, gozdnih strminah, in to ob vsakem vremenu, ki lahko še bistveno poslabša vozne razmere. Povrh vsega voznik na njem ni zaščiten ali vsaj ne dovolj, zato bi pričakovali odločnejše družbene akcije, odkar je začel pobirati tako velik krvni davek. Osemdeset tisoč traktorjev, kolikor jih je zdaj v Sloveniji, pomeni prav toliko prežetih nevarnosti, če ti traktorji niso brezhibno opremljeni in če nimajo varnostnih kabin ali zaščitnih lokov, ki lahko ublažijo nesrečo in preprečijo marsikatero smrt.

Čeprav so vse to znane stvari, se predolgo obrabimo z ukrepanjem in šele od 1. januarja prihodnje leto bo v Sloveniji obvezna varnostna kabina ali lok. Ker kabina ali lok doslej nista bila nujna, se je skorajda po pravilu dogajalo, da so na naše kmetije prihajali pomanjkljivo opremljeni stroji. Posledica je grozljiv podatek, da je pri nas ob življenju tri do desetkrat več voznikov kot v sosednjih kmetijskih deželah, kjer imajo prav tako ali še bolj hribovit kmečki svet.

Zato je treba vsaj zdaj, ko nastopa zakonska prisila, narediti, vse, da bi izboljšali varnost. Dobrodošla bi bila tudi skupna akcija zadrage ali kooperacijskega obrata, ki bi olajšala kmetom nabavo kabin in zaščitnih lokov. Te naprave so zdaj končno le oproščene temeljnega in republiškega prometnega davka ter zato lažje dostopne.

Odločno več je treba narediti tudi za izobraževanje voznikov traktorjev ter za izostritev samo-discipline traktorskih lastnikov samih. Tu mislimo na lahkomišelnost, prepuščanje vožnje otrokom, upravljanje strojev pod vplivom alkohola ipd., kar se tolikokrat konča s tragičnimi posledicami.

Inž. M. L.

Kje bo drugi pas avtoceste?

Novomeščanom ni sprejemljiva prestavitev kmetijske šole in daljnovodov

NOVO MESTO — Za izgradnjo drugega pasa avtoceste med Karteljevimi in Otočcem pripravljajo prve strokovne preverbe in skice. Novomeščani si so proti zamisli, da bi novi pas ceste pomaknili pod Trško goro.

Do prave izgradnje je še daleč, pomembno pa je, da že od vsega začetka pripravljajo projekte v sodelovanju z vsemi zainteresiranimi. Ko so prejšnji teden v novomeškem izvršnem svetu preverjali zamisel za novi pas avtoceste, ki naj bi ga med Karteljevimi in Otočcem zaradi težavnega skalnatega terena pomaknili pod Trško goro, so bili proti.

»Premik pod Trško goro, Grčevje in Paho bi pomenil velik poseg na

dobra kmetijska zemljišča. Razen tega bi bilo potrebno prestaviti komaj zgrajeno kmetijsko šolo pod Trško goro, prestaviti bi morali daljnovode in novomeški vodovod. Projekt zahteva tudi gradnjo treh viaduktov v dolžini 2800 metrov na komaj 7100 metrov dolgi trasi, kar je z ekonomskega vidika nesprijemljivo. Vsaj začasno pa bi morali tovrstni promet izpeljati skozi Novo mesto, ker priključki niso predvideni ustrezno prometnim razmeram

nova trasa pa bi brez viaduktov veljala preko 7 milijard dinarjev. Argumente proti sedanji trasi pa so navajali predstavniki Cestnega podjetja, češ da bi obvezna protihrupna zaščita v naselju Otočec in Mačkovec pobrala več sredstev, kot bi jih morda prihranili z izgradnjo novega pasa ceste ob zdajšnji trasi.

O tem bo še veliko razprav in strokovnih razglabljanj, v sodelovanje pri nastajanju projekta pa so se Novomeščani pravočasno vključili.

R. BAČER

ODSTOTEK ZA PRIDELAVO HRANE

SEVNICA — Zadnja seja skupščine za pospeševanje kmetijstva je bila burna, polna na trenutke tudi ostrih besedi med kmetijci in veterinarji. Oboji imajo sorodne težave. Kmetijskim pospeševalcem manjka trenutno en avto, tako da je eden od pospeševalcev v neenakopravnem položaju v primerjavi z drugim. Živinozdravniki se vozijo okoli v svojih vozilih, če bodo že dobili nove brezžične primopredajne postaje, ne bodo imeli denarja, da bi jih vgradili. Seveda sta to na videz le dva drobna problema. Še cel kup se jih utegne zgrniti, če delegati na današnji seji ne bodo sprejeli predloženih enoodstotne stopnje, kar predlaga sevniki izvršni svet.

»Niti pomisliti ne smemo na to, da bi šolski kmetijski center prestavljali spet drugam, dopuščamo pa možnost, da drugi pas avtoceste pri turističnem delu Otočca zavije vstran od zdajšnje trase, če se s tem strinja Krka; in če projektanti zagotovijo čim manjše posege na kmetijska zemljišča.«

mesta, to pa sploh ni možno.« To so med drugim Novomeščani zapisali kot prve pripombe in pomisleke k zamisli o novem pasu avtoceste.

Približno tako so razpravljali v izvršnem svetu in v podkrepitve pravilnosti svojih stališč navajali še razlike v ceni gradnje. Če bi drugi pas avtoceste gradili ob zdajšnji trasi, bi po sedanjih cenah potrebovali okrog 5,7 milijarde dinarjev. Povsem

nančni plan, kjer pa so močne tudi spremembe. Če sedaj je bilo na skupščini slišati, da bodo nove tarife veliko breme za gospodarstvo. Hkrati so delegati dvignili roko tudi za sprejem samoupravnega sporazuma o temeljih plana Zveze vodnih skupnosti Slovenije v naslednjem srednjeročnem obdobju. Ta plan je sicer že bil sprejet na republiški ravni, potem ko je tekla razprava o njem od marca dalje.

Ker je prihodek skupnosti daleč presegal plane in je bil tudi med vsemi vodnimi skupnostmi najvišji, so lahko v skupnosti izvedli nekatere dodatne programe. Med drugim pa so 150 milijonov dinarjev morali prispevati tudi za reševanje oziroma gradnjo čistilne naprave za Lešonit v Ilirski Bistrici.

J. S.

ZBOR VINOGRADNIKOV

SEVNICA — Društvo vinogradnikov Dolenjske, podružnica Sevnica — Boštanj, vabi na zbor vinogradnikov, ki bo jutri, 27. decembra, ob 16. uri v sindikalni dvorani v Sevnici. Na zboru bodo izvolili tudi novo vodstvo podružnice. Vabljeni!

Manj denarja za vodooskrbo

Delegati območne vodne skupnosti za Dolenjsko sprejeli samoupravne sporazume o temeljih plana

NOVO MESTO — V naslednjem srednjeročnem obdobju bo območna vodna skupnost Dolenjske zbrala okoli tri milijarde dinarjev (po cenah iz leta 1984). Od tega bo šel velik del denarja za hidromelioracije in podobna dela, manj pa za vodooskrbo in čistilne naprave. Tako so sklenili na seji skupščine območne vodne skupnosti Dolenjske, ki je bila pretekli teden v Novem mestu.

Ker občinski komunalni problemi ne bodo imeli prednosti v naslednjem srednjeročnem obdobju, bo zato ostalo več denarja za izboljšave kmetijske zemlje. Delegati pa so opozorili na to, da bi bilo treba v plan vnesti tudi namakanje, ki prav tako sodi med podobna dela. Vendar pa vse to ne pomeni, da ne bo čisto nič denarja ostalo za vodooskrbo. Prednost bo imela sedaj Bela krajina, kjer bo treba rešiti vodooskrbo po težavah okoli Krupe, prav tako v Suhi krajini, kjer bo treba dokončati dela. Nekaj denarja pa bo šlo tudi za straško zaledje, Novo mesto, Krško itd. V teku pa so tudi hidrogeološke raziskave vodnih virov v novomeškem, krškem, trebanjskem bazenu.

Delegati so sprejeli tudi začasni finančni načrt skupnosti za prihodnje leto. Načrt je izdelan na osnovi ocenjenih količin, ki jih bodo uporabniki porabili, in pa na osnovi tarif, ki so enake za vso Slovenijo. Spomladi bodo delegati sprejemali dokončen fi-

OSEMENJEVANJE PLAČEVALI OSEMENJEVALCEM

ČRNOMELJ — Na upravi za družbene prihodke v Črnomlju opozarjajo zavezance davkov iz kmetijstva, da bodo v naslednjem letu plačilo za osemenjevanje plemenic pobirali osemenjevalci ob osemenitvi in ne bo več tako kot doslej v sklopu odmere davka od kmetijstva. Glede na to, da se je povečal katastrski dohodek, bodo tudi akontacije davka iz kmetijstva v prihodnjem letu predvidoma večje, vendar bo iz akontacije že izločena osemenitev plemenic.

Sporazum po desetletju besed

Gozdarstvo in lesna industrija v zahodni Dolenjski napravila prvi večji korak k tesnejšemu sodelovanju — Vključiti še trgovino

KOČEVJE — Po okoli desetih letih razprav o tesnejšem povezovanju gozdarstva in lesne industrije na območju štirih občin tako imenovanega kočevsko-ribniškega bazena, ki obsega zahodno Dolenjsko, je bil končno 20. decembra narejen prvi večji korak. V Kočevju je bil podpisan samoupravni sporazum o združitvi v skupnost združenega dela za medsebojno plansko in poslovno sodelovanje na področju gozdarstva in lesne industrije, ki so ga sprejeli Gozdno gospodarstvo Kočevje, Inles Ribnica, LIK Kočevje, Stolarna Dobropolje (občina Dobropolje), Oprema Kočevje, Hoja Ljubljana-tozda Zaga Rob (občina Ljubljana-Vič-Rudnik) in Posostvo Snežnik Kočevska Reka.

Predsednik iniciativnega odbora za povezovanje Slavko Preložnik je ob tem dejal, da je tako povezovanje smotno in ekonomsko upravičljivo. Oblika SOZD ni bila za vse sprejemljiva, zato so se v zoru Notranjce odločili za skupnost združenega dela.

Janez Lesar iz Inlesa je poudaril:

»Imamo les, proizvodne programe, proizvodne zmogljivosti, kadre in trg — vse to pa je dajalo doslej premalo učinka.«

Predsednik občinske skupščine Kočevje Jože Novak je menil, da na tem območju pač ni drugega naravnega bogastva kot les, ki ga je treba kar najbolj izkoristiti in

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Pretakanje vina

Letošnji skromni pridelek vina moramo še z večjo skrbjo obvarovati, da se nam ne bo spredil. Vino je predragocen pridelek in bi bila prevelika škoda, če bi se pokvarilo zaradi naše nepazljivosti.

V tem času je glavno opravilo v kleti ločitev vina od droži, to je pretakanje vina. Ravno droži so lahko glavni povzročitelj mnogih napak in boleznih vina. Z drožmi ločimo od vina mnogo škodljivih drobnosti, plesni, odmrlih ali napol živih divjih kvasnic, razne bakterije, ostanke škropiva, ki je prišlo z grozdem v mošt in vino. Vse te snovi se razkrajajo, smrdijo in s tem kvarijo vino. Zato je nujno, da te nevarne sestavine, ki so v drožeh, s pretokom ločimo od vina. Tako odstranimo iz vina tudi nečisti vonj in razne pline. Prav tako s pretokom dovajamo mlademu vinu zrak (kisik), da bolje dozori in se lepše zbistri. Pretakamo tudi vina, ki se nagibajo k vležljivosti, saj pretok pospeši izločanje snovi, ki so osnova sluzastim bakterijam.

Iz vsega povedanega sledi, da s pretakanjem ne smemo več odlašati. Letošnja vina niso prekišla, nimajo odvečne kisline, zato moramo prej pretakati, da ohranimo kislino, ki je letos kar primerna. Pri tem svetujem, da poleg vina sedaj pretočimo tudi sadjevec in domačo pijačo iz vinskih tropin, to je petijot. Kot pri vinu so nevarni ostanki v drožeh tudi pri tej pijači.

V primeru, da vino ni čisto, ga lahko (10 dni pred nameravanim pretokom) očistimo z želatino, in sicer damo 10 do 15 gramov na 100 litrov vina ali omenjene pijače. Tako nam vina po čiščenju z želatino ne bo potrebno še enkrat pretakati. Ni nujno, da pri dodajanju čistila vino mešamo, saj z dolivanjem z vinom pomešanega čistila (želatine) v sod čistilo dovolj pomešamo z vinom. Ta postopek uporabljaj z uspehom.

Za pretakanje izberemo lepo vreme, ko je zračni pritisk visok in je izguba aromatičnih snovi v vinu zaradi pretoka zmanjšana.

Po stari navadi pravi pretakamo tako, da vino zračimo. Razumljivo je, da mora biti sod, v katerega vino pretakamo, v vsakem primeru čist in zdrav. V malem kletarstvu, kjer primanjkuje vinske posode, smo večkrat prisiljeni pretakati tako, da vino iz sode pretočimo najprej v kad, nato sod operemo, malo osušimo in zmerno zažveplamo (en azbestni trak na sod od 200 do 400 litrov), ter šele potem vino iz kadi vlijemo nazaj v sod. Zlasti manj kisla vina je potrebno ob pretoku zmerno zažveplati, tako, kot je napisano.

Ko pri pretolu čisto vino potočimo, nam ostane nekaj motnega vina. To vino hranimo posebej, ga nekaj časa pustimo, da se zbistri (usede) in ga nato odtočimo od te usedline. Tako vino lahko še enkrat čistimo z želatino. Tudi bolj goste droži pustimo nekaj časa, da se usedejo, nakar odtočimo tekočino nad goščo, jo očistimo in porabimo za dom. Ob pomanjkanju vina je namreč taka temeljita ločitev vsake kaplje vina od droži upravičena. Kuhanje žganja iz droži, tega manj vrednega preostanka pretakanja vina, pride v poštev le, če je droži več, pri manjši količini droži se pa postopek ne izplača.

Zaradi skromnega pridelka vina bomo sode težko napolnili do pilke z enakim vinom. V tem primeru smo prisiljeni podobna vina mešati. Pri mešanju moramo paziti, da mešamo le zdrava vina z zdravim vinom. Najmanjša napaka vina, ki ga pri mešanju, nam lahko pokvari vse vino. Manjšo količino lanskega, zdravega vina iste barve lahko pomešamo z zdravim letošnjim vinom, zlasti če gre le za manjše količine.

Vinogradnikom želimo v letu 1986 bogat in dober pridelek vina!

TIT DOBERŠEK
Urednik rubrike

Kam gre denar iz sklada za intervencije?

Tako so spraševali črnomaljski delegati — Sprejemanje odloka brez poročila in programa?

ČRNOMELJ — Črnomaljski izvršni svet je dobil priporočilo Zdržne zveze Slovenije in Splošnega združenja za kmetijstvo, živilsko industrijo in prehrano, da bi bila prispevna stopnja za intervencije v proizvodnji hrane v letu 1986 enotna v vsej republiki, in sicer bi znašala 1 odst. od bruto osebnih dohodkov vseh zaposlenih. Vendar so v Črnomlju ne glede na omenjeno usmeritev menili, da je neodgovorno povečati datjave iz žepov delavcev ter da za uresničitev programa intervencij zadostuje dosedanja 0,85-odstotna prispevna stopnja.

Čeprav so se delegati zboru krajevnih skupnosti črnomaljske občinske skupščine s tem strinjali, so imeli ob sprejemanju osnutka odloka nekaj pripomb. Kljub temu da vsako leto sprejemajo ta odlok, gradivo ni bilo priloženo poročilo o tem, koliko denarja je bilo zbranega v iztekalnem letu in kam je bil namenjen, čeprav so izvršni svet, občinska skupščina in družbenopolitični zbor to poročilo že zahtevali.

»Poročilo o zbranem in porabljenem denarju bi moralo biti osnova za nadaljnje zbiranje denarja. Sedaj pa sprejemamo odlok, a nimamo niti programa, kam bo šel denar v prihodnjem letu. Menda ga večino pobere kmetijska zadruga. In kaj potem naredi z njim?« so se spraševali delegati o usodi okrog 40 milijonov dinarjev, kolikor naj bi se jih v interventni sklad nateklo prihodnje leto.

J. PRIMC

B. M.

Le o slabostih

OK ZSMS Novo mesto zelo kritično pretresla enoletno delo in položaj mladih

NOVO MESTO — V ponedeljek, 23. decembra, so na programski konferenci občinske konference ZSMS Novo mesto temeljito pretresli svoje dosedanje delo.

Niso se hvalili, kaj vse so naredili. Tako v uvodnem poročilu kot potem v razpravi je bil govor predvsem o slabostih, napakah, nemoči, neperspektivah, kar vse naj bi seveda pripomoglo k boljšemu delu mladinske organizacije v bodoče, k boljšemu položaju mladih v družbi, k zaviranju širjenja razslojevanja, egoizma, deviantnih pojavov v mladi generaciji. Eden največjih problemov v ZSMS je ta, da se vedno manj mladih vključuje v njeno delo pa tudi v družbenopolitično delo nasploh, da so odkrjeni, od vsebinskega delovanja in odločanja v temeljnih okoljih, samoupravi. Večji del mladih išče svoje oblike dela. Občinska konferenca skuša biti pri tem odprta, podpirati mlade in jih preko tega pritegniti tudi k nalogam, ki niso ozko vezane za njihov interes. Žal so pri tem v glavnem deležni le kritiki, da podpirajo izvensistemskost, kot da je to samo po sebi nekaj slabega.

Menili so, da se morajo mladi v okviru ZSMS boriti proti obstoječemu stanju v družbi, ki ovira razvoj, da se morajo boriti proti vse večji koncentraciji politične moči v vrhovih od tod, da in krajevne skupnosti navzgor. To dela ljudi pasivne, nezainteresirane tudi za odpravo težav. Mladi se morajo boriti v temeljnih okoljih, v samoupravnih organih, preko delegatskega sistema in sploh v vseh in preko vseh možnih mehanizmov za spremembo v družbi, proizvodnji, organizaciji dela, nagrajevanju itd.

Za takšno borbo seveda manjka usposobljenih, zato ostaja idejnopolično usposabljanje čim širšega kroga mladine tudi vnaprej pomembna naloga.

Morali zapreti

V Novoteksu pravcat naval na razprodajo

BRŠLJIN — Kar se je prejšnji ponedeljek dogajalo pred Novotekso trgovino v Bršljinu, je močno spominjalo na zlate čase trgovske dobe, starejše pa na prva leta po vojni. Tokrat so brez vsake večje reklame kupci na razprodajo v tovarniški trgovini tako navalili, da so morali zapreti vrata in stranke zlagoma spuščati v lokal. Kaj je tako vabilo ljudi in zakaj razprodaja, je povedal Dušan Jarc, direktor Novoteksovega tozda Trgovina.

»V tej trgovini, kjer po tovarniško znižanih cenah vselej prodajamo raznovrstno metrsko blago in konfekcijske izdelke, smo začeli s predčasno razprodajo vsega, da bi izpraznili prostor v lokalni in skladišču zaradi obnove. Januarja bomo za največ tri tedne trgovino zaprli, jo povečali za okrog 50 m² in povsem prenovili in posodobili. Poseben oddelek bo imel teens program. V tovarniški trgovini pa je bilo mogoče ob izredni razprodaji kupiti še ceneje, in to tudi različne konfekcijske komade, ki so iz kdove katerih razlogov ob oblikovanju in prodaji kolekcij ostali v skladišču. Ob vse manjši kupni moči prebivalstva so razprodaje vse bolj vabljive, da pa bo tak naval, nikakor nismo računali.«

Tudi pelina komunistom ni manjkalo

Kaj pravijo komunisti s 40-letnim partijskim stažem

NOVO MESTO — Biti komunist danes ni lahko, še teže pa je bilo v prvih povojnih letih, ko je šlo za pomanjkanje vsega, hkrati pa za povsem neplačano družbenopolitično delo, ki je terjalo veliko časa in vere v lepšo prihodnost. Ob 40-letnici partijskega staža so nekateri med novomeškimi jubilarci povedali:

ANA FLORIJAČIČ iz Otočca: »Marsikaj smo bili komunisti v teh letih na preizkušnji. Če ne bi imela res pravega zaupanja in trdne volje, bi verjetno obupala. Biti komunist na vasi je bilo včasih še veliko težje. Za vse, kar je bilo slabega, so ljudje dolžili nas, maloštevilne komuniste. Kar pa je bilo dobrega, ni bila naša zasluga...«

MILOŠ PILIČ iz Novega mesta: »Ko sem dobil člansko izkaznico, so veliko bolj kot danes gledali na to, da je bil komunist v vsakem pogledu vzor ostalim. Prezimali smo na svoja ramena številne dolžnosti, zato komunisti nikdar nismo celotnega napredka opazovali s strani, ampak smo bili pri vseh akcijah v prvih vrstah.«

FRANCKA POČRVINA iz Novega mesta: »Že v partizane smo šli z veliko idealizma in predvsem z zavestjo, da se borimo za lepše življenje nas vseh. Po vojni nam ni bilo nič lažje, a smo vztrajali in po svojih močeh še danes pomagamo. Priti v članstvo ZK pa pred 40 leti ni bilo tako enostavno; izkazati si se moral z moralnimi vrednotami in pri delu. Članstvo v ZK pa je pomenilo veliko čast.«

ZAHVALA

Učencema tretjega razreda osnovne šole v Metliki Darku Jakofčiču in Gregorju Novaku se iskreno zahvaljujemo za poklonjeni znesek Zvezi slepih Novo mesto.

MEDOBČINSKA ORGANIZACIJA SLEPIH IN SLABOVIDNIH NOVO MESTO

SODČEK ZA POKROVITELJE — Za 25-letnico pokroviteljstva je suhorska šola Jugotekstil-Impexu podarila sodček, in to, kot se spodobi, poln dobre metliške črnine. Seveda ob taki priložnosti tudi brez torte ni šlo. (Foto: A. Bartelj)

Manjkalo bo 2000 stanovanj

Delegati skupščine stanovanjske skupnosti sprejeli sporazum o temeljih plana do leta 1990 — Izhodišča za 1986 — Dvakratno zvišanje stanarin?

NOVO MESTO — Občinska stanovanjska skupnost je letos opravila praktično vse naloge iz programa dela. Stanovalcem so predali 86 novih družbenih stanovanj in pripravili gradnjo dveh blokov v soseski Irča vas—Brod v Novem mestu. Iz sklada za vzajemnost so razdelili za 68 odstotkov več sredstev od planiranih za posojila delavcem za gradnjo hiš, saj je bilo do posojila upravičenih kar 179 od 218 prisolcev. Posojilo so dali vsem, kljub dodatnemu denarju pa so morali znižati višino posojila. Več sredstev se je zbralo tudi v solidarnostnem skladu. Rebalans planov obeh skladov za letos so sprejeli delegati v skupščini stanovanjske skupnosti pretekli petek.

Stanarine so se med letom povečale dvakrat, februarja za 38 in julija še za 35 odstotkov. Kljub temu vzdrževanje stanovanjskega sklada ostaja velik problem. Ta denar namreč zadošča le za najnujnejša popravila. Za večja popravila, n. pr. kopalnice, pa kotlovnice so letos porabili del amortizacije, kar bo praksa tudi v bodoče. Nasploh bo treba problem delovanja kotlovnice pa vzdrževanju stanovanjskega sklada in tudi delovanju hišne samouprave, ki je v glavnem ničeva, tudi v bodoče posvečati veliko pozornost in nemalo energije, da se zadeve razčistijo.

Delegati so sprejeli tudi sporazum o temeljih plana stanovanjske skupnosti za obdobje 1986—90. Le-ta predvideva v prihodnji petletki izgradnjo 1.170

stanovanj v občini, od tega 506 družbenih in 664 individualnih hiš. Za predvideni obseg gradnje, za prenove, za vzdrževanje obstoječega družbenega stanovanjskega sklada ter za solidarnostne in vzajemne namene v občini in republikah je po sedanjih cenah in izračunih treba zagotoviti 12.374 milijarde din. Stanovanjski primanjkljaj v občini pa se bo ob tako skrajnem obsegu gradnje seveda povečal in naj bi bil leta 1990 že okrog 2.000 stanovanj.

Delegati so brez pripomb, kot sicer večino točk obsežnega dnevnega reda, potrdili tudi planska izhodišča za leto 1986, ki že vključujejo omenjeni srednjeročni plan. V prihodnjem letu

naj bi v Novem mestu dogradili 101 družbeno stanovanje v dveh blokih v soseski Irča vas—Brod, kjer poteka ta čas edina blokovna gradnja v občini, ter začeli z gradnjo enega bloka s 63 stanovanji. Pri posojilih iz sklada vzajemnosti, ki naj bi gospodaril s 367,4 milijoni din, bodo imeli prednost soinvestitorji stanovanj, družbeni in zasebni, individualna gradnja pa bo

● Kako bo v prihodnjem letu s stanarino, še ni povsem znano. Znano je le, naj bi stanarina ob koncu leta 1986 predstavljala 1,52 odstotka revalorizirane vrednosti stanovanjskega sklada. Delegati so sprejeli družbeni dogovor o skupnih izhodiščih za oblikovanje stanarin in najemnin v letu 1986 v Sloveniji, po katerem naj bi prihodnje leto s 1. februarjem povečali stanarine enotno v vsej Sloveniji, s 1. julijem pa še enkrat, različno po občinah, da bi se pač dosegel omejen cilj. V Novem mestu bi jo morali takrat zvišati še za 12 odstotkov. Kako točno pa se bo stanarina zares zviševala, je odvisno od tega, kdaj bo dogovor sprejet v vsej Sloveniji.

kreditirana le v okviru razpoložljivih sredstev. S sredstvi solidarnostnega sklada (471,3 milijoni din) bo v letu 1986 kupljenih 25 novih solidarnostnih stanovanj, iz tega sklada bodo šla tudi sredstva za subvencije stanarin, reševanje stanovanjskih vprašanj Romov v občini, delavcev, zaposlenih pri obrtnikih, borcev NOV in upokojencev.

Z. LINDIČ—DRAGAŠ

Zgled pokroviteljstva

SUHOR — Kako trdne, pristne in pristrčne vezi so se spletle med podružnično šolo na Suhorju in ljubljanski delovno organizacijo Jugotekstil—Impex, je pokazal tudi letošnji obisk delavcev te firme na Suhorju, ko, tako kot vsako leto, pride z njimi tudi njihov dedek Mraz, ki prinese s seboj bogata darila za šolo in za vsakega šolarja posebej. Prejšnji tork pa je bilo na Suhorju še bolj slovesno in veselo kot sicer, kajti praznovali so 25-letnico pokroviteljstva Jugotekstil—Impexa nad suhorskimi šolami.

In kakšno pokroviteljstvo je to! O tem je bilo precej povedanega ob podelitvi plakete občine Metlike Jugotekstil—Impexu pa v govoru ravnateljice metliške osnovne šole, najbolj nazorno pa je bilo to videti v očeh otrok iz teh gorjanskih krajev, ko so sprejemali darila dedka Mraza, in v odkritih prijateljskih vezeh med učiteljicami in številnimi krajanji na eni ter delavci Jugotekstil—Impexa na drugi strani.

V četrto stoletje, kolikor je Jugotekstil—Impex pokrovitelj suhorske šole, je to šolo obiskovalo blizu 400 učencev in vsi, prav vsi so bili deležni daril in druge vsestranske pomoči te ljubljanske delovne organizacije. Tako po trdnosti vezi kot številni pomoči je to pokroviteljstvo gotovo nekaj

PLAKETA OBČINE POKROVITELJU — Ob 25-letnici skrbnega in vsestranske bogatega pokroviteljstva nad suhorskimi šolami je predsednik metliške občine Janez Gačnik Ljubljanskemu Jugotekstilu—Impexu izročil plaketo občine Metlike.

edinstvenega. V tem času je kolektiv pokrovitelja suhorski šoli vsestransko pomagal, kupili so jim novo šolsko opremo, pomagali pri ureditvi telovadnice, napepljali centralnega ogrevanja, vsako leto so učenci suhorske šole na račun pokrovitelja v enotedenski šoli v naravi na morju, da številnih daril od barynega televizorja pred leti do računalnika, ki ga je šola prinesel zadnji dedek Mraz, niti ne naštevamo. Računajo, da vrednost te pomoči pokrovitelja v vseh teh letih presega storo milijardo dinarjev.

A. B.

SLOVESNOST ZA JUBILANTE ZK IN NOVOSPREJETE ČLANE

NOVO MESTO — Pretekli teden so v prostorih Muzeja NOB organizirali prisrčno slovesnost za člane ZK s 30-in 40-letnim partijskim stažem in 23 letos sprejetih komunistov. Najprej se je z nagovorom, kakršnih ob vsesplošnem frazjerjenju danes redko slišimo, jubilarantom zahvalil Boštjan Kovačič, predsednik občinskega komiteja ZK, nato pa so prisrčno kulturni program izvedli učenci osnovne šole Katja Rupena, dijaki centra za usmerjeno izobraževanje in glasbene šole. Vsem 20 jubilarantom in novim članom ZK so z nageljnomo vred podarili tudi spominska knjižna darila, da bi jim sprejem v članstvo ostal v zavesti kot pomemben mejnik v življenju. Slavljenci so si z gosti vred ogledali zbirko v Muzeju NOB.

A. B.

GOLJUFIJA — Pred dvema dnevi je Romka, ki je kupovala v neki novomeški trgovini, s precejšnjo količino besed napadla prodajalko, češ da jo je ogoljufala pri računu. V svojem protestu je šla tako daleč, da je pred vsemi raztrgala bankovec za 20 din. Ko je neka druga stranka začela zagovarjati prodajalko, ji je domnevna oškodovanka prisilila k lofutu. Kaj se je v resnici zgodilo, je težko ugotoviti. Domnevi sta dve: ali so Romi nehali lagati ali pa prodajalci začeli krasti.

SMREČICE — Pod električnim daljnovodom pri Škrjančah so pristojni posekali in sesekali na drobno na stotine smrečic, ki bi čez leta dosegle električne vode in tako ogrozile varnost ljudi in živali. Vestnim in nevarno bodočnost slutečim možakom je treba izreči vse priznanje. Zadevo pa bi se dalo urediti tudi drugače, občanom bi sporočili, da je tisto sekanje v načrtu, najbrž bi se jih kar precej odzvalo. Zastonj bi pršli do noveletnega drevečka pa še pristojni bi imeli manj dela.

DEDEK MRAZ — Ekipa, ki je letos v imenu dedka Mraza krasila Glavni trg, bi zaslužila viden prostor v Guinnessovi knjigi rekordov. Delo, za katerega so vsa minula leta potrebovali 10 dni, je opravila v štirih (!) urah.

Ena gospa je rekla, da se novomeški avtomobilski dirkač Rudi Šali zagotovo pripravljata na dirko po ulicah Monte Carla. Če po naključju ni tako, je njegovo starahotno hrumenje po še kar obljubljenem Novem mestu (milo rečeno) otročje.

Spreved dedka Mraza

Dedek Mraz bo šel s spremstvom skozi Metliko zadnjo letošnjo nedeljo — Jutri obdaritev

METLIKA — V nedeljo, 29. decembra, ob 3. uri popoldne se bo na metliškem Partizanskem trgu pred staro šolo začel program ob prihodu in sprevedu dedka Mraza, ki se bo pripeljal v spremstvu živalic in palčkov in seveda godbe. S Partizanskega trga bo spreved krenil skozi Metliko do Beti in se po isti poti vrnil. V programu bodo sodelovali učenci metliške osnovne šole, vrtec, srednja tekstilna šola, ansambel Popolnočne kočije, klovn, vodila pa ga bo Mateja Koležnik. Medtem ko je predšolske otroke iz drugih krajevnih skupnosti dedek Mraz že obdaril, bo obdaritev za otroke iz KS Metlika jutri ob polštirih popoldne v avli metliške šole.

Sprehod po Metliki

NOVOLETNE ZABAVE — Te dni so gostilne pa tudi manj javni prostori, kot so številne zidavnice in vikendi, polni veselih ljudi, kajti manjše in večje sindikalne in manj formalne skupine na vsi moč praznujejo odhod starega leta in prihod novega, v katerem se seveda nadejajo še večjih uspehov in vsestranske ljubezni, sloge in enotnosti. Žal take lepe želje po izteku praznikov in izpuhtem alkoholu kaj rade uvenejo in življenje spet zadobi svoj normalni tok.

AMERIKANEC TONI — Vsem njegovim sovražnikom in zoprnikom sporočamo žalostno vest, da se bo Toni Gašperič kmalu po novem letu, natančno 3. januarja, vrnil s turneje po Kanadi in Ameriki, kjer z brežičkim ansambelom Tonija Hervola razveseljuje naše rojake. Toni je čil, zdrav, okretnega duha in telesa preživel in uspešno odbil vse napade kapitalistične indoktrinacije in se brezmadežen in doktrinirane v zasejano domovino svojih prednikov.

ŠIROKO EVIDENTIRANJE

METLIKA — V dosedanjem postopku evidentiranja za vodilne funkcije v metliški občini, v regiji in republikah je za predsednika metliške občinske skupščine evidentiranih 11 kandidatov, 9 za podpredsednika in 8 za predsednika izvršnega sveta. Za predsednika zbora krajevnih skupnosti je evidentiranih 14 kandidatov, za predsednika zbora združenega dela 9 in za predsednika družbenopolitičnega zbora 1 kandidat. Za razne regijske funkcije so v metliški občini evidentirali 3 kandidati, za republiške pa 9 kandidatov.

Največ težav je s kleparji

Čeprav v metliškem Pionirju še ni konec težav, so razmere take, da predlagajo konec ukrepov družbenega varstva — Kako do rentabilnega poslovanja

METLIKA — Za zadnjo letošnjo sejo zborov občinske skupščine so pripravili tudi sklep o prenehanju začasnih ukrepov družbenega varstva v metliškem Pionirjevem tozdu, ki jih je metliška skupščina sprejela letošnjega marca. V tem času so se zadeve v tem tozdu očitno uredile do take mere, da lahko delo in poslovanje poslej teče v običajnih razmerah.

Seveda to nikakor ne pomeni, da je v tem kolektivu že vse urejeno in brez težav. O tem govori tudi poročilo, ki ga je ob devetmesečnem poslovanju za metliški izvršni svet pripravil »prisilni« direktor Ivan Štokič. V tem času so v tozdu Zaključna dela brez dvoma v veliki meri uresničevali zastavljeni sanacijski program, kljub temu pa Štokič z doseženim še ni zadovoljen, saj se starih slabih navad očitno ni dalo v tako kratkem času povsem izkoreniniti. Še več: bolj ko se je približevala ukinitve ukrepov družbenega varstva, bolj so se spet uveljavljale stare navade.

Devetmesečni obračun kaže, da so poslovali brez izgub, vendar ta rezultat še ni dokončen, kajti obračunana še niso nekatera dela na

večjih objektih. Štokič trdi, da je strokovni kader v tozdu slab, nestrokovno in da ima do dela neodgovoren odnos. Čeprav bi potrebovali nove delavce, se to številu ne povečuje, ker jih pač ne morejo dobiti. Največ težav imajo v krojsko-kleparski enoti, ki šteje sedaj 13 kleparjev in 3 ključavničarje, kar pa je premalo, da bi lahko prevzeli večja dela. Potrebni strokovnih ljudi ne morejo dobiti ne v Beli krajini ne zunaj nje, poskusili so celo v drugih republikah. Tako rekoč večina težav v tozdu nastaja v tej enoti. Delavci so nedisciplinirani in samovoljno zapuščajajo delo, neradi hodijo na delo na teren, dela opravljajo nestrokovno. Tako so zaradi hujše kršitve delovne discipline uvedli proti šestim kleparjem disciplinski postopek. Žal tudi poskusi

za sodelovanje z drugimi večjimi podjetji niso dali pričakovanih sadov.

● Lepša je slika pri tehnološkem razvoju tozda, saj so med drugim preuredili in posodobili kamnoseški obrat v Gradcu, s čimer so se izboljšale delovne razmere, proizvodnja pa se je povečala za petkrat. Pred kratkim so začeli dela za gradnjo novih proizvodno-poslovnih prostorov v Metliki, kar naj bi bilo končano poleti. Za novo delavnico nameravajo kupiti za 10 milijonov dinarjev novih strojev za kleparje.

V prvi vrsti pa morajo, če hočejo prihodnje leto normalno poslovati, odpraviti kadrovske težave. Vodstvo zagotavlja, da tozdi, ki ima 50 proizvoznih delavcev in 12 režijev, ne more rentabilno poslovati. Metliški Pionirjev tozdi bi moral za rentabilno poslovanje zaposlovati od 100 do 120 ljudi.

A. B.

Denar, sisov vladar

Velike denarne težave metliških interesnih skupnosti družbenih dejavnosti

METLIKA — Številne težave pri financiranju interesnih skupnosti s področja družbenih dejavnosti, ki so v metliški občini še posebej pereče v letošnjem letu, izvirajo pravzaprav že iz prejšnjih let, začela pa so se takrat, ko so sredstva za financiranje teh dejavnosti močno omejevali, ko je rast sredstev morala za 10 in več odstotkov zaostajati za rastjo dohodka, prav toliko pa rast osebnih dohodkov v gospodarstvu za rastjo tistih v gospodarstvu.

Da bi to na hitro izenačili, ni možno in ker v metliških interesnih skupnostih ni nikakršnih notranjih rezerv, prav tako pa tudi za naslednje srednjeročno obdobje delitvena razmerja ne dovoljujejo hitrejšega naraščanja sredstev za skupno porabo, skorda ni videti drugega izhoda kot krčenje programov do tiste stopnje, ko jih bo občinsko gospodarstvo zmoglo financirati.

tanje iz preteklih let 20 milijonov dinarjev. Zmanjkalo bo denarja za pokrivanje stroškov za prevoz učencev, za povišanje štipendij in za opremo metliškega oddelka glasbene šole. Skupnosti otroškega varstva bo zmanjkalo kakšne 3 milijone dinarjev za povrnitev sredstev za otroške doklade organizacijam združenega dela. Otroškemu vrtcu manjka za uskladitev osebnih dohodkov kakšnih 5 milijonov. Enake težave tarajo kulturno skupnost, kjer materialni stroški tudi rastejo hitreje, kot so načrtovali, kulturni dom še vedno nima uporabnega dovoljenja, ni denarja za popravilo metliškega gradu, za delovanje društve je na voljo le nekaj drobiža. Socialno skrbstvo ima v zadnjih dveh mesecih precej večjo porabo na področju zavodskega varstva, saj jim je povišanje cen za nazaj prineslo dodatni milijon stroškov.

Čeprav se je v strukturi sredstev interesnih skupnosti delež zdravstvene skupnosti letos najbolj povečal, ima ta skupnost že celo letošnje leto likvidnostne težave. Denarja ni za povečanje osebnih dohodkov izvajalcev, ki zaostajajo za 15 odst. za ocenjeno rastjo OD v gospodarstvu, ne za pokrivanje materialnih stroškov izvajalcev, katerih rast je precej višja kot 80 odst., kolikor so zapisali v sporazumu. Izobraževalni skupnosti primanjkuje za uskladitev osebnih dohodkov z rastjo v gospodarstvu in za poračun za 15-odstotno zaos-

Zaradi vsega tega so v Metliki med drugim sklenili, da bodo ponovno natanko pregledali vsebino posameznih programov, normativov, cen in drugega, se posledno izogibali morebitnim podvajanjem programov in izločili neustrezne programe. Ocenili bodo ustreznost sedanje organiziranosti sisov in njihovih strokovnih služb, analizirali delovanje delegatskega sistema v interesnih skupnostih in zagotovili večjo povezanost z občinskim zborom združenega dela in krajevnih skupnosti.

A. B.

NOVOLETNO VZDUŠJE — Po tem, da so občinsko prestolnico okraševali že 17. decembra, bi lahko sklepali, da si nekateri že zelo želijo, da bi se znebili tega leta in čimprej vstopili v novo. No, pa šalo na stran! Prizadevne okraševalce gre zares pohvaliti, kajti v mestu vse binglja, se sveti in utripuje, kar je seveda v največje veselje otrokom. A tudi starejši se ob takšnem vzdušju ne znajo brzdati, da ne bi stopili v prodajalno in bližnjim ali sebi kupili ob novem letu nekaj, česar si sicer med letom ne morejo privoščiti. Trgovci si ob tem manejo roke in vsi so zadovoljni...

OD KOD RIBE — Pred časom smo v našem tedniku zapisali odgovor odgovornih iz kanižarskega rudnika na vprašanje Dragatušev, zakaj zapravljajo z jalovino jezera, ki je nastalo v gozdu nedaleč od rudnika. Vendar pa Dragatušev še vedno skrbi, kaj je z ribami, ki so jih ljudje videli v jezuru, predvsem pa, od kod so prišle. Iz rudnika gotovo ne, si odgovarjajo kar sami.

3. JANUARJA V UPRAVNIH ORGANIH NE DELAJO

ČRNOMELJ — Izvršni svet črnomaljske občinske skupščine je v skladu s priporočili pristojnih republiških organov določil, da v upravnih organih, torej v skupščini občine, silih, družbenopolitičnih organizacijah in enoti temeljnega sodišča v Črnomlju v petek, 3. januarja, ne bodo delali. Ta delovni dan bodo nadomestili v soboto, 11. januarja.

Ribniški zobotrebci

DESET BOŽJIH ZAPOVEDI — Najbolj obiskan film v desetih letih obstaja doma JLA v Ribnici in njegovega kina je bil nedavni film »Deset božjih zapovedi«. Oglevalo si ga je blizu 800 ljudi.

POLNA DVORANA — Ob 10-letnici doma JLA v Ribnici je bilo v njem veliko nastopov kulturnih, športnih in drugih skupin, ki so bili za gledalce brezplaten in zato tudi dobro obiskani. Dvorana je bila polna med satirično monodramo »Občinski svetnik Jozef Švejk«, v kateri je nastopal Tone Hočevar-Rifle, med predstavami nagradnega filma »Moj oče na službeni poti« pa tudi med kegljaškim dvobojem med reprezentanco Ribnice in ljubljanske armadne oblasti, ki so ga dobili Ribničani, k čemu pa je glavni delež prispeval večkratni svetovni prvak Nikola Dragaš, ki je kot gost nastopal za Ribnico in podrl največ kegljev.

NA SILVESTROVANJE — Vstopnica za silvestrovanje z novoletnim menijem velja v Domu JLA v Ribnici 2.400 din, v restavraciji Jelka pa 3.000 din. Kot smo zvedeli ob zadnjem obisku, je nekaj vstopnic še na voljo. Novoletni ples bo v domu JLA že po tradiciji 1. januarja.

Drobne iz Kočevja

VESELO V NOVO LETO — Tudi v kočevski občini je vse pripravljeno za kar najlepši in bučnejši vstop v novo leto. Petarde so začele pokati že 20. decembra zvečer in to se bo vsako noč nadaljevalo, najhujše pa bo gotovo prav v novoletni noči. Jutri popoldne bo spredov dedka Mraza s spremstvom po mestu in zaključek novoletnega semnja. Silvestrovanje s silvestrskim menijem bo veljalo v hotelu Pugalj 3.000 din, v restavraciji Name pa 3.900 din. Silvestrovanja bodo tudi drugod, v kavarni Zvezda pa bo 1. januarja novoletni ples.

ZASTARELI OBRAZCI — Marsikdo, ki vsak mesec nakazuje denar, nakupi več splošnih položnic, da jih izpolni že doma. Letos smo bili nekajkrat priča, ko na pošti ali pri banki teh položnic niso sprejeli, češ da so zastarele in neveljavne in je treba kupiti nove. Pri natančnejšem pregledu »novih« obrazcev pa se običajno izkaže, da so na njih povsem iste rubrike, kot so bile na starih, le njihov vrstni red je nekoliko spremenjen. Občani so prepričani, da take spremembe sploh niso bile potrebne, ampak so narajene le zato, da je postal tak obrazec »nov proizvod« in tako upravičen do nove, seveda višje cene. Ob tem pa beremo, kako na primer angleške banke ne mučijo ljudi z neštetiimi obrazci, ampak da pri njih lahko dvignete ali nakažete denar, če to napišete na kakšen koli papir, lahko pa tudi na blago, jajce, opeko ali celo — bananin olupki.

Trebanjske iveri

NITI PO PRIZNANJU NISO PRISLI — Na slavnostni akademiji ob dnevu JLA so podelili tudi priznanja najbolj zaslužnim za razvoj oborožitvenih sil, teritorialne obrambe in družbene samozaščite. Toda v dvorani, ki je bila že tako in tako skoraj prazna, to pot ni bilo tistih, ki bi morali prejeti priznanje. Ali tudi priznanja niso več tisto, kar so bila nekoč? RACUNI ŽE PRIHAJAJO — Čeprav dela pri hidromelioraciji Jeseničnice še niso končana, je začela KZ Trebnje že pošiljati račune. Vsi prizadej kmetje objubljujejo odgovornemu delu KZ Trebnje, ta pa je Janko Širec, da je dobil vile v hrbet. Pa ne tiste iz pravljice, ampak kar gnojne. Gnev kmetov je razumljiv, ni jim do tega, da bi plačevali nekaj, kar še ni narjencno.

Romom pravi dom Hiše z vrtovi na Sovinju

ČRNOMELJ — V črnomaljski občini je okrog 480 Romov, ki uradno živijo v 13 naseljih. Največ težav povzročajo Romi v semiški krajevni skupnosti, ki naj bi uradno živeli na Coklovci, vendar so se zaradi medsebojnega obračunavanja, nespornost razdelili v več skupin, tako da eni še vedno živijo pri »štirih rokah«, drugi v drevnici pri Stranski vasi, tretja skupina pa nad Maroltovim milinom nad Krupo. Prav na račun semiških Romov imajo zbranih na občini kup pisemnih pritožb.

V krajevni skupnosti Semič je 54 Romov, ki živijo v devetih družinah. Največji problem so Romi s Coklovce, saj živijo neorganizirano, nomadsko, se potikajo okrog, selijo s šotori v bližino vasi in delajo škodo na poljih. »Ti ljudje so vsiljivi, nimajo delovnih navad, naredijo veliko prekrškov, poskusi zaposlitve so bili skoraj brez uspeha,« pove Ivan Hrustek, predsednik komisije za vprašanja socialne varnosti Romov v okviru črnomaljske skupnosti socialnega varstva. »Problem skušamo rešiti z zgraditvijo primernih prostorov na Sovinju, to je v bližini »štirih rok«, vendar bližje Semiču in cesti. Čeprav je skupščina krajevne skupnosti Semič že sprejela sklep o tem naselju, pa vaščani v bližnjih vaseh niso zainteresirani, da bi bilo tam zopet naselje,« pravi Hrustek.

Vendar so v Črnomlju že začeli s pripravo samoupravnih sporazumov med nekaterimi delovnimi organizacijami, kot so kmetijska zadruga, Iskra, Gok, GG, izvršnim svetom, stanovanjsko in komunalno skupnostjo, skupnostima socialnega skrbstva in varstva z namenom, da bi združili sredstva, pa naj gre za denar ali pomoč pri delu, da bi lahko začeli z gradnjo naselja. S sredstvi, ki se bodo najprej natekala, bodo odkupili okrog 3 hektare zemlje pri Stranski vasi, katere lastnik je sedaj kmetijska zadruga. To zemljo bodo dobili v zameno lastniki zemljišč, na katerih bo zraslo bodoče romsko naselje.

Naselje naj bi v začetku štelo 8 do 9 hiš klasične gradnje z najnujnejšimi prostori, ki bi jih bilo moč dograjevati, pri vsaki hiši pa bodo imeli tudi tako imenovano ohišnico, da si bodo lahko nekaj zelenjave pridelali doma. Hrustek poudarja, da bodo morali tudi Romi sami pomagati pri gradnji.

PLAKETE OB DNEVU JLA — Dan JLA so v vseh krajih ribniške občine počastili s številnimi prireditvami. Svečana akademija ob 22. decembru pa je bila v ribniškem Domu JLA. Na njej so podelili tudi številna priznanja. PM Ribnica, občinski center za zveze in komisija za vojaško mobilizacijo v KS so dobili priznanje sveta za SLO in DS občine Ribnica. Priznanja so prejeli rezervni vojniki in starešine, Miroslav Ilčić iz ribniške vojašnice je dobil zlato značko ZRVS Jugoslavije, predsednik OK ZRVS Ribnica Andrej Klemenc (na sliki) pa zlato plaketo. Dom JLA je dobil malo plaketo za uspešno desetletno delo. (Foto: M. GLAVONJIC)

Tovarna bo vnovič oživila

V nekdanji IGK bodo prihodnje leto začeli z rezanjem plošč — Del Novolesovega programa prestrukturiranja pohištvene proizvodnje

TREBNJE, RAČJE SELO — Zdaj ni več dvomov okoli Industrije gradbene keramike z Račjega sela. Odkar so iz te tovarne že pospravili stare naprave za proizvodnjo keramičnih ploščic, s polno paro poteka montaža novih strojev, ki bodo delali za potrebe Novolesa. Trebanjski izvršni svet pa je na seji 17. decembra sprejel poročilo o poteku sanacije v Novolesovi tovarni.

Sanacija v tozdu IGK, ki se bo poslej imenovala Tovarna pohištvenih elementov, bo del velikega Novolesovega projekta »prestrukturiranje pohištvene proizvodnje«. S projektom so začeli v ustanovitvenem tozdu Lipa, kot drugi pa je prišel na vrsto tozdu z Račjega sela. Celoten projekt bo končan do leta 1990. Cilj tega projekta je razvoj manjših, specializiranih obratov za proizvodnjo elementov, ki bi jih potem sestavljali finalisti. Na Račjem selu bodo usposobili tovarno, v kateri bodo izdelovali polizdelke na osnovi iverice in furnirja.

Z združitvijo razreza plošč in furnirja bodo v Novolesu lažje nabavljali tehnologijo, ki bo na Račjem selu najsodobnejša, med drugim naj bi nabavili tudi računalniško vodene stroje. Če bi bila te vrste proizvo-

Veliko so obetali malo pokazali

Kako je Evropa plesala

RIBNICA — Potujočo plesno karavano »Evropa pleše«, ki je minule dni gostovala po Sloveniji, je organizirala ljubljanska Kazina. Sredi decembra je bilo gostovanje tudi v Ribnici. Zaradi dobre reklame po televiziji, radiu in v časopisih je bilo zanimanje za nastop ogromno, in to iz ribniške in kočevske občine. Namesto ene predstave so bile zato v ribniškem športnem centru kar tri, ki si jih je ogledalo blizu 8.000 ljudi.

Gledalci, ki so prišli pozdraviti »Plesočo Evropo«, pa so bili hudo razočarani, saj niso videli skoraj ničesar. Evropo so predstavljali le štirje pari iz štirih držav. Najboljših jugoslovanskih parov ni bilo, češ da nastopajo na državnem prvenstvu. Glavne zvezde večera so tako prebile na parketu dvorane le okoli 20 minut, ostali del enoinpolurnega programa pa so zapolnili predvsem otroci ljubljanske Kazine, ki so se šele prav srečali s plesnimi večernami.

Tako sta bili edini svetli točki večera nastop plesnega para Kazine v akrobatskem plesu in nastop 20-letnega Francoza v neki novi vrsti disko plesa, v kateri je menda svetovni prvak.

Kaj takega se v bodoče ne bi smelo več dogoditi. Kar nekdo reklamira preko TV itd., mora na prireditvi tudi izvesti, saj vstopnice niti niso poceni. M. GLAVONJIC

ZAJELEN ANSAMBEL

RIBNICA — V vojašnici Mirka Bračiča v Ribnici je več let uspešno delala tudi ansambel SMB. Ne igra le za vojake, ampak tudi na mnogih kulturnih in zabavnih prireditvah v domači občini in v sosednjih. Tako je v zadnjem obdobju med drugim gostoval v Loškem potoku, Kočevski Reki, Kočevju, Sodražici, Poničkih in drugod.

Zakaj odprto pismo učiteljev

Menijo, da so zapostavljeni tudi pri osebnih dohodkih — Te dni se vrstijo razprave, na katerih skušajo zadeve na tem področju zadovoljivo razrešiti

RIBNICA — Te dni poteka po občini Ribnica v raznih organih razprava o odprtem pismu kolektiva ribniške osnovne šole. Pi prosvetnih delavcih ribniške šole smo se pozanimali, zakaj je do odprtega pisma prišlo in o čem govori.

Profesorica Tanja Debeljak nam je povedala, da se že najmanj tri leta ni sestala skupščina izobraževalne skupnosti, da zato že toliko časa niso podpisane tudi pogodbe o finansiranju šolstva in da se zato dele sredstva šolam po načelu, kakor se kdo znajde. Pedesdnica osnovne organizacije sindikata profesorica Vera Popovič je k vsemu temu dodala še, da so kritične razmere na njihovih šolah, do katerih je prišlo zaradi pomanjkanja denarja, skušali že leto in pol razrešiti po samoupravni poti in v sodelovanju z mnogimi odgovornimi organi in organizacijami v

UREDNIŠTVO V GOSTEH

bo tokrat v krajevni skupnosti Čatež. Krajane vabimo, da se 7. januarja od 18. ure dalje ogledajo v gostilni Ravnikar. V času, odkar smo bili nazadnje v tej krajevni skupnosti, se je marsikaj spremenilo. Krajani boste lahko na uredništvu kaj pohvalili pa tudi pograjali.

Tovarna bo vnovič oživila

V nekdanji IGK bodo prihodnje leto začeli z rezanjem plošč — Del Novolesovega programa prestrukturiranja pohištvene proizvodnje

TREBNJE, RAČJE SELO — Zdaj ni več dvomov okoli Industrije gradbene keramike z Račjega sela. Odkar so iz te tovarne že pospravili stare naprave za proizvodnjo keramičnih ploščic, s polno paro poteka montaža novih strojev, ki bodo delali za potrebe Novolesa. Trebanjski izvršni svet pa je na seji 17. decembra sprejel poročilo o poteku sanacije v Novolesovi tovarni.

Sanacija v tozdu IGK, ki se bo poslej imenovala Tovarna pohištvenih elementov, bo del velikega Novolesovega projekta »prestrukturiranje pohištvene proizvodnje«. S projektom so začeli v ustanovitvenem tozdu Lipa, kot drugi pa je prišel na vrsto tozdu z Račjega sela. Celoten projekt bo končan do leta 1990. Cilj tega projekta je razvoj manjših, specializiranih obratov za proizvodnjo elementov, ki bi jih potem sestavljali finalisti. Na Račjem selu bodo usposobili tovarno, v kateri bodo izdelovali polizdelke na osnovi iverice in furnirja.

Z združitvijo razreza plošč in furnirja bodo v Novolesu lažje nabavljali tehnologijo, ki bo na Račjem selu najsodobnejša, med drugim naj bi nabavili tudi računalniško vodene stroje. Če bi bila te vrste proizvo-

Le s stvarnim planom iz težav

Črnomaljski komunisti o volilno-programskih sejah, volitvah in sprejemanju planskih dokumentov — Kaj je z manj razvitimi območji?

ČRNOMELJ — Čeprav so bile programsko-volilne seje osnovnih organizacij ZKS v črnomaljski občini v glavnem uspešne in z veliko udeležbo, pa so bili v nekaterih organizacijah še premalo kritični, govorili so o posledicah, ne pa o vzrokih za pomanjkljivosti. Sicer pa je marsikje tekla beseda o preslabem vključevanju komunistov v družbeni sistem, o moralnem liku komunistov in z njim povezanih težavah pri pridobivanju članstva.

Medtem ko so v občinskem sindikalnem svetu, SZDL, ZK in v samoupravnih organih sisoov pravočasno in organizirano začeli s pripravami na volitve, pa so bile v evidentiranju premalo vključene družbene organizacije in društva, samoupravni organi. Kot je bilo slišati na nedavni seji občinskega komiteja ZKS, prihaja, čeprav gre za širok krog evidentiranih, že sedaj do izmikaj, odporov in nepravilnosti nekaterih, da bi prevzeli delegatske dolžnosti ali politične naloge, med drugim tudi zaradi zahtevnosti, odgovornost političnega dela in kritike javnega mnenja.

Na seji niso mogli mimo skupinic in posameznikov — o njih so govorili tudi že na seji predsedstva OK ZKS, raširjeni s člani koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja pri OK SZDL ter ožjim vodstvom občinskih DPO in skupščine — ki hočejo kljub širokim in demokratičnim predvolilnim postopkom vse predvolilno delo izničiti in prikazati, kot da gre za že vnaprej pripravljene kadrovske rešitve. Nekateri hočejo reševati vprašanja o kadrovski politiki pred 10 ali 15 leti. Ob tem pa so marsikaj nenasilno ozkih, lokalnih interesov in hočejo sodelovati le pri kadrovanju najvišjih funkcij v občini, medtem ko je množica delegatov in funkcionarjev v krajevnih skupnostih, delovnih organizacijah in silih zanje obrobne pomena.

Javna beseda je oropana svojega dostojanstva, kako je docela propadla, postala cene in neodgovorna. VOJISLAV NIKČEVIČ

Malo denarja in samouprave

Nekaj misli iz gradiva za jutrišnjo skupščino stanovanjske skupnosti — Predlog: dotrajale hiše odprodati

KOČEVJE — V kočevski občini je predvidenih 116 skupnosti stanovalcev, doslej pa je ustanovljenih 71 ali 61 odst. Delovanje skupnosti stanovalcev pa je razen zelo redkih izjem nezadovoljivo. Iz gradiva, ki ga je za jutrišnjo sejo pripravila strokovna služba SSS, povzemamo, da so glavni vzroki za slabo delo skupnosti stanovalcev nezainteresiranost, nesposobnost, pritiski nediscipliniranih stanovalcev pa tudi pomanjkanje denarja za redno vzdrževanje hiš zaradi povečanja amortizacije.

Na visoke stroške rednega vzdrževanja hiš pa vplivajo visoke cene materialov in storitev, pogosto pa tudi sla-

ba organizacija dela. Denarja za redno vzdrževanje hiš je torej vedno manj, tretjina hiš pa je porabila denar celo že za vnaprej.

V pregledu potrebnih vzdrževalnih del za leto 1986, ki se financirajo iz sredstev vzajemnosti in amortizacije, je ugotovljeno, da je za najbolj nujna popravila potrebnih preko 338 milijonov dinarjev, vendar v tem pregledu niti niso pisane vse dejanske potrebe. Zaradi pomanjkanja denarja bo lahko opravljenih le 8 do 10 odstotkov popisanih del. Prednost bodo imela nujna popravila, in hiše, kjer bodo del sredstev kot samoudeležbo prispevali stanovalci.

Poročilo ob zaključku ugotavlja, da vlaganje sredstev v stare kmečke hiše nima nobenega ekonomskega opravičila. Zato naj bi te hiše odprodali ali kako drugače izločili iz stanovanjskega sklada. Tak predlog je SSS že leta 1983 posredovala za posamezne hiše Zdrženemu KGP Kočevje, ki je najpogosteje njihov lastnik.

PREDAVANJE IN JUBILEJ

KOČEVJE — Blizu 40 poslušalcev se je udeležilo predavanja o alpinistični odpravi na Himalajo in druga svetovna visokogorstva, o kraških jamah in o zmarjastvu. Predavatelj so bili iz trenajznega centra Jasnica. Organizator zanimivega predavanja je bilo Planinsko društvo Kočevje, ki bo prihodnje leto praznovalo 35-letnico obstoja. Nanjo se že pripravljajo, glavna proslava pa bo 14. junija 1986.

Pisalni stroj je obmiroval

Pri nekdanjem dopisniku Vladimirju Prezelju

VELIKE POLJANE — Te dni smo obiskali našega dolgoletnega dopisnika Vladimirja Prezelja iz Dul pri Velikih Poljanah, znanega brača Dolenskega lista kot pisca »Ortniškega poročevalca« in mnogih drugih prispevkov iz ribniške občine. V zadnjem obdobju je njegov pisalni stroj obmiroval. Vesti od tod je manj, kar je razumljivo, saj je Vladimir Prezelj star že 85 let in zdravje ni več tako, kot je bilo nekoč, čeprav se še kar dobro drži. Objubljal nam je, da se bo še kaj oglasil.

Z ženo Ivano, ki ima tudi že 80 let, živita sama v hišici. Vladimir je povedal, da veliko bereta. Brez časopisov tudi ne moreta, čeprav so vedno dražji. Naročene imata Delo, Dolenski list, TV 15 in Nedelja.

Ko se spominjata nekdanjih poveljnih dni, složno ugotavljata, da včasih ni bilo toplih malic in drugih ugodnosti in da je bilo treba opraviti tudi veliko brezplačnega dela. Danes so ljudje že veliko bolj razvijeni. Pohvalila pa sta svoje sosede, ki so mladi in dobri in jima veliko pomagajo pri raznih nujnih delih, ki jih sama ne zmoreta več. Ne da bi jih bilo treba prositi, so jima pogosto skidali sneg, pomagali pri pripravi kurjave in tudi drugod. Razumevajo starega človeka, za kar sta jima zelo hvaležna.

Vladimir Prezelj
Na Dulah je lepo. Od tu vidita pošto, kjer je včasih delala Ivana, in železniško postajo, kjer je delal Vladimir. Pravzaprav sta vse življenje preživela na tem območju. Ko bo več bolezi, pa nameravata v dom za starejše občane v Kočevju, kjer ima tudi ribniško društvo upokojencev rezerviranih 10 postelj... J. PRIMC

Prekinitev dela v Sigmatu

Kaj je izzvalo ta korak in kako ga ocenjujejo
BREŠTANICA — V Novolesovi temeljni organizaciji Sigmata v Brestanici je 16. decembra okoli 50 od skupno 130 delavcev za približno dve uri prekinilo delo.

Srečanja dedka Mraza z otroki

Obdaritve spremljajo pravilni prizori
BREŽICE — Z večerjajo obdaritvijo najmlajših v Kapelah in na Veliki Dolini so se začeli obhodi dedka Mraza po krajevnih skupnostih.

Danes nam povejte za jutri!

Na seji OK SZDL so opozorili na investicije v energetiko in njihov vpliv na podobo občine — Novi predsednik OK SZDL je Miha Haler

BREŽICE — Na programsko-volilni seji OK SZDL je zaskrbljenost nekaterih krajevnih skupnosti zaradi morebitnih neugodnih posledic gradnje hidroelektrarn in ponovnega odprtja globoškega premogovnika našla odziv v zahtevi po javnih razpravah, ki naj bi jih izpeljala Socialistična zveza v novem mandatu.

vseh KS. Izstopajo predvsem v artiški in dobovski, drugod pa so vaški odbori zelo aktivni takrat, ko njihove vasi nekaj pridobijo, ko si zgradijo cesto, gasilski dom, mlečno zbiralnico, prostor za prireditve in sestanke, telefon ali kaj drugega.

PRAZNIK DNEVA JLA NA LETALIŠČU V CERKLJAH — Posnetek je z nedeljske slovesnosti, na kateri so podelili pripadnikom JLA in civilistom številne nagrade, priznanja in odlikovanja ter razglasili napredovanja.

Na zboru delavcev 20. decembra, ki so se ga udeležili predsednik izvršnega sveta občine Krško, predsednik OS ZSS Krško, predsednica komiteja za družbeno planiranje in razvoj gospodarstva občine Krško ter glavni direktor Novolesa s sodelavci, so delavci odkrito opozorili na nekatere pomanjkljivosti in težave.

Preveč sociale je potuha

Nezadovoljstvo prosvetnih delavcev se širi

BREŽICE — Predkongresne razprave so razgibale sindikate po dejavnostih in besedo so vnovič povzdignili tudi prosvetni delavci. Moti jih preveč sociale in premalo plačila za delo.

Prosvetni delavci poudarjajo, da si s svobodno menjavo dela ne morejo nič pomagati, ker so programi preniko overedeni. Učitelji se lahko razgrajajo, pa ne morejo nič vplivati na večji dohodek šole.

Kvaliteta v šolstvu, žal, nima nobene cene. Kot posebno družbeno dejavnost to stroko nadzorujejo bolj kot katerokoli drugo, vendar boljše šole od tega nimajo nič.

ŠE ZA FUNKCIONARSKO PLAČE NI!

SEVNICA — Za zadnjo sejo sveta posavskih občin je tukajšnji izvršni svet pripravil predlog za drugačno razdelitev deleža sofinanciranja posavskih regijskih institucij.

Odloča posluh za potrebe ljudi

Socialistična zveza v krški občini uspešna, zato ni strahu pred volitvami — Krajan najbolj opozarjajo na slabe ceste, vodo in telefonijo

KRŠKO — Veliko pripomb imajo ljudje iz krajevnih skupnosti na obrobju krške občine zlasti glede cest in njihovega vzdrževanja, v prvi vrsti v zimskem času.

Pred razpletom poslov z Libijo?

Kaj meni o zapletu Štefan Senica, glavni direktor Lisce

SEVNICA — Pisali smo že o težavah naših delovnih organizacij v poslovanju z Libijo. Pri vsem tem je zanimivo, da tisti, ki naj bi bili pri vsem tem poslu najbolj opečeni, niso tudi najbolj glasni.

Krške novice

PRVENSTVO — Analiza lanske kurilne sezone (od oktobra 1984 do marca letos) pove, da so na žalostnem prvem mestu po onesaženosti zraka z žveplovim dioksidom Trbovlje, kjer je bila povprečna koncentracija tega plina v vseh šestih mesecih kar 0,33 mg/m³.

VSE SEJE ŠE LETOS?

SEVNICA — Seje skupščin ponavljajo nekatere samoupravne interesne skupnosti, ker so bile nesklepčne v prvih sklicih, nekaj se jih sestaja vse preostale dni do novega leta.

V kroje namesto na odpad

Jutranjka posodablja krojenje — Velik izvoz

RADNA — V Jutranjki so imeli ta mesec zloženih vse polno palet s krpami, pripravljenimi za odvoz v Dinos. Tekstilnih odpadkov je na leto okrog 150 ton, kar je za tovarno hudo breme.

Srečanje z Zdomci

SEVNICA — Srečanje z delavci na začasnem delu v tujni bo v soboto, 28. decembra, v salonu hotela Ajdovec.

Sevniški paberki

SPET NOVOLETNI KONCERT — Gasilska delavska godba želi tudi letos pripraviti prijetno slovo od starega leta.

Štefan Senica: »V teku so že razgovori za nov posel z Libijo in sicer tokrat za 400.000 dolarjev.«

Štefan Senica: »V teku so že razgovori za nov posel z Libijo in sicer tokrat za 400.000 dolarjev.«

SEVNICA — Seje skupščin ponavljajo nekatere samoupravne interesne skupnosti, ker so bile nesklepčne v prvih sklicih, nekaj se jih sestaja vse preostale dni do novega leta.

trideletletju so izpolnili letošnji izvozni načrt in lanski izvoz še takrat presegli za 190 odst. Ta izvoz je vezal 45 odstotkov zmogljivosti tovarne.

Kot po navadi, se primerjajo z dosežki v podskupini konfekarne narave. Zanimajo, da bi bili ugodni poslovni rezultati le plod inflacije. V dokaz navajajo skoke v produktivnosti kjer so znatno presegli uporabljene »norme« minute na delavca, pri rentabilnosti pa znaša indeks v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta celo 144.

SREČANJE Z ZDOMCI

SEVNICA — Srečanje z delavci na začasnem delu v tujni bo v soboto, 28. decembra, v salonu hotela Ajdovec. Koordinacijski odbor je povabil k sodelovanju predstavnike vseh pristojnih služb. Vabljeni!

Črno nebo nad kulturo

NOVO MESTO — Komaj je novomeška kulturna skupnost dobila temeljne pogoje za obdobje 1986—1990 in ko se je tudi črnilo v zapiskniku, kjer stoji, da je njena skupščina ta dokument soglasno sprejela, komaj dobro posušilo, že so upi poklicnih in amaterskih kulturnih organizacij, da jim bo nova petletka dala, česar jim ni zdajšnja, začeli eden za drugim drseti v vodo. Spet je namreč posegla vmes kot že tolikokrat do sedaj višja sila in podobno kakor nad druge sise s področja družbenih dejavnosti tudi nad kulturno skupnost poslata oblake, le da se bolj črne in bolj grozeče. Nad srednjeročni plan so se spravile restriktivne škarje in ga tako obdelale, da je postalo vprašljivo preživeti celo tega, kar kultura v novomeški občini premore danes, tem pa je nemara postalo vprašljivo tudi to, ali je tisto, kar je ostalo, sploh še lahko plan, zlasti pa še, ali lahko še govorimo o v tako imenovani bazi nastalem in samoupravno potrjenem planskem dokumentu.

Povejmo, da je plan za novo kulturno petletko predvideval za okoli 414 milijonov dinarjev naložb, od tega samo za prenavo in razširitev Študijske knjižnice Mirana Jarca kar 370 milijonov, da pa je po odločitvi, naj se sredstva za vse naložbe v silih zbirajo na podlagi posebnega samoupravnega sporazuma, kultura dobila pravico do vsega 150 milijonov dinarjev za naložbe. Seveda je tudi vsota zaenkrat samo na papirju, saj mora združeno delo omenjeni sporazum še podpisati, ča pa bo šlo vse po sreči, bo denar dobila samo Študijska knjižnica.

in še ta le za prenavo, ne pa tudi za razširitev delovnih prostorov. Razširitev pa bi bila vsekakor potrebna, saj ima knjižnica zdaj le dobro tretjino z normativi zahtevanega prostora. Drugo vprašanje je, kaj lahko ob tem rečejo drugi pričevalci in upravitelci do boljših, zlasti še primernejših prostorov za delo, ki so tako izpadli iz srednjeročnega plana. Se bo morala dolensko-belokranjska enota Zgodovinskega arhiva Ljubljana, ki posluje v Novem mestu, res obrisati pod nosom za skladišče, ki ga neobhodno potrebuje? Bo Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine v Novem mestu res lahko molče in neprizadeto požri dejstvo, da mu bo za delovne prostore še vedno odmerjeno samo podstrešje v stavbi, ki jo sicer zaseda skupna služba sivo? In slednjič, kdo bo odgovoren za propadanje kulturnih domov v krajevnih skupnostih, če je moralo iz plana izpasti 22,8 milijona dinarjev (namenskih) za vzdrževanje?

Na podlagi do golega okleščene naložbenih postavk, da o drugih, ki so jih restriktivne škarje tudi načele v živo, bo treba izdelati plan za leto 1986. Tega, kakšen bo ta plan, si skoraj nihče v kulturni skupnosti ne upa niti predtavljati, kaj šele, da bi ga moral sam izdelati. Obe, kot rečeno, niso rožnati, vse prej kot to. A če že za prvo leto novega srednjeročnega obdobja ne kaže dobro, kakšna bo šele petletka? Očitno je, da v takšnih škripah kultura še ni bila, odkar je samoupravno organizirana v svoji interesni skupnosti.

I. ZORAN

Več kot zблиžanje s tovarno

Iskra Tenel prevzela pokroviteljstvo nad novomeško elektro šolo — Minuli petek podpisali samoupravni sporazum o medsebojnem sodelovanju Iskre Tenel in Srednje šole tehniških in zdravstvene usmeritve Boris Kidrič do leta 1990

NOVO MESTO — Minuli petek so v bivši Eli na Cikavi, kjer poteka danes zahteven del proizvodnje novomeške Iskre Tenel, podpisali samoupravni sporazum, s katerim prevzema Iskra Tenel celotno pokroviteljstvo nad elektro šolo v okviru Srednje šole tehniških in zdravstvene usmeritve Boris Kidrič v Novem mestu.

Sporazum govori o srednjeročnem sodelovanju med omenjenima proizvodno organizacijo in šolo na vseh področjih. Z njim se je Iskra Tenel obvezala, da bo v bodoče za potrebe šole odstopila del svojih kadrov, in sicer za občasno ali celo za stalno izvajanje učnega programa, predavatelji šole pa se bodo dodatno izobraževali v Iskri Tenel.

To pa še ni vse, kar določa samoupravni sporazum. Iskra Tenel se je namreč tudi obvezala, da bo šoli odstopila del opreme, zagotovila vse pogoje za izvajanje delovne prakse učencev, poleg tega pa še združevala sredstva za naložbe v šoli.

Srednja šola tehniških in zdravstvene usmeritve Boris Kidrič pa je s sporazumom prevzela nalogo, da bo za Iskro Tenel izvajala ves

potreben pouk in organizirala študij ob delu šeste in sedme stopnje elektro usmeritve, se pravi za pridobitev diplome inženirja in diplomiranega inženirja. Predavatelji šole se bodo lahko vključili v raziskovalne naloge Iskre Tenel, za povračilo pa bodo vrata šolskih delavnic odprta za usposabljanje vseh Iskrinih delavcev. V šolskih delavnicah bodo izdelovali tudi najrazličnejše proizvode za Iskro Tenel.

In kaj pravijo sami podpisniki? Božidar Zajc, direktor Iskre Tenel: »Sodelovanje s šolo pomeni za nas skrajšano pot, kako priti do strokovnjakov. Pomemben člen tega predstavljajo računalniki, ki jih čedalje bolj vključujemo v proizvodnjo in raziskovanje. Prepričan sem, da bodo našemu zgledu sledile tudi druge delovne organizacije, da nas bo čedalje več, ki bomo na ta način povezovali proizvodno delo in znanje.«

Boštjan Kovačič, predsednik KPO Srednje šole tehniških in zdravstvene usmeritve Boris Kidrič: »S podpisom tega dokumenta obračamo nov list v medsebojnem sodelovanju, ki je bilo že do zdaj dobro. Nismo pesimisti, kar zadeva uveljavljanje znanja, dokazujemo, da smo s združenim delom na istem bregu. Že zdaj gradimo pripadnost tovarni.«

Milan Korčec, predsednik DS Iskre Tenel: »Naš kolektiv je sodelovanje s šolo zavestno podprl, zato iskreno želimo in smo prepričani, da sporazum ne bo samo eden od papirjev, marveč podlaga za medsebojno povezovanje in uresničevanje skupnih interesov.«

Ivo Longar, sekretar občinskega komiteja ZK v Novem mestu, pa je ob podpisu sporazuma povedal: »ZK in druge družbenopolitične organizacije so lahko zadovoljne, da je prišlo do takega sporazuma. S tem dejanjem se je namreč začela uresničevati prav tista svobodna menjava dela, o kateri že tako dolgo govorimo in se le počasi osmišlja.«

I. Z.

SEVERJEVI NAGRAJENCI

LJUBLJANA — Prejšnji teden so že petnajstič podelili Severjeve nagrade poklicnim igralcem, študentom in ljubiteljskim igralcem. Nagrajenci so: Brane Grubar, član ljubljanske Drame; Tone Kuntner, član MGL; Violeta Tomič in Bernarda Oman, absolventki dramske igre na AGRFT v Ljubljani; Alenka Bole — Vrabec za dosežke v gledališču poezije in Vlado Zupančič kot ljubiteljski gledališki delavec v Zadobrovi.

NA CIKAVI PO PODPISU — Podpisniki samoupravnega sporazuma, s katerim je Iskra Tenel prevzela celotno pokroviteljstvo nad elektro šolo v okviru Srednje šole tehniških in zdravstvene usmeritve Boris Kidrič v Novem mestu, so se minuli petek v Iskrini tovarni na Cikavi, kjer je bilo podpisovanje, še dolgo zadržali v pogovoru. Kajti rečeno je bilo, da mora sporazum takoj v življenje. Na posnetku (med drugim): predsednik KPO SŠTZU Boštjan Kovačič in direktor Iskre Tenel Božidar Zajc (drugi in tretji od leve) v pogovoru z ostalimi predstavniki novomeške Iskre.

VZGOJITELJICE RAZVESELJUJEJO OTROKE — Za vse krajevne skupnosti Novega mesta letos potekajo obdaritve otrok na enem mestu — v dvorani Doma JLA. Za to novost so se dobora potrudile tudi tovarišice novomeških vrtec, ki so nadvse domiselno okrasile dvorano in postavile na oder otroško igro »Mojca Pokrajculja«. V Domu JLA bodo to igro kar desetkrat zaigrale. (Foto: J. P.)

Čut za jezik zatajil tudi v šolah

Učitelji premalo pazijo na jezikovno izražanje, njihova glavna skrb je posredovanje snovi učencem — O slabi jezikovni kulturi razpravljali tudi republiški komite za vzgojo in izobraževanje

Slovenščina je vsaj eden najpomembnejših temeljev slovenstva, če že ni glavni. Žal pa ne moremo reči, da s svojim jezikom ravnamo dovolj skrbno, tako, da bi bil tudi iz jezika zgrajeni temelj slovenstva dovolj trden. Na malomarnosti do materinščine nas vsak teden opozarja s svojimi javnimi izjavami Jezikovno razsodišče, ki deluje v okviru republiške konference SZDL. Iz teh izjav pogosto vzemo za kričee primere malomarnosti pri uporabi slovenščine v javnosti.

Nič kaj zgledega položaja nima slovenski jezik niti v slovenskih šolah v Sloveniji. Kot je pokazalo gradivo, ki ga je pripravil Zavod SRS za šolstvo, je stanje šole usmerjenega izobraževanja. Ne gre samo za to, da je pouk slovenskega

jezika močno okrnjen, na mnogih srednjih šolah na dve do tri ure na teden, ampak tudi in bolj za to, da je pri številnih predmetih prevladal jezik, ki s knjižno slovenščino nima nič skupnega.

Učiteljem je glavna skrb, da posredujejo učno snov učencem, ne pa, da bi poučevali v kar najlepšem jeziku in tako učence učili tudi izražanja. Na šolah sicer obstajajo možnosti in načini izpopolnjevanja učiteljev v slovenščini, vendar s tem do zdaj ni bilo pravega uspeha. In če učitelj jezika ne obvlada, je tudi na

pisne izdelke učencev manj pozoren, oziroma se zdi, da mu ni mar, kako učenec piše, pač pa skrbno pazi na

● Ko je o tej problematiki nedavno tega tekla beseda na republiškem komiteju za vzgojo in izobraževanje, so poudarili, da mora skrb za kulturo jezika postati eden najpomembnejših elementov kvalitete pouka. Zato se najbrž ne gre čuditi novi zahtevi šolskih oblasti, da bo moral poslej vsakdo, ki bo hotel biti učitelj na Slovenskem, dokazati tudi, ali res obvlada slovenščino.

to, kaj napiše. Ker je pisnih preverjanj znanja učencev čedalje več, je čedalje manj možnosti, da bi učitelj sproti popravljal slabo izražanje učencev.

I. Z.

Za Germom pride Sternem

Iz načrtov Dolenske galerije v letu 1985

NOVO MESTO — Dolenska galerija bo razstavno dejavna v letu 1986 začela nadvse imenitno, saj bo odprla vrata enemu od velike četverice slovenskih impresionistov, slikarju Mateju Sternemu. Razstavo, ki jo bodo pripeljali iz Narodne galerije v Ljubljani, bodo pripravili ob koncu januarja oziroma takoj zatem, ko se bo v Dolenski galeriji iztekla Germova retrospektiva. Sterneneve slike bodo v Novem mestu še na ogled, ko bomo z raznimi prireditvami častili kulturni praznik.

Galerijski svet Dolenske galerije je na nedavni seji, kjer je beseda tekla o razstavnih dejavnosti v letu 1986, predvidel, da bo v Novem mestu poleg Sterneneve še vsaj osem razstav. Tako bodo, bržčas že po Sternenu, pripravili skupno razstavo grafik Toneta Miklavžine in Franca Curka, v prvem četrtletju pa prikazali še retrospektivo Vladimira Makuca. Do poletja bosta v galeriji razstavljala še Dušan Muc in Veljko Toman. Slednji bo v mali dvorani Dolenske galerije pripravil še prikaz slikarstva od realizma do abstrakcije, za šolsko mladino pa tudi demonstracijo slikarskih tehnik.

V razstavnem programu Dolenske galerije je uvrščena zanimiva razstava, ki prikazuje ustvarjalnost diplomantov ljubljanske Akademije za likovno umetnost. Veliko zanimanje obiskovalcev bo prav gotovo vzbudila tudi razstava slik akademškega slikarja Jožeta Marinča iz Kostanjevice, na katerih bodo upodobljeni pustni običaji, šege in navade iz okolice Kostanjevice in Šentjerneja. Peter Simič pa se bo na posebni razstavi predstavil kot grafični oblikovalec.

Vrhunec likovnih dogodkov v letu 1986 bo prav gotovo velika retrospektivna razstava del Vladimira Lamuta, ki jo bodo v Dolenski galeriji pripravili nekako ob enakem času, kot so letos Germovo retrospektivo. Tiste dni naj bi luč sveta zagledala tudi monografija o Lamutu, delo, ki bo pomenilo častno oddolžitev temu našemu umetniku.

I. Z.

kultura in izobraževanje

Drevi spominski večer Lili Novy

Na prireditvi v Študijski knjižnici Mirana Jarca bo o tej pesnici govoril akademik Josip Vidmar

NOVO MESTO — Stoletnico rojstva slovenske pesnice Lili Novy bo Študijska knjižnica Mirana Jarca počastila z razstavo njenih del in s spominskim večerom, ki bo danes ob 17. uri v veliki čitalnici te knjižnice. O življenju in pesniškem delu Lili Novy, ki jo je Jože Javoršek obširneje predstavil v posebni knjigi zbirke Znameniti Slovenci, bo govoril akademik Josip Vidmar, ki slavi letos devetdeset let svojega življenja. Vidmar pesnice Lili Novy ni le dobro poznal, ampak ji je tudi pomagal, ko se je odločila opustiti pisanje v nemškem jeziku in začela pesniti po slovensko. Svoja srečavanja z njo je Vidmar popisal v posebni zgodbi svojega zajetnega dela Obrazi, ki je letos ob njegovem jubileju izšlo dopolnjeno že v drugi izdaji. Z razstavo letos izšlih Vidmarjevih knjig bo Študijska knjižnica Mirana Jarca počastila tudi akademikov jubilej. Nekaj pesmi Lili Novy bo ob Vidmarjevi pripovedi o tej pesnici recitirala članica novomeškega amaterskega gledališča Božena Petrov.

Retrospektiva Cite Potokar

Razstavo del te slikarke bodo odprli danes v novomeški Krki — Majda Potokar bo recitirala pesmi Cite Potokar

NOVO MESTO — V razstavnih avli upravne stavbe Krke v Ločni bodo danes ob 13. uri odprli retrospektivno razstavo del akademske slikarke Cite Potokar, belokranjske rojakinje, ki živi v Ljubljani. Umetnica se bo predstavila s 39 slikami, med katerimi je največ portretov, nekaj pa bo tudi krajin. O njenem življenju in delu bo govoril umetnostni zgodovinar dr. Lev Menaše iz Ljubljane. Razstava bo odprta do 17. januarja.

V kulturnem programu otvoritvenega sporeda bo nastopila priznana gledališka igralka Majda Potokar, letošnja dobitnica Borštnikovega prstana. Recitirala bo pesmi Cite Potokar.

Izpolnjen dolg

Štovičkova dela stalno na ogled v Boštanjju

BOŠTANJ — Od dneva republike je v sejni sobi krajevne skupnosti in družbenopolitičnih organizacij stalna razstava plaket, ki jih je bil pred letošnjim kulturnim praznikom podaril svojem rodnemu kraju akademski kipar in medaljer Vladimir Štoviček.

Boštanjčani so takrat prevzeli tudi obveznost, da plakete ne le

● Kaže, da bodo dolg do Vladimira Štovička slednjič izpolnili tudi v krški občini. Inž. Frenk Filipčič je že premeril njegov atelje v propadajočem krilu leskovskega gradu. Tam naj bi bila predstavljena Štovičkova dela, kjer so tudi nastala, mojster pa jih je krški občini podaril že domala pred desetletjem. Bo to veliko delo do mojstrove 90-letnice prihodnjega junija končno nared?

občasno razstavijo — razstava je bila takrat v avli osnovne šole, ampak zagotovo tudi prostor za stalno razstavo. Tak prostor so dobili z dozidavo gasilskega doma. Čeprav je krajevna skupnost imela skromna sredstva, se je dela nemudoma lotila. K sodelovanju so pritegnili inž. arhitekture iz

GANJENI UMETNIK — Kljub teži let si je Vladimir Štoviček rad ogledal, kako so boštanjški rojaki razstavili dela, ki jim jih je poklonil letos. Na plaketah je vrsta znanih boštanjških rojakov, ki tako dalje živijo s krajem. (Foto: Alfred Železnik)

Stillesa Mira Blaznika, ki jim je narisal načrt. Po teh zamislih je mizar in hkrati prizadeveni predsednik sveta krajevne skupnosti Drago Krošelj izdelal celostensko vitrino s plaketami. (Kdor si želi razstavljeno ogledati, lahko to stori med delovnim časom tajnika KS, oziroma ob vsakem času po predhodni najavi na telefon 82-569.)

A. Ž.

HVALEŽNI
MOZELJČANI

MOZELJ — V zadnjih dneh decembra so v Mozlju dobili prve račune za porabljeno vodo iz vodovoda, ki so ga svečano odprli 19. julija 1985. Voda je obračunana po vodovodnih števcih, občani pa plačujejo v glavnem zadovoljni, saj jim pipe kljub hudi suši letos niso presušile. Ob tem se spominjajo, kako jim je mnoga leta in desetletja poleti zmanjkovalo vode in so bili neko leto kar 7 mesecev brez nje. Krajani so še posebno hvaležni Vladu Prebliču, ki jim je pri gradnji vodovoda največ pomagal, čeprav niti ni njihov krajan. Za pomoč so hvaležni tudi vojakom iz Črnomlja, Posestvu Snežnik, vodni skupnosti iz Ljubljane pa tudi vsem drugim delovnim organizacijam, ki so jim pri tem pomagale.

ZA DRAGE
INSTRUMENTE

NOVO MESTO — V sklad za drage medicinske instrumente so prispevali: osnovna šola — tozid 12. SNOUB Bršljin 5.000 din namesto cvetja pokojni mami sodelavke Anice Remc in 5.000 din namesto novoletnih čestitk, GG Novo mesto tozid Gradnje 8.000 din namesto venca na grob pokojne Tezre Vidrih in občinski odbor RK Novo mesto 5.000 din namesto novoletnih čestitk članom RK, aktivnostim v krajevnih skupnostih, delovnih organizacijah in šolah ter sodelavcem. Iskrena hvala!

PRESENETLJIVA
ZMAGA AVBARJA

NOVO MESTO — Na kegljišču doma JLA je bila pred dnevi končana tradicionalna kegljaška revija, na kateri je presenetljivo zmagal član KD Novo mesto Avgust Avbar, ki je podrl 922 kegljev. Drugi je bil Metličan Željko Goleš z 913, tretji pa Židanec z 889 podrimi keglji. Nastopilo je 28 tekmovalcev iz vseh dolenskih klubov.

Osemdeset let Andreja Arka

Ribničan, ki nad 30 let živi in dela v Kočevju in prav tako dolgo neprekinjeno dopisuje v Dolenjski list

V Kočevju smo te dni praznovali 75-letnico kočevske telesne kulture, skoraj hkrati pa je slavil 80-letnico življenja znani telesnokulturni in

javni delavec Andrej Arko, ki je prejel tudi eno prvih Bloudkovih plaket.

Rodil se je v Ribnici, kar se mu še vedno pozna, saj za marsikatero resno spoznanje zavija v humor in satiro in tako na prijeten način povedati tudi marsikatero bridko resnico.

Telovaditi je začel že z osmimi leti. Vse življenje je posvečal prosti čas predvsem telesni kulturi. Gotovo je tudi to pripomoglo, da je še danes čil in krepak.

V Kočevju je prišel leta 1951, ko je sodeloval pri ustanavljanju gozdnih

Čakajoč na
reševalce

Borci so izrazili dvom
o zdravstveni službi

Trebanjska reševalna služba je doslej doživela že več kritik. Očitno pa niso zalegle, saj bi se sicer 4. decembra letos ne ponovilo v nekoliko huji obliki vse tisto, zaradi česar so se uporabniki pritoževali.

Tega dne okoli sedme ure so klicali trebanjski zdravstveni dom Kosovi z Mirne. Njihov 85-letni oče je bil namreč na smrt bolan, zato je razumljivo, da so klicali reševalno službo. Toda zjutraj menda ni bilo dežurnega zdravnika. In potem se je čakanje zavleklo do 13. ure popoldne, ko še vedno ni bilo nikogar. Tudi ob 16. uri, ko so Kosovi ponovno telefonirali, so slišali od medicinske sestre, da sedaj pač ni nikogar izmed reševalcev na postaji. Dejala je, naj pokličejo ob 18. uri, ko bo nastopila izmena. Skratka, šele ob 19. uri, torej 12 ur po prvem klicu, je prišel avto reševalne službe na Mirno in težko bolnega Maksa Zupana odpeljal v novomeško bolnišnico. Agonija tega 85 let starega človeka je trajala samo še nekaj dni. Za pljučnico je umrl 11. decembra.

Kosovi so ogorčeni nad takim delom reševalne službe, prav tako pa so bili ogorčeni tudi borci krajevnih organizacij ZZB NOV Mirna, ki so ta primer obravnavali na redni letni skupščini. Izrekli so prepričanje, da bi njihov najstarejši član, borec NOB od leta 1941, zaslužil drugačen odnos. Izrazili pa so tudi dvom o takšni zdravstveni službi, ki ima tak odnos do bolnikov in starih ljudi.

J. S.

GOZDARJI KEGLJALI

NOVO MESTO — Na kegljišču doma JLA se je pred dnevi pomerilo osem ekip tozidov brežiškega GG. Najboljši so bili kegljači tozida HPG, ki so podrl 214 kegljev, sledijo pa tozid Zaga (189), tozid Mikronog (188), itd.

N. G.

ŽIVAHEN KONEC
LETA

RIBNICA — Tudi po končanem proslavljanju dneva JLA in 10-letnice doma JLA v Ribnici je v prostorih doma zelo razgiban. Tako bo danes, 26. decembra, ob 18. uri v veliki dvorani javna radijska oddaja »Vsaka vsa ima svoj glas«. V nedeljo, 29. decembra, ob 9. uri pa se bo na kegljišču doma JLA začelo medobčinsko tekmovanje društev invalidov in kegljanov. Živahno je bilo tudi minule dni. 22. decembra je gostoval satirično-erotični teater iz Beograda s komedijo »Seksplodija«. 23. decembra sta bili v okviru novoletnih prireditev za otroke dve lutkovni igrici, 24. decembra pa dve predstavi risane filma. Včeraj, 25. decembra so bile v domu kar tri igrice za otroke in ob vsaki je prišel tudi dedek Mraz s spremstvom, ki je otrokom delil darila.

NOVO V ŽUŽEMBERKU

Pionirji in mladinci smo se vključili v akcijo Torbica za vrstnike iz Palestine. Zbrali smo 7.000 din, kupili torbico in potrebščine. Razstavili smo jo na hodniku. Ob dnevu JLA je bila proslava, na kateri so nastopili recitatorji, pevci, vojaki, KK SZDL je podelila knjižne nagrade in priznanja za spise, ki so jih o naši armadi pisali učenci višjih razredov. Ker se naša šola imenuje po 7. korpusu, smo organizirali tekmovalno v poznavanju te enote. Pomerilo se je 7 ekip, ki so pokazale veliko znanja. Učenci osmega razreda, ki bodo nadaljevali šolanje v Šolskem centru Boris Kidrič v Novem mestu, so šli na ogled učilnic in delavnice. Zvedeli so veliko koristnega. Odkopkarji so se izkazali v tekmi z vrstniki iz Dolenjskih Toplic. Vsi razredi se tudi pridno pripravljajo na novoletno praznovanje. Imeli bomo tudi kulturni dan.

ČLANI LIT. — NOV. KROŽKA OŠ 7. korpusa Žužemberk

USPEH KRŠKIŠ
NOGOMETAŠEV

Rekreacijska sekcija Bloki, ki deluje v okviru društva Partizan Krško, je že tretjič gostovala pri zdomcih v Sindelfingenu v ZRN. Gostitelj JNK Radnik je ob dnevu republike namreč spet organiziral tradicionalni nogometni turnir, katerega pokrovitelj je bila tudi letos zagrebška revija Sprint. V tem mestu se vsako leto zbere veliko zdomskih nogometnih klubov iz ZRN in Švice, da s športnim srečanjem proslavijo največji praznik naše domovine. Krčani so navezali stike z zdomci že pred leti in jih ohranjajo s sodelovanjem na turnirju. Letos je na turnirju sodelovalo 16 ekip, med njimi tudi španska in dve nemški. V močni konkurenci je ekipa iz Krškega osvojila presenetljivo prvo mesto in prejela pokal v trajno last. Za uspeh imajo zasluge vsi igralci, ki so se res trudili, okrepili pa so tudi prijateljske vezi z zdomci.

BOGO JUREČIČ
Sindelfingen
ZRN

PIONIRJEVI STRELCI
NAJBOLJŠI

NOVO MESTO — Občinska strelska zveza je v počastitev dneva JLA pred dnevi pripravila tekmovalna v streljanju zračno puško. Nastopilo je 88 strelcev, v ekipni članski razvrstitvi pa so zmagali strelci SD Pionir, sledita pa ekipi Novolesa in Krke. Posamično je bil najboljši Jože Ribič iz Pionirja s 183 krogi. V ženski ekipni razvrstitvi so bile prav tako najuspešnejše strelke Pionirja, druga je bila ekipa SD 13. maj, medtem ko je med posameznicami slavila Kosova iz SD Pionir. Še pogled na ostale rezultate: med mladinci je ekipno zmagala SD Tone Tomšič, posamično pa je bil najboljši Ivan Kopina; pri pionirjih je zmagala vrsta OŠ Katje Rupena, posamično Mirko Stopar; pri pionirkah prav tako OŠ Katje Rupena, posamično pa Liljana Tekavec.

J. HRIBAR

Podgane in odnos do gledalcev

»Če ne bi bil zraven, bi človek pomislil, da ni res — pa je«

19. decembra ob 19. uri gledalci veselo kupujejo pri blagajni Kulturnega doma v Črnomlju kino vstopnice za reklamirani ameriški film Podgane. Prve minute kinopredstave prikazujejo prizore, ki sodijo k filmu Javna hiša v Parizu. Po desetih minutah se gledalci, ki jih ni tako malo, zavedo, da ne gre za reklamo, ampak za film, ki ni na sporedu. Nekateri, ki so se pozanimali na »ustreznih« mestih, prihitijo sporočiti v dvorano, da film Podgane ni prispel. V dvorani završi. Napolnijo avlo kulturnega doma in hočejo svojih 120 dinarjev nazaj. Vratar dvorane se zagovarja, da za spremembo ne ve, blagajničarka pa za vračilo denarja, jasno, nima pooblastila. Ljudje negotujejo, portir

pa hiti v kino kabino po obvestilo, kaj se je zgodilo s podganami. Nazaj privrha z veselo novico: »Če niste zadovoljni z Javno hišo, počakajte, takoj bomo zavrteli Bandita iz Shantunga, Chung Yi bo!« Del publike zavriska, del pa ne, vsaj tisti del ne, ki mu ni mar takšen odnos. Jasno je namreč tole: 120 din ni velik denar, vsebuje pa nedvomno ponudbo in vsebino. In če tega ni, je jasno, da je upravičeno dobiti nazaj borih 120 din.

Nedavno je bilo slišati na ustreznih mestih, da se je povečalo število obiskovalcev kina na povprečno 240 gledalcev. Veseli smo tega podatka, ne more pa pomeniti, da smemo imeti do gledalcev tako nespoštiv odnos, da jim celo

sprememb ne sporočimo pravočasno. Nekateri gledalci veselo gledajo »nov«, izsiljeni program, drugi so odšli. Ko tako strmiš v nezadovoljno občinstvo, si nemočen. Uprave kina ni v bližini, tržni inšpektor lahko nastopi šele pozneje, da pa bi človek znašal slabo voljo na blagajničarko in portirja, honorarno zaposlena in zmedena ob nastali situaciji, je nesmisel.

Razumljivo pa je nekaj: vsaj uro pred predstavo bi v Kulturnem domu lahko objavili spremembo sporeda v kinu. Občinstvo bi bilo pripravljeno sprejeti. Da pa so začeli z drugim programom takrat, ko so bili ljudje že v dvorani, je — milo rečeno — neodgovorno početje.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 27. XII.

8.45 TV V ŠOLI
10.35 TV V ŠOLI
12.30 POROČILA
17.15 — 00.50 TELETEKST
17.30 POROČILA
17.35 PESMI IN ZGODBE ZA VAS — B. Čopič: JEŽEVA HIŠICA
17.55 SOKOLI
18.25 OBZORNIK LJUBLJANSKEGA OBMOČJA
18.40 SPOZNAVAJMO NAŠO NARAVNO DEDIŠČINO — POHORJE
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK

19.55 VREME
20.05 NASTANEK ČLOVEŠKE VRSTE: Preživetje človeške vrste, zadnji del angleške dok. serije
21.00 NE PREZRITE
21.15 VIA MALA, 2. del nemške nadaljevanke
22.50 DNEVNIK
23.00 TA AMERIKA, 2. del ameriškega filma

DRUGI PROGRAM

16.45 Test — 17.00 Dnevnik — 17.20 Otroci in piloti — 17.45 Zgodbe iz Nepričave — 18.15 Tisoč udarcev — 18.45 Domovino branimo tudi z lepoto — 19.30 Dnevnik — 20.00 Otok — 20.35 Včeraj, danes, jutri — 20.50 Porota — 21.55 Streljanje (ameriški film)

lepoto — 19.30 Dnevnik — 20.00 Otok — 20.35 Včeraj, danes, jutri — 20.50 Porota — 21.55 Streljanje (ameriški film)

TV ZAGREB

15.55 Video strani — 16.05 TV v šoli — 17.05 Poročila — 17.10 TV koledar — 17.20 Otroci in piloti — 17.45 Zgodbe iz Nepričave — 18.15 Tisoč udarcev — 18.45 Domovino branimo tudi z lepoto — 19.30 Dnevnik — 20.00 Vdove (4. del angl. nadalj.) — 20.55 Zabavni glasbeni oddaja — 21.40 Dnevnik — 21.55 V petek ob 22h

SOBOTA, 28. XII.

7.45 — 13.15 in 16.20 — 23.10 TELETEKST
8.00 POROČILA
8.05 PRIGIŠE PRILJUBLJENIH PRAVLJIC: Cesarjev slavček
8.20 PESMI IN ZGODBE ZA VAS — B. Čopič: JEŽEVA HIŠICA
8.40 ČARODEJ POTEPUH
8.55 VSAK PETEK NOV ZAČETEK
9.20 MITI IN LEGENDE — Biblijski miti: BABILONSKO SUŽENJSTVO IN PREROKI, nanizanka
9.35 NAOČNIK IN OČALNIK — Skozgled 2010, 9. del nadaljevanke
10.10 SPOROČILO IZ RDEČEGA AVIONA, reportaža iz Krašnje
10.45 ZAPISI ZA MLADE: Ubald Vrabc
11.15 ŠČEPEC ŠIRNEGA SVETA: Gorčica, ponovitev 3. dela angl. niza
11.40 NASTANEK ČLOVEŠKE VRSTE: Preživetje človeške vrste, ponovitev zadnjega dela angl. dok. serije
12.30 SPOZNANO — NEZNANO:

Znanstvene tovarne, ponovitev
13.10 POROČILA
16.35 POROČILA
16.40 PESSI IN ILUZIJA, finski mladinski film
17.55 POLETI V NEDOGLED, dok. film
18.25 OBISKUJEMO SLOVENSKE MUZEJE IN GALERIJE: Mestni muzej Ljubljana
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.50 VREME
20.00 NOČOJ IZ CANKARJEVEGA DOMA: Letni koncert Big Band orkestra RTV Ljubljana, prenos 1. dela
21.05 ZRCALO TEDNA
21.30 ZABAVA, ameriški film

Nespretnega in ne posebno uspešnega indijskega igralca pomotoma povabijo na zabavo k producentu, kateremu je s svojo nespretnostjo uničil veliko sceno razstrelitve ogromne scenografije filmskega mesta. Uglajeni,

skromni gost na zabavi neopazno in nehoti povzroča vrsto zapletov, saj se spridi ali nepredvidljivo zasuka vse, česar se dotakne ali pri čemer dobronamerno sodeluje. Gostiteljem tako hišna zabava uhaja iz rok in ne ostane jim drugega, kot da nemočno opazujejo, kako se jim lepo zamašijo družabno srečanje spreminja v pravo polomijo na meji katastrofe.
23.05 POROČILA

DRUGI PROGRAM

13.45 Test — 14.00 Poledica (poljski film) — 15.30 Mali šlager — 16.30 Skrivnost jeklenega mesta, (češkoslovaški mladinski film) — 18.00 A. Popović: Razvojna pot Bore Snajdera (drama) — 19.00 Mesam 85 — 19.30 Dnevnik — 20.00 Mini show portret — 20.30 Dokumenti našega časa — 21.15 Poročila — 21.20 Športna sobota — 22.00 Šest žena Henrika VIII: Catherine Parr (zadnji del angl. nanizanke) — 23.30 Poezija

NEDELJA, 29. XII.

8.30 — 13.05 in 13.40 — 22.05 TELETEKST
8.45 POROČILA
8.50 ŽIV ŽAV
9.45 SOKOLI, ponovitev 9. dela
10.10 CERVANTES, 8. del španske nadaljevanke
11.00 16. FESTIVAL NARODNE GLASBE PTUJ 85, 6. oddaja
11.30 625, oddaja za stik z gledalci
12.00 KMETIJSKA ODDAJA
13.00 POROČILA
13.55 PRISLUHNI MOŠTINI, oddaja za slušno prizadete
14.45 VIA MALA, ponovitev 1. dela nemške nadaljevanke
16.20 POROČILA
16.25 SREČALA SE BOVA ZVEČER, jugoslovanski film

17.45 TV KVIZ
18.45 PRIŠEL V GOSTE ZIMSKI ČAS, KAJ NAM NOSI DEDEK MRAZ?

Vsak večer od 29. do 31. decembra bo dedek Mraz obiskal otroke, z njim pa se bosta pogovarjala deklica Daša in medvedek. Dedek Mraz jima bo vsak večer izpolnil željo, ki bo tako, da bo zanimala tudi mlade gledalce pred televizorji. Prvi večer bo to pravljica »Vrtnica male gospodične«. Drugi večer bo dedek Mraz otroke najprej popeljal v rožni vrt, ogledali si bodo odlomek iz plesa metulja, kar bo uvod v japonsko pravljico »Pahljaka mladosti«. Tretji večer pa bo dedek Mraz otrokom pokazal slovensko pravljico »Regrat-lučka«.
19.26 ZRNO DO ZRNA

19.30 DNEVNIK
19.50 VREME
20.00 ŠTEFICA CVEK V ŽRELU ŽIVLJENJA, zadnji del nadaljevanke
21.00 ŠPORTNI PREGLED
21.30 FOLKART KUBAN
22.00 POROČILA

DRUGI PROGRAM

12.00 Arthur Rubinstein v Parizu (zadnji del nanizanke) — 12.45 Aktualni trenutek Jugoslavije — 14.30 Glasbeno popoldne — 16.00 Boks za jekleno rokavico — 17.00 Rokomet Borac: CZ — 18.25 Udeleženc in priča — 19.10 Prometni krog — 19.30 Dnevnik — 20.00 Spomini — 20.45 Včeraj, danes, jutri — 21.05 20. stoletje (1. del italijanskega filma)

PONEDELJEK, 30. XII.

9.45 REPUBLIŠKA REVIIJA — ZAGORJE 84
10.15 ZGODBA O BOBENČKU
10.35 TRI SKLADBE ZA KITARO
10.40 HANČA, JANKO IN LUCIJA, otroška folklorna ČSSR
11.10 MALI LORD FAUNTLEROY, ameriški mladinski film
12.55 Oberstdorf: SVETOVNI POKAL V SMUČARSKIH SKOKIH, prenos
16.25 POROČILA
16.35 SVETOVNI POKAL V SMU-

ČARSKIH SKOKIH, posnetek
17.35 ŠALICA ALI MALA ŠALA, zabavna oddaja
17.50 VSAK PETEK NOV ZAČE-TEK, zadnji del nanizanke
18.25 PODRAVSKI OBZORNIK
18.45 PRIŠEL V GOSTE ZIMSKI ČAS, KAJ NAM NOSI DEDEK MRAZ?

19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.05 TEREZA HUMBERT, 2. del

francoske nadaljevanke
21.15 AKTUALNO
21.45 FORMULA 1, zabavni glasbeni oddaja
22.30 DNEVNIK

DRUGI PROGRAM

17.30 Beograjski TV program — 19.00 Indirekt — 19.30 Dnevnik — 20.00 Znanost — 20.50 Včeraj, danes, jutri — 21.10 Dinastija — 22.05 Dobre vibracije

TOREK, 31. XII.

10.00 IZ ANDRESENOVIH PRAVLJIC
10.20 HODIL SEM
10.40 NAŠE IGRAČE
10.55 PREPIR MED UDI, plesna oddaja
11.15 DODIGODIVŠČINE TOMA SAWYERJA, ameriški film
Gre za imenito filmsko verzijo Tomovih dogodivščin, ustvarjalci pa so film zasnovali tako, da poznavalci literarne predloge ne bodo pogrešali mnogih njim ljubljenih Tomovih dogodivščin, ki so se jim morali zaradi dolžine v filmu pač odpovedati. Gre za prvo barvno verzijo Tomovih dogodivščin.
13.50 — 00.30 TELETEKST
14.05 POROČILA
14.10 2 + 2 + 4
14.20 VIDEO SPOT: PEPELKA NA OBISKU
14.25 LE PO KOM SE JE VRGEL TA

OTROK
15.10 OTROŠKI SPORED TV STUDIOV
16.40 KRESNIČEK, glasbena oddaja
17.10 DIVJE ŽIVALI NA CESTA, ameriški mladinski film
18.48 TV NOČOJ
18.50 PRIŠEL V GOSTE ZIMSKI ČAS, KAJ NAM NOSI DEDEK MRAZ?

19.30 DNEVNIK
19.55 TV NOČOJ
20.05 PERISKOP
20.30 GOSTILNA KOŠNIK
22.00 POPEK MOJE DEŽELE
22.30 LOJTRCA DOMAČIH
23.20 V PLESNEM RITMU — BIG BAND RTV LJUBLJANA
23.55 Z AVSENKI V NOVO LETO
Za vesel skok v novo leto sta Slavko Avsenik in Tone Fornezzi-Tof pripravila glasbeni program, pretkan s šalami.

00.50 UBIJALSKE RIBE, italijansko-brazilski film
Gre za spektakularen rop dragih kamnov, ki ga v Braziliji izvede tuja zločinska tolpa, katere vodja skrje napropani zaklad v jezero, v katerega je za čuvaje skrivoma naselil krvoločne piranhe. Ko prično člani tolpe kršiti svoja pravila in se hoče vsak zase polastiti zaklada, se prične moriški ples piran. V filmu je veliko paše za oči.
02.25 NOVOLETNO SKORAJ JAZ... »WITZ«, silvestrski spored TV Koper

DRUGI PROGRAM

14.30 J. Strauss: Netopir (opereta) — 17.30 Beograjski TV program — 19.30 Dnevnik — 19.55 TV nočoj — 20.05 Agropop show — 20.55 Princ in igralca (angleški film) — 22.50 Na gori Day-dam (kabaret) — 23.45 Peter's pop show — 01.15 Iz silvestrskega sporeda JRT 2: Dobre vibracije, Hit meseca, Stereovizija

SREDA, 1. I.

8.05 — 00.05 TELETEKST
8.20 POROČILA
8.25 NOVOLETNI ŽIV ŽAV
9.20 ČAROBNA PIŠČAL, avstrijska glasbena risanka
10.10 VELIKA IN MALA LUNA, priredba gledališke predstave SNG Drama
11.05 SAMSON IN SALLY, danski risani film
12.05 POROČILA
12.15 Dunaj: NOVOLETNI KON-

CERT, prenos
13.30 Garmisch-Partenkirchen: SVETOVNI POKAL V SMUČARSKIH SKOKIH
15.30 IZ SILVESTRSKIH SPOREDOV JRT
16.00 VIDEO GODBA
16.25 Z AVSENKI V NOVO LETO
17.15 ANSAMBEL »HEARTBREAKERS«, nemški glasbeni film
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME

20.00 ENI IN DRUGI, francoski film
22.55 POROČILA
23.05 PETER'S POP SHOW

DRUGI PROGRAM

9.45 Ponovitev silvestrskega filma — 12.00 Silvestrski spored JRT — 18.35 Krčma Jamajka (1. del angl. nadaljevanke) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Ljubitelji narave — 20.30 Velika pustolovščina filma — 22.00 20 let Lindža — 23.00 Lojtrca domačih

ČETRTEK, 2. I.

8.10 — 23.35 TELETEKST
8.25 POROČILA
8.30 ŽIV ŽAV
9.25 OSKAR IN MORSKA DEKLICA, priredba gledališke predstave SLG Celje
10.10 NORA ČAJANKA, kratki igrani film Tomaža Kralja
10.25 TA ČUDOVITA BITJA, ameriški dok. film
12.05 IZ SILVESTRSKIH SPORF-

DOV JRT 1, 1. del
15.30 UPOR NA LADJI BOUNTY, ameriški film
18.26 POD LIPO 85
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 TUJCI IN BRATJE, 10. del angl. nadalj.
20.55 IZ SILVESTRSKIH SPOREDOV JRT 1, 2. del
23.30 POROČILA

DRUGI PROGRAM

12.00 Iz silvestrskega sporeda JRT 2 — 18.35 Krčma Jamajka (2. del angl. nadalj.) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Ljubitelji narave (2. del dok. serije) — 20.30 Dvanajst ožigosanik (ameriški film) — 22.50 Show express (nemška zabavni glasbena oddaja) — 23.20 Izseljenikova izpoved (poezija)

inles®

20%

**novoletni
popust**

**do 15. 1. 1986
za okna in vrata
inles Ribnica
v vseh trgovinah
z gradbenim
materialom**

**Srečno
novo leto 1986**

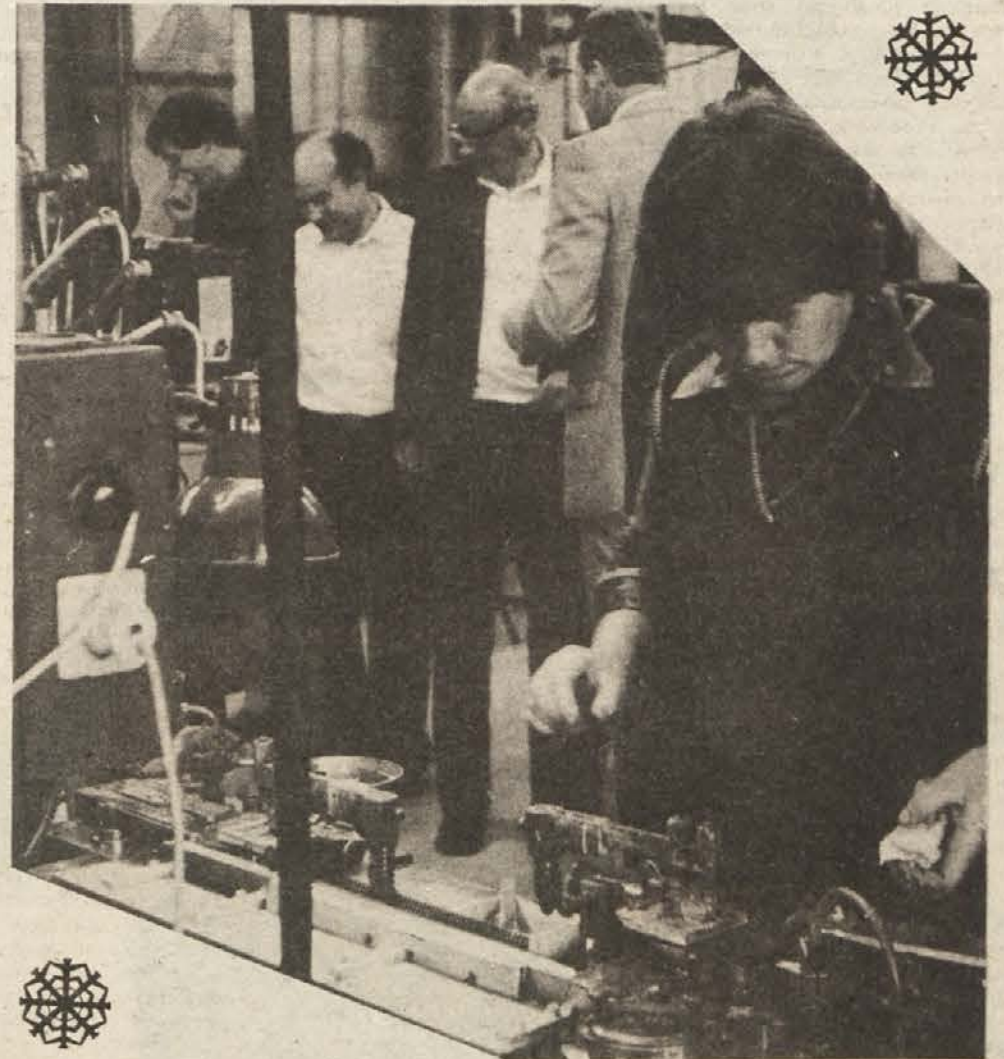
ŠIVAHEN KONEC

Iskra

68360 Žužemberk
Telefon: 84-115 in 84-116
Telegram: Iskra Žužemberk
Žiro račun: 52100-601-10792
SDK Novo mesto
68000 Novo mesto

glavna dejavnost: izdelava vseh vrst keramičnih kondenzatorjev, varistrotrojcev, večslojnih kondenzatorjev, projektiranje in izdelava sklopov in naprav za proizvodnjo keramičnih kondenzatorjev, izdelava sklopov za elektroniko.

Srečno novo leto 1986

Z znanjem v prihodnost. S tem sporočilom stopa Krka v leto 1986 in želi delovnim ljudem in občanom Novega mesta in okolice veliko ustvarjalnega zagona in delovnega uspeha.

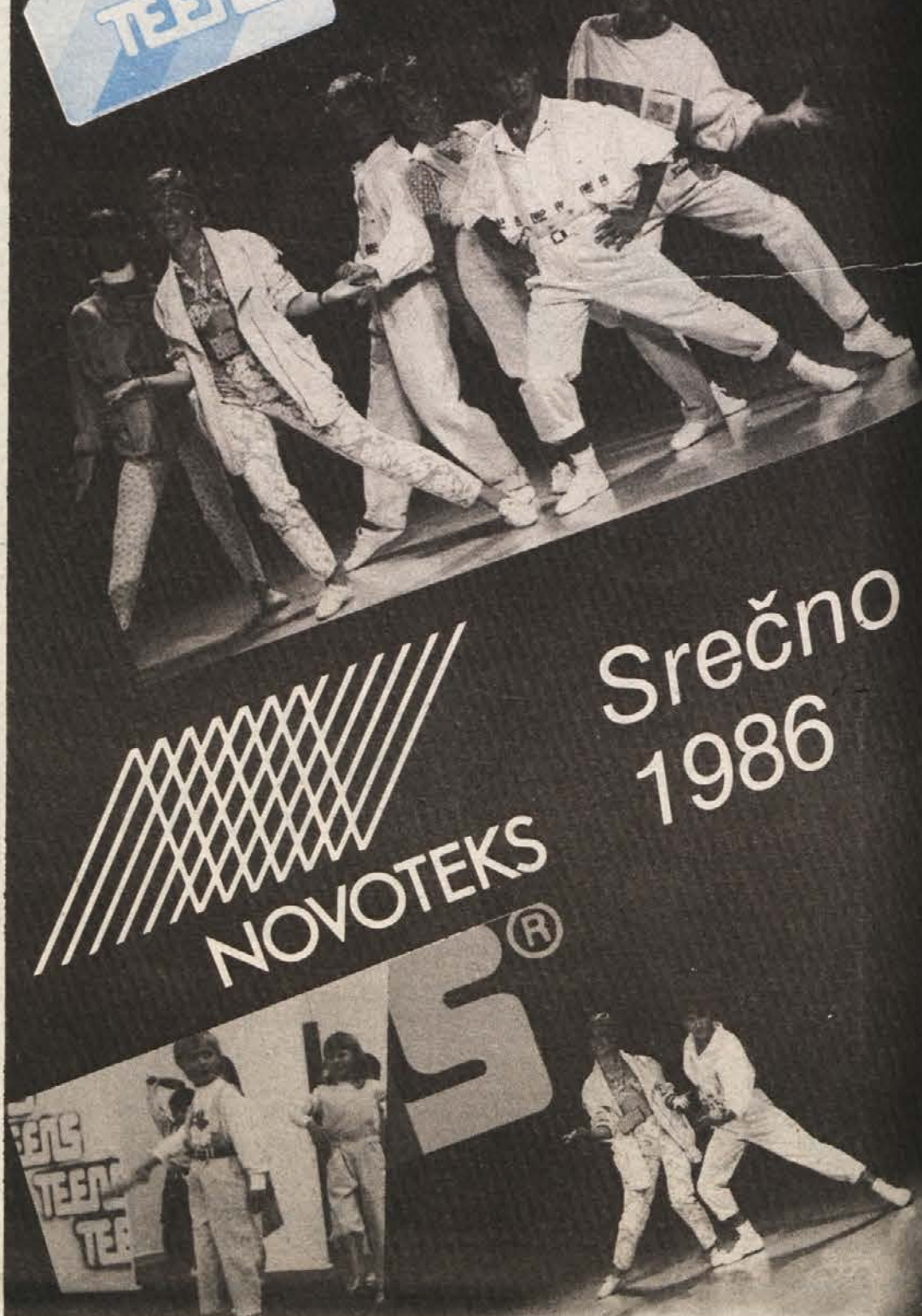
Iskra

tovarna energetske elektronike
novo mesto vam želi

Srečno
novo
leto 1986

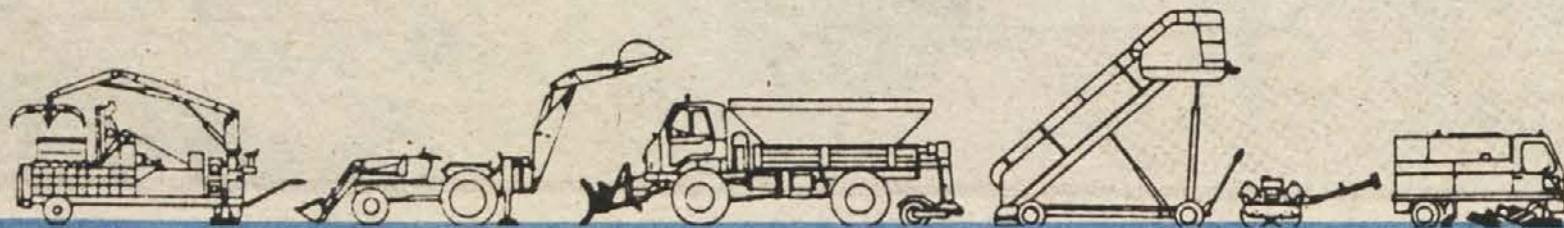
TEENS

Srečno
1986

NOVOTEKS®

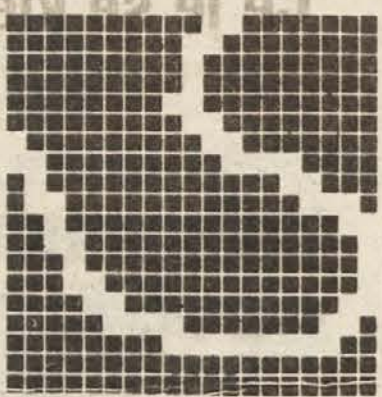
Srečno novo leto 1986

 RIKO

AKVAŠKA
Če je vaš... kakšno je?

ново mesto

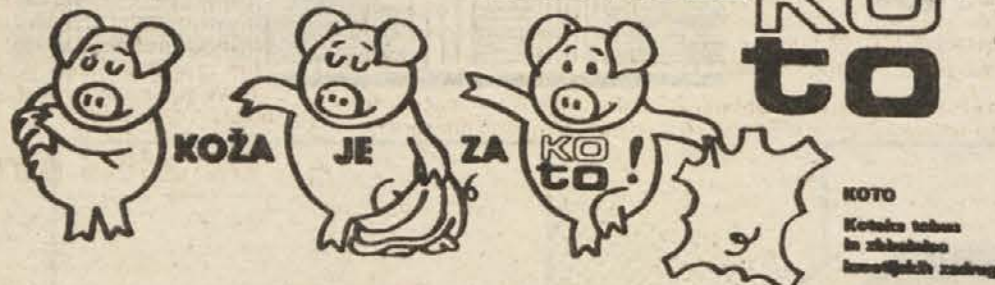
»VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN OBČANOM ŽELIMO
SREČNO IN USPEŠNO
NOVO LETO 1986

SKUPŠČINA OBČINE NOVO MESTO
IZVRŠNI SVET SKUPŠČINE OBČINE NOVO
MESTO
OBČINSKA KONFERENCA SZDL NOVO
MESTO
OBČINSKI SVET ZVEZE SINDIKATOV NOVO
MESTO
OBČINSKA KONFERENCA ZVEZE
KOMUNISTOV NOVO MESTO
OBČINSKI ODBOR ZVEZE ZDRUŽENJ
BORCEV NOV NOVO MESTO
OBČINSKA KONFERENCA ZSMS NOVO
MESTO«

SREČNO NOVO LETO
 labod

ODKUPUJEMO SVINJSKE TER
VSE OSTALE ŽIVALSKO KOŽE

Srečno novo leto 1986

 OPEKARNA NOVO MESTO p. o.
Novo mesto, Zalog 21, tel.: (068) 21-403, 22-291, p. p. 10

KUPCEM,
POSLOVNIM
PARTNERJEM
IN
DRUŽBENOPOLITIČNIM
ORGANIZACIJAM
ŽELIMO
USPEŠNO
NOVO LETO 1986

hrast

OBRTNA ZADRUGA
68000 NOVO MESTO TRDINOVA 4

Telefon: 22-802, 21 927
Ziro račun pri SDK Novo mesto
št. 52100-601-10649
Teleks: 35 822 HRAST YU

Srečno 1986

NAGRADNA KRIŽANKA - NAGRADNA KRIŽANKA

POKAL VITRANC FIS '86
SVETOVNI POKAL KRAJNSKA GORA JUGOSLAVIJA

25 LET YEARS

DL	NARAVA	FRANC. POKRAJINA	JUŽNI SADEZ	BIVŠI SVET SAHOVSKI PRVAK	DL	SVETO-ZAREVO	JAP. BORILNI SPORT	GERM. BOGOVI	MARIBORSKA TVARNA AVTOMOBILOV
STRAN					MORSKA ELEKT. RIBA				
FRANC. REKA					OKRASNA POSODA/IDENTITETA				
NEKO. ROD V ITALIJI/KILOGRAM					GL. M. ITALIJE/VIŠINSKA TOČKA			RADIOAKTIVEN KEM. ELEMENT	LASASTA CEV
					CELOTNI POSNETEK/ELEMENT OKOSTJA				
DL	RAKAV BOLNIK	VONJ	MEHANI. ZEM. ZA VZIG NABOJA	ZBIRKA GRAMOFON. PLOŠC./NEKO. KIT. VODITELJ					
RACAK					NADLEŽNA ZUZELKA/VRSTA DOM. ZIVALI		TRST/NATRIJEV KARBONAT		
POVRŠINA					OBISKOVALEC/TERMIN		POTOMEC/TRINITROTOLUOL		
SLIKAR (IZRAZITE BARVE)							HUMORIST GAŠPERIC/IZVRŠNI SVET		
CIMOSOV AVTO			DEL VOZA			SUM ZBUJAJOČE ZNAMENJE			
NORO. BOGINJA MORJA			KLJICA			HLEV			

LUCIJA KOBE iz Gor. Radencev pri Starem trgu ob Kolpi je bila izrečana izmed reševalcev predzadnje nagradne križanke. Z nagrado ji je žreb dodelil povesti Ivana Tavčarja Med gorami. V teh povestih iz kmečkega življenja je naš klasik izrisal živo in še danes pretresljivo sliko življenja v Loškem pogorju.

Rešite današnje križanko in pošljite rešitev najkasneje do 3. januarja 1986 na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Germova 3, s pripisom KRIŽANKA. Lepe knjižne nagrade čakajo.

Ni svobodnega naroda, če v njem ni tudi individualne svobode, in ni svobodnih ljudi, če ni svoboden tudi narod.

CIRIL ZLOBEC

Ko zmanjka pesniku globine, gre v širino.

OTON ŽUPANČIČ

Svobodna, raziskovalna pamet posameznika je največ vredna stvar na svetu.

JOHN STEINBECK

Družba, katere dobršni del gospodarstva temelji na neznanju, nedelu in nedisciplini, ne more biti varna pred katastrofo.

BOJAN ŠTIH

Biti moraš čisto zrel in vsaj zelo izkušen, da lahko pokažeš čustvo brez zavora.

JOSEPH ROTH

Otrok revščine je enakost.

HONORE de BALZAC

Varnost je sicer važen motiv, ne more pa biti vrhovno vodilo za življenje.

TARAS KERMAUNER

Slovenski genij je že od nekdaj uspeval predvsem v uporu proti ustaljeni oblasti in nič ga ni tako ogrožalo kot ravno oblast.

JAN MAKAROVIČ

Unitarizem in nacionalizem se medsebojno hranita in navdušujeta.

DIMITRIJ RUPEL

DEBELI ŽIVIJO DLJE

Dolgo so mislili, da povzroča odvečna teža večje težave s srcem in da je smrtnost pri debelih ljudeh večja kot pri tistih z normalno težo. Veliko raziskav pa sedaj kaže, da je ravno nasprotno. Kot pravi Paul Ernberger z univerze Cornell v ZDA, so posamezne populacijske študije pokazale, da je med suhim ljudmi zaradi težav s srcem večja smrtnost.

V eni od raziskav (Flaminghova študija srca) se je izkazalo, da je smrtnost zaradi težav s srcem pri debelejših ženskah manjša kot pri ženskah z normalno težo. Najtežje v Flaminghamovi študiji so tehtale 40 do 172 odstotkov nad normalno težo.

Najmanjšo smrtnost zaradi obolenj srca v tej skupini so zabeležili pri ženskah z 10 do 30 odstotkov večjo težo nad normalno.

Okrepljene moči proti raku

Strokovnjaki odkrivajo nov način borbe proti raku, in sicer v krepitvi telesnega obrambnega sistema z nekaterimi naravnimi snovmi

Desetletja so se zdravniki borili z rakom predvsem s tremi vrstami orožja, s katerim so rezali, izžigali in zastrupljali rakasto smrtnosno tkivo, se pravi, da so zlonosne tumorje zdravili s kirurškimi posegi, obsevanjem in s kemoterapijo. Tem uveljavljenim načinom se je v zadnjem času pridružil še četrti, ki bi ga najbolj jedrnatno in preprosto označili kot spodbujanje lastnih obrambnih moči telesa.

Medicinski izvedenci so pred kratkim obvestili strokovno javnost o novih uspešnih in obetavnih poskusih, ki so jih opravili v Narodnem inštitutu za

raka v Bethesda. Dr. Steven Rosenberg je s svojo skupino sodelavcev izdelal zapleteno tehniko zdravljenja, ki omogoča zdravniku, da spremenne bolnikove bele krvničke v ubijalske celice, ki napadajo tumor.

Po objavi teh sporočil se je v svetovnem časopisu razmahnilo optimistično in mestoma pretirano poudarjanje uspešnosti novega načina zdravljenja, pisalo se je celo o dokončni zmagi medicine nad rakom. Žal pa to ne drži.

»Ti odzivi so prezgodnji,« pravi dr. Rosenberg. »Gre le za obetajoči prvi korak v prizadevanjih za uporabo naravnega telesnega obrambnega sistema proti raku. Vsekakor pa to še ni zdravilo za raka.«

Novi način zdravljenja so preskusili na 25 bolnikih, ki so imeli deset različnih vrst rakastih obolenj in pri katerih običajni načini zdravljenja niso nič pomagali. Glavni »junak« poskusov je bila močna naravna snov, imenovana interlevkin 2 (IL 2). Gre za eno od kemičnih prenašalk sporočil, ki nadzorujejo dejavnost obrambnega telesnega sistema. Študije so pokazale, da interlevkin 2 lahko spremeni določene bele krvničke v učinkovite ubijalke celice, ki uničujejo rakaste tvorbe. Z uporabo izpopolnjene aparata za krvno odbiranje so obdelali kri bolnikov tako, da je nanje učinkoval interlevkin 2. Po treh do štirih dneh učinkovanja so »obdelane« bele krvničke vbrizgali nazaj v tbnolnikov krvni obtok hkrati z novimi dozami interlevkina.

Učinki so bili presenetljivi. Pri več vrstah raka je postopek prinesel občutno izboljšanje stanja. Pri 11 od vseh 25 bolnikov so se tumorji zmanjšali za polovico in tudi za več. Med temi so bili tudi trije bolniki z rakom na ledvicah in štirje z nevarnim kožnim rakom, pri katerih je 50-odstotno zmanjšanje rakastega tkiva zares impresivno.

Toda vse le ni tako lepo. Zdravniki še najbolj skrbijo nekateri stranski učinki novega načina zdravljenja. Predvsem se je kot nevarnejše pokazalo zadrževanje vode v telesu, zlasti v pljučih, jetrih in ledvicah. Pri dveh bolnikih je prišlo do smrtno nevarnih težav z dihanjem in le hitra intervencija ju je rešila.

To kaže, da je postopek zares v poskusni fazi in da ga ne gre jemati kot že za vse uporaben način. Še

precej časa bo preteklo, da bodo zdravniki odpravili nezaželene stranske učinke. Posebno vprašanje je tudi denar, postopek je zaenkrat še zelo drag, saj zahteva delo številnega zdravniškega osebja, posebej opremljene laboratorije, kar vse stane za štiritedensko zdravljenje enega bolnika več milijonov dolarjev. V mnogih dobro opremljenih bolnišnicah postopka sploh ne morejo opraviti, tudi če bi ga hoteli, da o bolnišnicah, ki po opremljenosti niso v samem vrhu, sploh ne govorimo.

Raziskovalci pravijo, da je interlevkin 2 samo eno od naravnih sredstev, ki so primerna za imunološko zdravljenje raka. Še vedno je v raziskavah pred leti prav tako razpita »čudežna« snov interferon, ki naj bi zdravila vse po vrsti, raziskujejo uporabo interlevkina 1 in še druge podobne naravne snovi, ki igrajo pomembnejšo vlogo pri delovanju človekovega obrambnega sistema. Zdravniki razmišljajo o tem, da bi povežali vse snovi, strokovnjaki za genski inženiring iščejo načine umetne tvorbe teh naravnih snovi.

»Možno je, da bi za vsako vrsto raka morali uporabiti posebno kombinacijo teh snovi,« predvideva strokovnjak dr. Jordan Gutterman z Inštituta za raziskovanje raka v Houstonu. »Interlevkin 2 pa se bo morda izkazal kot učinkovit in uporaben v sklopu z običajnim zdravljenjem s kemoterapijo ali kot dodatno sredstvo po kirurških posegih. Po teh načinih zdravljenja bi interlevkin 2 vključil bolnikove lastne celice za odstranitev preostalih rakastih celic.«

Prezgodnja upanja mnogih trpinov, ki se spopadajo z rakom na vse možne načine, so torej odveč. Bolniki naj kar zaupajo sedanjim načinom zdravljenja, saj so preizkušeni in dostikrat tudi lepo zaustavijo bolezen, še posebno če se bolnike začne pravočasno zdraviti. Na inštitutu v Bethesda, kjer zaenkrat edini preskušajo novi način zdravljenja, lahko zdravijo samo peščico prostovoljcev, predvsem tistih, ki jim običajno zdravljenje ni nič pomagalo. In še pri tej peščici se pri določenem številu bolnikov ni pokazalo niti malo izboljšanja bolezn.

Vse skupaj je torej zares le začetek.

MiM (Vir: Time)

Če je še kje, kakšno je?

Možnosti za življenje v vesolju so, vendar o njegovih oblikah lahko le domnevamo

Danes vemo, da je vesolje po svoje ogromen laboratorij, poln takih molekul, ki so osnova za živa bitja na Zemlji. Ker so osnovni elementi živih bitij povsod enaki, je možno, da nastaja življenje na drugih planetih na enak način kot na Zemlji.

Možnosti, da obstaja življenje na kakem drugem planetu, je neskončno veliko; saj je samo v naši galaksiji 1,6 milijarde zvezd s planeti, galaksij pa je okoli 100 milijard. Da bi našli planet, ki bi bil popolnoma enak Zemlji, je skoraj nemogoče, ker bi moral biti enako velik, imeti bi moral isto rotacijsko hitrost in isto razdaljo do enako velikega sonca ter enak nagib osi. Poleg tega obstaja teorija, da se razvoj ne more ponavljati. Torej bi bil na planetu z enakimi pogoji kot na Zemlji razvoj malo drugačen. Živali in rastline bi se razlikovale od teh na Zemlji. Inteligentna bitja na teh planetih bi lahko bila podobna delfinom, netopirjem ali hobotnicam; lahko tudi ljudem podobna bitja z vrečami, kot jih imajo kengururji. Skratka, prednost bi imelo bitje, ki po svoji zgradbi in po svojih zmogljivostih najbolj ustreza pojemu na planetu. Sprememba ene same lastnosti planeta, na primer ve-

likosti, lahko povzroči popolnoma drugačna razmerja na njem.

Na manjšem planetu bi bila gravitacija manjša in posledica bi bila visoke in ozke rastline in živali. S pomočjo domišljije si lahko predstavljamo tak planet, naseljen z živalmi, podobnimi žirafam, le z dvakrat daljšim vratom. Drevesa bi rasla najmanj 170 metrov visoko. Na večjem planetu bi povečana privlačnost učinkovala nasprotno: živali bi bile široke in nizke, z močnimi okončinami in debelimi vratovi. Torej lahko z malo domišljije in znanja ugotovljamo, kakšna bitja bi lahko obstajala na drugih planetih. Kaj se ve, morda je prav to glavna naloga vesolja, da ustvarja življenje?

V. JAKŠE

(Vir: Ilustrerad Vetenskaps)

S televizijo proti nasilju

Kako ujeti razgrajče na športnih stadionih

Nasilje na nogometnih stadionih ne poneha. Tudi po tragičnih dogodkih na bruselskem stadionu se huliganstvo navijačev noče unesti. Tudi v naših časopisih smo pred dnevi lahko prebrali o pretepih med navijači dveh londonskih klubov, o opustošenju, ki so ga navijači naredili v bližnji blagovnici, brali smo lahko celo o divjanju navijačev in nogometnih fanatikov na Čehoslovaškem, povsem mirni tudi naši stadioni niso. Skratka, obnogometne strasti so močne.

Razumljivo je, da so na Otoku, kjer je med nogometnimi navijači največ nasilnežev, začeli iskati načine, kako bi preprečili nasilje. K temu jih sili tudi to, da se mirni ljubitelji nogometa ogibajo tekem, da bi pač ne odnesli razbite glave. Blagajne pa so zaradi tega občutno bolj prazne.

Na nekaj stadionih so se vprašanja lotili z zaprtim tv sistemom, ki je povezan s pisalniki. Televizijske kamere nadzorujejo občinstvo in v primeru, da pride do neredov, se usmerijo na izrednike, tiskalniki pa natisnejo njihove slike. Tako imajo policaji v rokah dokumente, na osnovi katerih izrednike takoj poberejo, jih prestrežejo na izhodih po končani tekmi, lahko pa jih zasledijo tudi kasneje. Skratka, razgrajč in nasilnež se ne more več varno potuhiniti in skriti v množici ter ostati anonimni.

Slišati pa je že tudi zaskrbljene glasove o možni drugačni uporabi takšnega nadzora, ki lahko postane orodje v rokah policije in države pri krnjenju osebne svobode.

Ukradeni otroci

Kje so otroci žrtev vojaškega režima?

V obdobju od leta 1976 do 1981 je argentinski vojaški režim pomoril najmanj 10.000 ljudi. Nekaterim umorjenim žrtvam pa niso vzeli življenja, marveč tudi potomstvo. Ukradli so jim otroke in jih kot nekakšne nagrade dodeljevali zakoncem režimu zvestim, ki sami niso mogli imeti otrok. Po demokratični odjugi in ponovni vzpostavitvi demokracije v Argentini se je osnovala posebna organizacija, podobna tisti, v okviru katere matere iščejo svoje izgubljene (umorne?) sinove, in sicer so dedki in babice ustanovili organizacijo Stari starši s trga Mayo. Po njihovih podatkih iščejo 180 ukradenih otrok.

Toda naloga ni lahka. Marsikatera babica ali dedek sploh nista videla vnuka. Mater so nosečo odkleklili v zapor, tam je rodila in potem izginila, o otroku pa tudi ne duha in sluha. Precej otrok so ukradli iz družin, ko so bili še tako majhni, da v njih ni ostal noben spomin na starše in ne vedo, kam spadajo, čigavi so. Večina otrok nima več živih staršev.

Bili so primeri, ko so stari starši zasledili svoje vnuke, vendar so sodišča le stežka dosodila otroka nazaj v okrilje prave rodbine, ker je težko dokazati krvno sorodstvo. In prav njim je priskočila na pomoč sodobna metoda prepoznavanja sorodstva, ki so jo razvili v razvitem svetu. Po tej metodi ugotavljajo podobnost genskih kombinacij v beljakovinah, ki v krvi spodbujajo imunski odziv. Metoda je 99,9-odstotno zanesljiva.

Stari starši, ki otrok še niso našli in se boje, da bodo prej pomrli, kot našli svoje izgubljene in odvzete potomce, so dali svojo kri v pregled, vzorec pa dali zabeležiti. Tako bodo otroci tudi čez več let lahko ugotovili, iz katere rodbine so.

DELAVCI, POZANIMAJTE SE ZA DELO PRI PTT NOVO MESTO!

TOZD PTT center v naši delovni organizaciji se ukvarja predvsem z vzdrževanjem, popravili ter napeljavami telefonskih in telegrafskih omrežij. Delo je razgibano in zanimivo.

Vsakemu delavcu je pri nas omogočeno specializiranje in napredovanje.

K sodelovanju vabimo kvalificirane in priučene TK Monterje.

Tudi za delavce brez poklica imamo dovolj dela.

Pokličite nas po telefonu 068 22-741 ali pa se osebno oglasite na Mali Cikavi v Novem mestu. Pojasnili vam bomo vrsto dela in nagrajevanje, način dodeljevanja stanovanj in še vse ostalo, kar vas zanima.

TOZD PTT center
Mala Cikava
Novo mesto

dežurni poročajo

UKRADEL BUDILKO ZA SLEPE — Neznani storilec je 12. decembra vlomil v stanovanjsko hišo 26-letnega Franca Frankoviča s Sel pri Šentjerneju in mu odnesel budilko za slepe. Lastnik je ob 20 tisočakov.

DOMA RAZGRAJAL IN RAZBIJAL — Metliški miličniki so 16. decembra pridržali do izteznitve 46-letnega Tomaža Hudorovca iz Krizevske vasi. Hudorovac je doma razgrajal in razbijal, za nameček pa celo hotel hišo politično z bencinom in jo zažgati. Na srečo so to še pravočasno preprečili miličniki.

Alkoskopi tudi na smučiščih?

Kazenska odgovornost smučarja je izenačena z odgovornostjo voznika na cesti — Kdaj je smučar vinjen?

Smučarji je slovenski nacionalni šport, o tem ni nobenega dvoma. Samo lani je bilo na urejenih snežnih terenih Slovenije preko milijon in 600 tisoč smučarjev. Vse leto in prav, dokler smučanje jemljemo zgolj kot zabavo, užitek in rekreacijo, a že podatek, da je bilo na taistih smučiščih lani vsega 88 rediteljev, daje tudi drugačno podobo. In nič čudnega, da se je ob vse večjem številu poškodb na naših smučiščih — dva od teh sta se končala celo s smrtjo — pričelo razmišljati tudi o kazenski odgovornosti smučarjev. Danes je vsa zadeva že tako daleč, da je odgovornost smučarja malodane izenačena z odgovornostjo voznika na cesti.

Le malokateri smučar danes ve, da njegovo nepravilno smučanje ali vožnja proti predpisom že pomeni kaznivo dejanje. Kazenski zakonik SRS obravnava tovrstne prestopke kar v devetih poglavjih, od povzročitve smrti iz malomarnosti, do ogrožanja javnega prometa (vinjeni žičničarji spravljajo v nevarnost

življenje ljudi, ki se prevažajo z gondolo; primer imamo iz Velike planine) in povzročitve splošne nevarnosti. Seveda se ob tem postavlja še vrsta nepojasnjenih vprašanj, ki, vsaj zaenkrat, ne zagotavljajo doslednosti pri obravnavanju storilcev tovrstnih kaznivih dejanj. Zakon o varnosti na javnih smučiščih je dol-

očil, da nadzira obratovanje smučišč pristojni inšpekcijski organ, ne pove pa, kateri je to. Na nedavni decembrski seji predstavnikov javnega tožilstva, sekretariata za notranje zadeve, republiškega senata za prekrške, republiškega prometnega inšpektorata in gospodarske zbornice so sicer menili, naj bi to vlogo opravljale občinske inšpekcije za promet in zveze, vendar precej občin takšnih institucij sploh nima.

Ena večjih težav je tudi, kako uresničiti določila zakona, ki pravi, da se vinjeni smučarji ne smejo zadrževati na smučiščih. Ni jasno namreč, kdaj koga sploh šteti za vinjenega. Že omenjeni posvet je prinesel sklep, naj bi se dovoljena količina alkohola v krvi smučarja izenačila s predpisi v cestnem prometu, kar pomeni, da bi bila ta stopnja 0,05 promila, miličniki pa naj bi vinjenost smučarjev ugotavljali z alkoskopom. Seveda je takšna odločitev sporna že na prvi pogled, saj je res malo verjetnosti, da bi miličniki z loparčkom in balončkom v roki korakali po smučiščih in ustavljali smučarje, kaže pa vendarle željo, da bi tudi na tem področju zagotovili večji red in varnost. Prezreti pa ne gre še nečesa: kazensko pravo je praviloma kaj nebagajno sredstvo v boju proti kaznivim dejanjem iz malomarnosti, kamor prestopki v smučarstvu nedvomno sodijo. Bolj bi morali misliti na to, kako disciplinno, zavest in odgovornost smučarjev dvigniti na drug način.

B. B.

Z AVTOM PODRL PEŠAKINJO

ROJE — 32-letni Alojz Končina iz Ravnik se je 17. decembra peljal na kolesu z motorjem proti Mirni. Pod naseljem Roje je dohitel pešakinjo, ki sta hodila vzporedno ob desnem robu vozišča. Hotel ju je prehiteti, pri tem pa je z vozilom zapeljal tik ob pešakinji. Med prehitovanjem je z desno stranjo krmila zadel 52-letno Štefko Bevc iz Mirne in jo zbil po tleh, pri tem pa tudi sam padel. Pešakinja se je v nezgodi hudo poškodovala in so jo prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico, enako kot motorista, ki pa je bil le laže ranjen. Materialne škode je bilo za 5 tisočakov.

Iz pisarne odnesli blagajno

Petrol oškodovan za poldrugi milijon

METLIKA — V noči na 16. december so neznanji vlomilci obiskali bencinski servis v Metliki. V pisarni so najprej odtrgali blagajno »Primat«, veliko 160 x 60 x 40 centimetrov, ki je bila pričvrščena na tla. Blagajno so nato odnesli na travnik, jo na silo odprli in iz nje pobrali več denarja in vrednostnih bonov. Z vlomom in krajo je Petrol oškodovan kar za poldrugi milijon dinarjev. Za storilci še ni oprijemljivejših sledi.

Dvema je manjkalo denarja

Računovodkinja in direktor sta si ga zato »izposodila« — Grabež, nevestno poslovanje, uničenje listin

KOČEVJE — Zaradi govorice o nekaterih kriminalnih dejanjih, ki se te dni širijo po Kočevju, smo obiskali namestnika Javnega tožila Bojana Šobarja in ga zaprosili za pojasnila. Gre za zadeve pri LIK in Komunali. Čeprav preiskave še niso končane, so dejstva zaradi dokumentov in priznanj osumljenih v glavnem ugotovljena. Imen osumljenih ne navajamo, ker je načelo tako, da se objavijo šele po izrečeni sodbi.

Računovodkinji pri Komunali je pri gradnji hiše manjkalo denarja. Kljub temu je pri Komunali maja 1984 naročila, naj ji opravijo nekatera dela in dobavijo material. Računa za opravljeno delo in dobavljeni material pa ni odposlala, ker je vedela, da ga ne bo mogla plačati, ker nima denarja. Šlo je kar za 716.185 din. Zadolžila se je zato, ker je upala, da bo dobila posojilo ona in tudi njena sorodnika, posojil pa ni bilo. Del tako izposojenega denarja je že vrnila. Preiskava še ni zaključena, gre pa za sum, da je ponaredila ali uničila poslovne listine in še za grabež.

Tudi direktor splošnega kadrovskega sektorja pri LIK Kočevje je osumljen grabeža in nevestnega poslovanja. Naročil je namreč finančno-računovodski službi, naj 756.360 din odškodnine za nesrečo pri delu namesto oškodovani delavki izplačajo kar na njegovo hranilno knjižico, češ da sta se tako

dogovorila z oškodovanko in da ima tudi njeno pooblastilo. Dejansko pa o tej odškodnini še niti ni bila razglašena razsodba niti se ni delavka strinjala, da mu denar posodi. Denar je nato še isti dan, ko je bil nakazan (24. februarja 1985), dvignil. Delavki je bila nato prisojena pol manjša odškodnina in direktor (ki je zdaj suspendiran, kar pomeni, da je odстранjen s tega delovnega mesta, a dobiva pol plače) je nato pol denarja vrnil podjetju, pol pa delavki.

Kaže pa, da je direktor denar zelo potreboval, saj je prosil še dva delavca, ki jima je bila prisojena odškodnina za nesrečo pri delu (264.000 din in 665.000 din), naj mu posodita denar, in tudi v teh dveh primerih je prišlo zaradi direktorjevega nevestnega poslovanja do podobnih zapletljajev kot v prvem primeru.

J. PRIMC

KRONIKA NESREČ

Z MOTORJEM ZADEL PEŠAKINJO — 60-letna Ana Murgelj iz Velike Bučine vasi je 18. decembra pešaki na po cesti iz Bršljina proti Veliki Bučni vasi. Pri hiši št. 32 se je za njo pripeljal na kolesu z motorjem 45-letni Rudolf Kuplenik iz Srednjega Gričevja. Ker je vozil preblizu desnega robu cestišča, je pešakinjo zadel in zbil po tleh. Murgeljeva se je ob tem hudo poškodovala in so jo prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

NA SPOLZKI CESTI GA JE ZANESLO — V nedeljo, 22. decemb-

Gasilstvo vendarle rešeno?

Prispevna stopnja za požarno varstvo v novomeški občini do 1990 vendar večja, kot je kazalo — Razvijati predvsem poklicno enoto

NOVO MESTO — Usklajevanje planskih dokumentov občinskih interesnih skupnosti za naslednje srednjeročno obdobje se je za požarnovarstveno skupnost in dejavnost končalo bistveno bolje, kot je bilo videti dolgo časa. Kaže, kot da je požar v Krki le odprl »prave« oči. Za to dejavnost bodo delovni ljudje v občini v petletki do leta 1990 zbirali sredstva po prispevni stopnji 0,50 odstotka, medtem ko so jih v iztekajoči se petletki po stopnji 0,40 oziroma zadnje leto in pol celo le po zmanjšani stopnji 0,35 odstotka, s katero ni bilo mogoče veliko narediti, pa je gasilstvo zato naredilo korak nazaj.

Po samoupravnem sporazumu o temeljih plana novomeške interesne skupnosti za varstvo pred požarom, ki so ga sprejeli delegati na skupščini pretekletne četrtke in gre sedaj v podpis v združeno delo, naj bi v vseh petih letih združili v občini za to dejavnost 629 milijonov dinarjev. S tem naj bi nekako zagotovili pospešen razvoj Zavoda za požarno varnost Novo mesto kot poklicne gasilske enote, edine v vsej dolenski regiji, njegovo kadrovske in materialne krepitev, da bo res sposoben hitrih in učinkovitih intervencij. Prostovoljno gasilstvo v okviru gasilskih društev pa naj bi ohranili na doslej doseženi ravni, kar seveda še zdaleč ne bo lahko, želje gasilskih društev pa so tako večje. Iz tega denarja naj bi omogočali tudi nakup in vzdrževanje potrebne opreme ter gradnjo gasilskih domov, za nakup specialne tehnične opreme pa naj bi združevali denar po posebnem sporazumu, seveda posebej zainteresirani. Vse te cilje bo gasilstvo preko

sisa začelo uresničevati že v prihodnjem letu, ko naj bi bilo za požarnovarstveno dejavnost na voljo 176,78 milijona dinarjev ali 116 odstotkov več kot letos, ko je res izjemno sušno leto.

Letošnja več dotečena sredstva — predvidoma naj bi jih bilo okrog 5 milijonov — pa naj bi po sklepu skupščine ob sprejemanju rebalansa letošnjega plana vsa razdelili gasilskim društvom za gradnjo domov in nabavo opreme v skladu s prvotnim planom.

Gasilsko društvo in krajevna skupnost Šmarjeta pa sta za to skupščino pripravila nekakšno protestno pismo na potek prejšnje skupščine in tudi na poročanje o njej. Na skupščino so naslovili kar lep kup očitkov. Verjetno se le še malokdo spomni, da je na tej skupščini med sprejemanjem letnega plana kot iz zraka padla pripomba, naj bi gasilsko društvo Šmarjeta dobilo 2 milijona za gradnjo doma, o čemer pa noben odbor skupščine ni

nič vedel in razpravljal in tega tudi niso vključili v plan. Na tako »prijahanje skozi zadnja vrata« so se mnogi delegati ostro odzvali in izrečenih naj bi bilo kup laži in pripomb, ki da so prizadele in užalile gasilce in krajevne Šmarjete. Celotno zadevo naj bi sedaj temeljito raziskali in delegatom poročali na prvi skupščini.

Z. L.—D.

PO DOLENJSKI DEŽELI

● V noči na minulo soboto je nekdo vlomil v prostore Državne založbe Slovenije v Črnomlju. Priročnika o vlomih in krajev na srečo doslej še niso izdali, zato je storilec zapustil prostore praznih rok.

● V povsem določenem predelu Novega mesta stoji avtomobilska prikolica, za katero še lastnik ne ve povsem zanesljivo, če je njegova. O zadnji vožnji svoje prikolice je izvedel šele iz novice, objavljene na taistem mestu pred štirinajstimi dnevi. Pa še to bolj po naključju. Spomnil se je namreč, da je že pred časom izgubil vijake, ki so držali stranice prikolice. Taiste stranice, ki je med prevozom sveže zaklane ga prašča povzročila izgubo dragocenih kosov mesnine. O epilogu tega dogodka smo že pisali, ni pa še znan razplet srečanja med prevoznikom in lastnikom prikolice.

Kradel celih šest let

Nakradel za blizu 1,5 milijonov dinarjev

KOČEVJE — Javno tožilstvo v Kočevju je vložilo obtožnico zoper brezposelnega D. Š. iz Kočevja zaradi hude oblike velike tatvine. Tožilec bo skušal dokazati, da je obdolženec od leta 1979 do oktobra 1985 kradel v več delovnih organizacijah v Kočevju razne obdelovalne naprave, strojne nože, orodje itd. in si tako prisvojil 1.448.000 din protipravne premoženjske koristi.

Obdolženec je dejanja priznal. Miličniki so pri njem namreč našli in zasegli kar 170 vrst različnih predmetov. Ena vrsta takih predmetov so na primer vidia ploščice, ki so jih pri njem našli kar preko 370. En komplet teh ploščic — v katerem jih je največ do 5 — pa velja kar 5.000

din. Zasežene predmete so že vrnili oškodovancem. Seveda se zastavlja vprašanje, kako je mogoče, da je tako dolgo kradel in da v oškodovanih podjetjih kraj niso opazili. Odgovor je tak, da je kradel predmete, ki se ne uporabljajo pogosto in ki jih takoj, ko so dani v uporabo, štejejo kot potrošni material. Prav zato o teh predmetih tudi ni bilo točne evidence.

J. P.

KOVINSKA PLOŠČA KRIVA HUDE NESREČE

DRNOVO — 20. decembra ob 21.45 je 31-letni Antun Condić iz Vukovara peljal tovornjak s priklopnikom iz Zagreba proti Ljubljani. Pri Drnovem je iz priklopnika zdrsnila preko 3 tone teška kovinska plošča in obstala na vozišču. Condić je to opazil šele čez nekaj časa, takrat pa je na cesti že prišlo do nesreče. Prvi je v ploščo zadel z osebnim avtomobilom 46-letni Tomo Galič iz Samca, za Galičem pa je pripeljal z osebnim avtom še 40-letni zdomec iz Zahodne Nemčije Ivo Vukić. Navzlic zaviranju je silovito trčil v Galičev avtomobil, pri čemer so se hudo ranili voznik Galič, njegova žena Ivka, ki je hudi ranam podlegla že med prevozom v novomeško bolnišnico, 38-letna llinka Galič in enako star Pejo Pejić. Poškodovance so odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico, materialne škode pa je za 1.150.000 din.

ZARADI MEGLE NI OPAZIL PEŠČA

BREZA — 22-letni Jože Tomažin iz Korenitke je 20. decembra peljal osebni avto iz Občin proti Štefanu. V naselju Breza je zaradi goste megle nepozno opazil pešca, 50-letnega Staneta Kravcarja iz Pluske, ki je hodil ob desnem robu vozišča. Navzlic zaviranju je Kravcarja zadel in zbil po tleh, pri čemer se je pešec hudo poškodoval in so ga odpeljali v novomeško bolnišnico. Materialne škode je bilo za tisočaka.

VLOMIL V ZIDANICO

DOBLIČE — Med 5. in 12. decembrom je nekdo vlomil v zidanico Ivana Latovca iz Dobljč. Zidanica stoji na Griču blizu Dobljč, storilec pa je iz nje odnesel tranzistor, klešče, nož, iztočil pa tudi nekaj litrov vina.

IX. OBVESTILO O ZBIIRANJU VLOG ZA PRIDOBITEV SOLIDARNOSTNIH STANOVANJ V OBČINI KRŠKO

I. KATEGORIJE UPRAVIČENCEV ZA DODELITEV SOLIDARNOSTNIH STANOVANJ

V skladu z določili pravilnika o pogojih in merilih za dodeljevanje solidarnostnih stanovanj v Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Krško so upravičenci delovni ljudje, občani in družine, ki živijo v težkih materialnih razmerah:

- a) delovni ljudje, ki združujejo delo v OZD, delovnih skupnostih, vključno z mladimi družinami;
- b) občani in družine, ki nimajo pogojev, da bi rešili svoje stanovanjsko vprašanje v OZD in delovnih skupnostih, vključno z mladimi družinami (študentske mlade družine, delavci — mlade družine, zaposleni pri zasebnikih),
- c) občani, ki s svojimi skupnimi dohodki ne morejo rešiti svojega stanovanjskega vprašanja: upokojeanci, invalidi, borci NOV, kmeti borci NOV, starejši za delo nesposobni občani.

II. SPLOŠNI POGOJI, KI JIH MORAJO IZPOLNJEVATI VSI UPRAVIČENCI:

- da upravičenec za stanovanje oz. kdo od članov njegovega gospodinjstva ni imetnik stanovanjske pravice na primerem stanovanju, lastnik primerne stanovanja ali lastnik počitniške hiše
- da ima stalno bivališče na območju občine Krško
- da je vsaj eden od zakoncev zaposlen na območju občine Krško
- da prosilec oz. za delo sposoben član gospodinjstva ni neupravičeno nezaposlen, kar izraža s potrdilom skupnosti za zaposlovanje
- da prosilec še ni imel ustrezno rešenega stanovanjskega vprašanja
- da prosilec sam oz. z družino, ki se je na lastno željo vselila v manj primerno stanovanje, že najmanj eno leto pred obvestilom za zbiranje vlog stanuje v tem stanovanju
- da socialne razmere upravičenca oz. članov družine ustrezajo merilom, ki veljajo za vse oblike socialnovarstvenih pomoči.

III. POSEBNI POGOJI, KI JIH MORAJO IZPOLNJEVATI POSEBNE KATEGORIJE

- a) neprimernost stanovanja:
    - če stanovanjska površina na člana gospodinjstva ne presega standardov iz 7. člena pravilnika
    - če stanovanje nima vode, elektrike ali ogrevanja
    - če gre za souporabo stanovanjskih prostorov,
  - b) socialne razmere:
    - če skupni mesečni dohodek samega prosilca ne presega 65% čistega osebnega dohodka v SRS v prejšnjem letu
    - če skupni mesečni dohodek na družinskega člana v družinah z dvema ali več člani ne presega 50% čistega osebnega dohodka v SRS v prejšnjem letu
    - če stvarni mesečni dohodek pri mladih družinah ne presega 70% čistega osebnega dohodka na delavca v SRS v prejšnjem letu (mlada družina: zakonca do 30 let in vsaj en otrok)
    - če posebne razmere bistveno poslabšujejo socialne razmere družine.
- Če gre za sredstva SPIZ, ki so namenjena za izgradnjo stanovanj za upokojeince, invalide in udeležence NOV, ne velja omejitev glede višine dohodka kot pogoja za dodelitev solidarnostnega stanovanja.

IV. STANDARDI ZA SOLIDARNOSTNA STANOVANJA

Upravičenci lahko pridobijo solidarnostna stanovanja glede na število družinskih članov po naslednjem normativu:

— za eno osebo	do 32 m ²	garsonjero ali enosobno
— za dve osebi	do 45 m ²	eno ali enoinpolsobno
— za tri osebe	do 58 m ²	enoipol ali dvosobno
— za štiri osebe	do 70 m ²	dvo-, dvoipol- ali trisobno

— za vsakega nadaljnega člana družine se stanovanjska površina lahko poveča za največ 15 m².

V. NAČIN ZBIIRANJA VLOG

Prosilec, ki želi pridobiti solidarnostno stanovanje, vloži prošnjo na posebej tiskanih obrazcih, ki jih dobi pri Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Krško, in priloži posebna dokazila v 15 dneh po objavi na Samoupravno stanovanjsko skupnost občine Krško. CKZ št. 30. Če je vloga pomanjkljiva, jo mora prosilec na ustrezen način dopolniti, v nasprotnem primeru se vloga ne obravnava.

VI. PREDNOSTNI VRSTNI RED

Upravičenci za pridobitev solidarnostnih stanovanj bodo po pravilniku razvrščeni na prednostni vrstni red, ki bo objavljen v Dolenjskem listu.

Odbor za solidarnost v stanovanjskem gospodarstvu pri Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Krško
727/52-85

Nova klobuta športu

Družbeno varstvo v novomeški ZTKO? — Vrsta nepravilnosti — Nezaupnica vodi

NOVO MESTO — Med številnimi točkami dnevnega reda današnjega zasedanja vseh treh zborov novomeške občinske skupščine je tudi predlog sklepa o začasnih ukrepih družbenega varstva v delovni skupnosti Zveze telesnokulturnih organizacij Novo mesto. O številnih nepravilnostih v delu te zveze se je precej časa že šlo, kot kaže: pa je sodu izšlo dno pismo, ki ga je sedem podpisanih delavcev poslalo družbenemu pravobranilcu samoupravljanja. Prav slabi in izredno skrhanji odnosi v tej delovni skupnosti pa so privedli tudi do tega, da so delavci na zboru v začetku decembra vodji ZTKO izrekli nezaupnico.

Pravzaprav čudno, da so se te stvari vlekli toliko let in da novomeški šport ni s slabimi izkušnjami iz preteklih let prav nič pridobil. Celotno na kritike — spominimo se le polemike v Dolenjskem listu letošnje poletje — so nekateri novomeški športni delavci odgovarjali vehementno, vprašanje lastne odgovornosti pa prenašali na tistega, ki je nanjo opozoril. A bodi o tem zaenkrat dovolj.

Dejstvo je, da je bil Jože Pečnik, ki je opravljal poslovodno funkcijo v delovni skupnosti ZTKO, imenovan za vodjo nezakonito, mimo predpisane postopka. Delovna skupnost je bila potemtakem brez zakonitega vodje. Jože Pečnik, ki je te naloge dejansko opravljal, pa je pri tem delal v nasprotju s samoupravnimi splošnimi akti. Omenimo le, da o njegovem imenovanju ni nihče odločil, če seveda izvajamo sklep zbora delavcev letošnjega 21. januarja. Ker pa je Pečnik, kot že rečeno, poslovodno funkcijo vendarle opravljal, je tudi odgovoren za zakonitost dela v ZTKO. V mislih imamo vrsto nezakonitih sklepov samoupravnih in drugih organov, saj so bili domala vsi postopki izvedeni v nasprotju z lastnimi samoupravnimi splošnimi akti ali mimo njih. Prav tako je vodja, po mnenju družbenega pravobranilca samoupravljanja, prekoračil svoja pooblastila, ko je hotel voditi upravne športnih objektov, ki je poslovala znotraj ZTKO, vročiti sklep komisije za delovna razmerja o njegovi prerazporeditvi na dela in naloge strokovnega sodelavca za športno rekreacijo, čeprav ta komisija o čem takim ni nikoli odločala.

In prav pri imenovanju Janeza Štruklja za upravnika športnih objektov je bila ugotovljena nova nezakonitost. Vse od 29. septembra 1981 je Štrukelj po mnenju družbenega pravobranilca samou-

pravljana nezakonito vodil to delovno enoto, saj ga je za kaj takega pooblastilo le predsedstvo ZTKO(!), medtem ko zbor delavcev njegovega imenovanja, seveda po prej opravljenem predpisanim postopku (razpis, predlog, odločitev), ni nikoli potrdil. Ker pa je Štrukelj te naloge dejansko opravljal, je tudi odgovoren za nekatere nepravilnosti. V prvi vrsti gre za ravnanja z družbeno lastnino, saj so nekateri delavci odnesli za lastne potrebe iz prostorov športnih objektov več predmetov, na primer stole, keramične ploščice, letve in orodje, ki pa so jih kasneje po sklepu zbora delavcev vrnili. Prav tako je Štruklju očitana prekoračitev pooblastil pri sklepanju pogodb o oddaji športnih objektov.

S tem pa seznam nepravilnosti v novomeški ZTKO še zdaleč ni zaključen. Vrsta stvari v samoupravnih splošnih aktih je urejena nezakonito, omenimo le določbe v aktih, ki opredeljujejo delovno skupnost ZTKO in upravo športnih objektov. Prav tako so nezakonite določbe v statutu o imenovanju delovne skupnosti, v statutu bi morali biti opredeljeni tudi delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi. Ne nazadnje: delovna skupnost tudi nima pravilnika o razvidu del in nalog, nima pravilnika o reševanju stanovanjskih vprašanj delavcev, pa tudi določbe samoupravnih splošnih aktov niso usklajene z akti in odločitvami organov ZTKO.

Novomeški šport doživlja torej nov udarec. Predlog občinske skupščine je, da se vodja delovne skupnosti ZTKO Jože Pečnik in upravnik športnih objektov Janez Štrukelj odstavita ter imenuje začasni organ za dobo šestih mesecev. Kako bo novomeški šport preživel vse to, bo pokazala prihodnost. Izkušnje iz preteklosti. Žal, ne dajejo dobrih obetov.

B. BUDJA

Delavske igre postale potreba

V Krškem svečan zaključek letošnjih delavskih športnih iger

KRŠKO — Prejšnji petek so v Delavskem kulturnem domu Edvarda Kardelja v Krškem s skromno, a prisrčno slovesnostjo končali 24. občinske delavske športne igre. Srebrni jubilej iger prihodnje leto je dokaz več, da so DŠI nepogrešljiva oblika sindikalne dejavnosti in hkrati ne ravno majhen prispevek razvoju telesne kulture v krški občini.

Predsednik občinskega sveta ZSS Franc Dular je čestital najboljšim ekipam in posameznikom, ki so si prislužili odličja, in se zahvalil organizatorjem športnih tekmovanj, posebej še članom komisije za šport in rekreacijo. Tem so ob izteku mandata podelili knjižna darila.

Rezultati 24. delavskih športnih iger občine Krško v letu 1985: veslalom ženske — 1. Djuro Salaj Krško, posamezno (do 30 let) Marija Čurič (Kovinarska), do 40 let Branka Kužnik (nuklearna), nad 40 let Štefka Bah (Dj. Salaj), moški — 1. Djuro Salaj, posamezno do 30 let Drago Radej (Resa

Krško), do 40 let Marjan Kukovič (nuklearna), nad 40 let Maks Mirt (Dj. Salaj), šah — 1. Djuro Salaj, streljanje — ženske 1. M-tozd Hotel Srečič Krško, posamezno 1. Justika Colner (H. Srečič), moški — 1. TOZD Elektrodistribucija, posamezno Alojz Petrin (nuklearna), odbojka — ženske 1. SDK podružnica Krško, moški 1. Djuro Salaj, namizni tenis ženske 1. Labod—tozd Libna Krško, moški 1. Nuklearna elektrarna, mali nogomet (samo moški) 1. SOP-tozd Oprema Krško, plavanje (samo moški) 1. Djuro Salaj, atletika (samo moški) 1.

Dj. Salaj, rokomet (samo moški) 1. Sop-tozd Oprema, kegljanje — ženske 1. Djuro Salaj, moški 1. Sop-tozd Oprema.

Kulturni spored ob slovesnosti je pripravila senovska folklor.

TREBNJE — MIRNA 80 : 81

TREBNJE — V nadaljevanju prvenstva v II. slovenski košarkarski ligi sta se v Trebnjem pomerili vrsti domačinov in KK Partizana iz Mirne. Po razburjivi in izenačeni igri so zmagali gostje, najzaslužnejši za njihovo zmago pa so Zaman, Bevc in Maren, medtem ko velja pri gostiteljih pohvaliti Kotarja, Katerleta in Bunca.

VELIK POKAL OSTAL DOMA

BREŽICE — OK SZDL, OS Zvezze sindikatov, OŠ TO in sekretariat za LO so pred dnevi pripravili v počastitev dneva JLA tradicionalno športno tekmovanje v streljanju, odbojki, šahu, namiznem tenisu, kegljanju, ki so se ga udeležile ekipe iz Cerklje, Brežic, Krškega in Sevnice. V skupnem seštevku so zmagali Brežičani pred Sevnico in Krškimi, medtem ko je Sevnčanom pripadlo 1. mesto v streljanju in namiznem tenisu, Brežičanom v odbojki, Krčanom v kegljanju, ekipi letališča Cerklje pa v šahu.

J. BLAS

LAZIČU SKUPNA ZMAGA

SEVNICA — Zmagovalec zadnjega decembrskega hitropoteznega šahovskega turnirja ŠK Milan Majcen je 17-letni Zvonko Mesojedec iz Kompolja pri Boštjanju, ki je zbral 10 točk, 2. je bil Kolman (8,5), 3. Lazič (7), itd.

Končni vrstni red po dvanajstih turnirjih je: 1. Lazič 75 točk, 2. Derstvenšek 71, 3. Kolman 67, itd. Ob tem pa velja omeniti, da bodo sevnški šahisti zaprosili za nove, primernejše klubske prostore, kot jih imajo sedaj v domu TVD Partizan.

USPEŠNI MOTO ŠPORTNIKI

LJUBLJANA — V petek, 20. decembra, je bila tu proglasitev najboljših avto-moto športnikov Slovenije. Med avtomobilisti sta to lovoriko osvojila Kuzmič in Šali, pri motoristih pa Pintar. V letošnji sezoni so se dobro odrezali tudi Dolenjci. Pavlič je osvojil naslov državnega prvaka v razredu do 80 ccm in naslov republiškega prvaka v razredu do 125 ccm. Hmeljak, prav tako iz AMD Novo mesto, pa je bil drugi na republiškem prvenstvu v razredu do 125 ccm. Brane Rokavec, ki je tekmoval tako na državnem kot republiškem prvenstvu, je osvojil naslov republiškega prvaka v razredu do 80 ccm.

Novomeščankam turnir za dan JLA

Osem ekip je v soboto merilo moči v Šentjerneju in Novem mestu

NOVO MESTO — V počastitev dneva JLA je bil v soboto v Novem mestu in Šentjerneju tradicionalni rokometni turnir, ki sta ga tudi tokrat organizirala ŽRK Novo mesto in komanda novomeške garnizije. Nastopilo je osem ekip, ki so igralce v dveh skupinah, ena v Šentjerneju in druga v Novem mestu.

Navzlic temu, da je prvenstva že nekaj časa konec, so ekipe prikazale dobro igranje, kar še posebej velja za oba finalista, vrsti Novoga mesta in Iskre. Sicer pa pogledajmo rezultate: Novo mesto: Novo mesto — Branik 21:16 (11:7), Zvečvo — Alples 18:18 (7:10), Novo mesto — Zvečvo 22:13 (9:5) in Branik — Alples 13:10 (5:5). Šentjerne: Iskra — Beti 14:11 (6:5), Olimpija — Ferrotehna 11:12 (7:8), Olimpija — Beti 17:12 (7:6) in Iskra — Ferrotehna 16:12 (7:5).

V finalni tekmi, ki je bila v novomeški športni dvorani, je Novo mesto ugnalo Iskrso s 13:9 (8:5) in tako osvojilo pokal organizatorja. Omenimo ob tem, da so prireditelji, ki so turnir zares vzorno pripravili, razglasili za najboljšo igralko Krišnarjevo iz Alplesa, najboljša vratarica je bila Hočvarjeva (Beti), najbolj požrtovalna igralca Tičičeva iz Ferrotehne in strelka Mršnikova iz Novoga mesta s 23 zadetki.

B. B.

REZERVIRANO ZA ŠAH

Novomeški šahovski klub je pripravil v počastitev dneva JLA hitropotezni turnir, ki se ga je udeležilo kar 21 ekip iz Brežic, Črnomlja, Ljubljane, Metlike, Novoga mesta in Trebnja. Zmagala je vrsta ZRVS Novo mesto, za katero so igrali Milič, Škerlj, Jerančič in Maksimovič, zbrala pa je 36 točk. Sledijo: JLA Novo mesto 35, ŠK Novo mesto 35, ŠK Brežice 34, Krka 32, Doma JLA Ljubljana 31, Pionir Novo mesto 24, itd.

Zmagovalec rednega mesečnega hitropoteznega turnirja ŠK Novo mesto je Milič, ki je med 20 šahistov zbral 17 točk, drugi je bil Kastelic (15), 3. Stokanovič (13,5), 4. Škerlj (14,5), 5. Pucelj (13,5), 6. Hrovatjič (12,5), 7. Brajkovič (12), itd.

Na vseh letošnjih mesečnih hitropoteznih turnirjih, bilo jih je 12, je nastopilo 48 šahistov, največ točk pa je zbral Stokanovič, ki je tako osvojil naslov prvaka Novoga mesta za leto 1985. Končni vrstni red: 1. Stokanovič 399,47, 2. Pucelj 371,82, 3. Rudman 365,04, 4. Škerlj 333,15, 5. Avsec 270,04, 6. Šušnjar 211,83, 7. Kastelic 204,20, 8. Istenič 197,24, 9. Brajkovič 151,46, 10. Balkovec 150,71, itd.

Ekipni prvak letošnjih delavskih športnih iger novomeške občine je Borac JLA, čeprav je jesenski del tekmovala ekipa tovarne zdravlil Krka. Končni vrstni red je: Borac JLA 27, Krka 26, IMV Novo mesto 21, Iskra — Tenel 20, SGP Pionir 20, Novoles 13, itd.

OK ZSMS iz Metlike je pripravila ob občinskem prazniku hitropotezni turnir, na katerem je nastopilo 40 šahistov. Zmagal je Dolar s 13,5 točke, sledijo pa: Kastelic 11, Bedič 11, Petric 11, Avsec 10,5, Koba 10, itd. V tolažini skupini je zmagal Gržič s 14,5 točke.

Danes, v četrtek, 26. decembra, ob 18. uri se bo v prostorih ŠK Novo mesto na Loki pričel tradicionalni novoletni hitropotezni turnir. Prvaka čaka lep pokal v trajno last.

Vpis za kategorijske kategorije v ŠK Novo mesto bo vsak ponedeljek, torek in četrtek v prostorih kluba, kjer bo moč dobiti tudi članske karte in poravnati članarino.

NAJVEČ ODLIČIJ NAJVEČJEMU — Skupnega zmagovalca oz. uvrstitve na delavskih športnih igrah v krški občini ne ugotavljajo več, kajti na dlani je, da največ pokalov in drugih odličij konča v rokah delavcev največjega posavskega delovnega kolektiva — tovarne celuloze in papirja Djuro Salaj. Zmagovalci pa so takole družno stopili pred objektiv... (Foto: P. Perc)

Preko zime na sedmem mestu

V soboto se je končal jesenski del prvenstva v II. ZOL — Poraz Pionirja v zadnjem kolu

V soboto se je končal jesenski del prvenstva v II. zvezni odbojkarjski ligi. Odveč je govoriti, da so igralci Pionirja v teh enajstih kolih iztržili veliko manj točk, kot so načrtovali, pa tudi v sobotnem zadnjem kolu so ostali praznih rok v Stolu.

Odbojkarji Ljubinja so zmago dosegli brez večjih težav, gostje so se jim resneje upirali le v drugem nizu, ki so ga izgubili na razliko. Sicer pa poročila o tekmi govore, da so Novomeščani vnovič igrali daleč pod svojimi sposobnostmi, ob tem pa moramo omeni-

ti, da v ekipi poleg Černača in Kosmine, ki sta prenehala z igranjem, ni bilo tudi Brulca. Pravzaprav je bila sobotna postava tista, ki naj bi nosila levi del bremena tudi v spomladanskem delu prvenstva. In če je soditi po njihovi tokratni igri, se Pionirju v nadaljevanju prvenstva resnično ne obetajo dobri časi. Še vsa sreča, da sta ekipi Radniškega in Zadra za razred slabši nasprotnik od ostalih ekip v ligi, sicer bi se kaj lahko zgodilo, da bi Novomeščani zaplavali v nevarne vode.

Že med tednom so igralci Pionirja v novomeški športni dvorani odigrali še zaostalo srečanje II. ZOL proti ekipi Zadra in brez težav zmagali s 3:0.

V soboto pa so nadaljevali s prvenstvom tudi v republiški moški ligi. Kočevci, ki v dosedajšnjih nastopih niso iztržili ene same zmage, so se v Brezovici nenavadno dobro upirali gostiteljem, vendar so na koncu vendarle morali priznati njihovo premoč. Slej ko prej je že jasno, da ekipa Kočevja nima kaj veliko možnosti, da bi tudi v prihodnji sezoni igrala v I. republiški ligi.

STRELJANJE OB DNEVU JLA

ČRNOMELJ — Pretekli teden je bilo v Črnomlju v počastitev dneva JLA tradicionalno tekmovanje v streljanju zračno puško. Med moškimi ekipami so bili najboljši TVD Partizan Semeč (649 krogov), Lokve (648 k.) in Iskra Semeč (626 k.). Med posamezniki so se najbolj odrezali Vili Pir (168 k.), Danijel Petrovič (167 k.) in Milan Panjan (167 k.). Med ženskimi ekipami je bila najboljša iz semiške Iskre, med posameznicami pa Nežka Ruh (161 k.).

Pokal v Kočevsko Reko

Sodelovalo 9 osemčlanskih ekip iz sedmih občin

RIBNICA — Ekipa Kočevske Reke je osvojila prehodni pokal na nedavnem tekmovanju ekip v malem nogometu, streljanju, kegljanju in šahu, ki so ga na pobudo teritorialne obrambe občine Ribnica organizirali postaja milice Rib-

nica, TO in Komite za SLO in DSZ občine Ribnica, slednji je bil tudi pokrovitelj tekmovanja.

Na tekmovanju so sodelovale osemčlanske ekipe občin, ki meje z občino Ribnica, in nekaterih drugih ustanov, in sicer: Grosupljeva, Cerknice, Kočevja, Delnica, Cabra, Ljubljane—Vič Rudnik Kočevske Reke, Ribnice in garnizona Ribnica. V posameznih panogah so zmagali: mali nogomet — Ribnica, streljanje — Cerknica, kegljanje — garnizon Ribnica in šah — Grosuplje. V skupni razstavitvi je zbrala največ točk ekipa Kočevske Reke, ki je osvojila tudi prehodni pokal.

To je bilo prvo tako tekmovanje enot občin, ki med seboj zgledno sodelujejo. Dogovorili so se, da bo v bodoče tradicionalno organiziral pa ga bo vedno dobitnik prehodnega pokala.

P. J.

KRATKE IZ RIBNICE IN KOČEVJA

V počastitev 10-letnice ribniškega Doma JLA je bil na tamkajšnjem kegljišču prijateljski dvoboj ekip Rika in reprezentance Ljubljanskega armadnega območja. V ekipi Rika je nastopil tudi Nikola Dragaš, trikratni svetovni prvak, ki je bil tudi najboljši posameznik tekme, saj je podrl 907 kegljev. Še rezultat: Riko 4.979, LJA0 4.914.

Če bodo snežne razmere dopuščale, bo že v četrtek, 2. januarja, na 65-metrski skakalnici v Loškem potoku tekma v smučarskih skokih. Gre za pokal Coctke za mlajše in starejše mladince, hkrati pa bo tudi tekma članov.

V 3. kolu I. A republiške namiznoteniške lige so Kočevci zabeležili polovičen uspeh. Najprej so premagali hrastniški Keminar s 7:2, nato pa izgubili z mariborskim Branikom z enakim rezultatom. Ekipa Kočevja je trenutno na 3. mestu.

V ribniškem Inlesu so letos prvič pripravili ligo v malem nogometu. V 2. in 3. kolu so bili doseženi naslednji rezultati: SKL — Trgovina 3:1, Dolenja vas — DSSS 7:0, Pomo — Vratarina 1:1, Loški potok — Oknarna 1:1, Oknarna — Trgovina 4:3, Vratarina — Loški potok 0:0, DSSS — Pomo 4:1, SKL — Dolenja vas 1:0. Še vrstni red: SKL 6, Pomo 4, Vratarina 4, itd.

M. GLAVONJIČ

ŠAHOVSKI TRIATLON: TOKRAT PROBLEMSKI TURNIR

TREBNJE — Kot smo že poročali, je ŠK Trebnje organizator šahovskega triatlona, ki se je tokrat nadaljeval s problemskim turnirjem v Mokronogu. Po dvournem boju je zmagala ekipa Mokronoga s 16 točkami, sledita pa Metalka in Trebnje s po 14 točkami. V skupnem seštevku še vedno vodi krmeljska Metalka z 38,5 točke. Tekmovanje se bo nadaljevalo 10. januarja v Šentupertu s turnirjem v počastitev šahu.

J. HOČVAR

ZMAGA V GROSUPLJE

TREBNJE — OO ZSMS Tesnila iz Trebnja je pred dnevi organizirala turnir v malem nogometu, na katerem je nastopilo 34 ekip iz vse Slovenije. Zmagala je vrsta Pik 7 iz Grosupljeva, ki je v finalnem srečanju ugnala ekipo ljubljanskega Zavoda Tivoli, medtem ko sta si tretje in četrto mesto razdelili vrsti Parketarstva Novak in Stelkarstva Mrvar. Najboljši igralec turnirja je bil Čož (Pik 7), strelec Stojkovič iz Zavoda Tivoli, vratar pa Feme iz Stelkarstva Mrvar.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

odbojka

II. ZVEZNA LIGA, moški, 11., zadnje jesensko KOLO: LJUBINJE — PIONIR 3:0 (6, 14, 6)

Pionir: Vernig, Babnik, Gregurek, Komadina, Primc, Petkovič, Škrbe, Prah.

LESTVICA PO JESENSKEM DELU: 1. Modriča Optima 20, 2. Jedinstvo 20, 3. Metalac 18, 4. Ljubinja 12, 5. Fužinar 12, 6. Novi Zagreb 12, 7. Pionir 10, itd.

Pari prvega spomladanskega kola: Fužinar — Pionir itd.

SOL, moški, 10. KOLO: BREZOVICA — KOČEVJE 3:1 (9, 2, -11, 8)

Kočevje: Polovič, Bradač, Miklič, Marinč, Hvala, Papež, Marlot, Lampe.

LESTVICA: 1. Salent 18 točk, 12. Kočevje 0.

V naslednjem kolu igrajo Kočevci doma s Turbino.

košarka

I. SKL, moški, 10. KOLO: NOVOLES — SLOVAN 89:112 (55:54)

Novoles: Peljhan 7, Gavranovič 4, Cerkovnik 28, Kek 10, Lalič 7, Skube 24, Plantan 9.

LESTVICA: 1. Slovan 19, 7. Novoles 14.

V naslednjem kolu (4. januar) igra Novoles v gosteh s Kraškimi zidarjem.

I. SKL, ženske, 8. KOLO: NOVO MESTO — ILIRIJA 57:56 (24:28)

Novo mesto: Srebrnjak 9, Gal 2, Smrke 6, Bunc 13, Aš 10, Adamič 17.

LESTVICA: 1. Pomurje 15, 2. Novo mesto 15, 3. Ilirija in Slovan 14 itd.

V naslednjem kolu (4. januarja) potujejo Novomeščanke k ekipi Pomurja.

USPEL JESENSKI ŠPORTNI DAN

NOVO MESTO — Ob zaključku 24. delavskih športnih iger so se udeleženci pomerili še v sedmih športnih disciplinah, ob tem pa velja omeniti, da se je tega športnega dne udeležilo kar preko 500 rekreativcev. V moški odbojki je zmagala ekipa Novoteksa, v ženski pa SGP Pionir, v streljanju moških je slavil Pionir, enako kot pri ženskah. V namiznem tenisu je pri moških zmagala ekipa Krke, pri ženskah pa Iskra, medtem ko sta ekipi UNZ slavili v pikadu tako pri moških kot pri ženskah. V vlečenju vrvi so bili najmočnejši tekmovalci Krke, v kegljanju moških so zmagali tekmovalci Pionirja, pri ženskah pa vrsta Novolesa. Zmagovalne ekipe so prejele pokale, najboljši posamezniki pa medalje in diplome.

CIKLOKROS V METLIKI

METLIKA — V okviru priprav na novo kolesarsko sezono je metliško kolesarsko društvo preteklo nedeljo pripravilo na Veselici nad mestom ciklokros, ki so se ga poleg domačinov udeležili še tekmovalci iz Novoga mesta in Krškega.

Rezultati: pionirji B: 1. mesto sta delila Tone Vrančič in Miro Matekovič, 3. Niko Petkovič (vsi Metlika), 4. Skenderovič, 5. Staniša (oba NM); mlajše pionirke: 1. Nadja Hlača, 2. Ana Marija Hlača, 3. Andrijaničeva (vse NM); pionirji A: 1. Igor Kranjec (Krško), 2. Borut Omerzel (Metlika), 3. Boštjan Mervar, 4. Uroš Ravbar (oba NM), 5. Jani Težak (Metlika); mlajši mladinci: 1. Roman Judež, 2. Aleš Šmajdek, 3. Tomaž Krevs, 4. Milan Eržen, 5. Peter Judež (vsi NM), 6. Otmir Sturm (Metlika); stargiši mladinci: 1. Tomaž Šmajdek, 2. Stangelj, 3. Golob, 4. Ravbar, 5. Gregorič (vsi NM).

ZA TISTE, KI HITIJO OB PRAVEM ČASU

od 15. novembra do 31. decembra 1985

10 % NOVOLETNI POPUST

ZA VSE STAVBNO POHIŠTVO
ZA STROPNE IN STENSKÉ OBLOGE
IZ SMREKOVEGA IN BOROVEGA LESA

Nudimo fco montažo in priznavamo stroške prevoza nad določeno vrednost nakupa.

VSE STAVBNO POHIŠTVO NA ENEM MESTU,
PO KONKURENČNIH CENAH

JELOVICA

lesna industrija ŠKOFJA LOKA

Poslovalnice:
Škofja Loka
Kidričeva 58
tel. (064) 61-185, 61-361

Zagreb-Sesvete
Zagrebačka 164
tel. (041) 253-259

Nova Gradiška
Krajačičeva 31
tel. (055) 62-428

Pula
Fizela 7a (na Stoji)
tel. (052) 48-877, 23-976

Crikvenica
Vinodolska 31
tel. (051) 78-115

Zadar
Biogradska b. b.
tel. (057) 23-815

Šibenik
Ul. Bratstva i jedinstva 98
tel. (059) 23-876

Sarajevo-Rajlovac
Ul. 21. maja 147
tel. (071) 542-200, 542-391

Stara Pazova
Kamenjarova 29
tel. (022) 311-530, 311-561

Niš
Ul. Nikodije Stojanovića (Tatka)
tel. (018) 65-930

Kragujevac
Naselje Iličevo
tel. (034) 64-324, 66-235

Vaijevo
Kolubarska b. b.
tel. (014) 24-222, 22-225

Osijek
Čepinska b. b.
tel. (054) 31-922, 31-456

Split
Kavranjinova 1
tel. (058) 48-780

Bar
Biotehn. obraz. centar D. Vlah.
ekonomsko dvorište centra
tel. (085) 22-189

Skopje-Madžari
Ul. 821 br. 3
tel. (091) 515-214

Peč
Ul. Pavljane b. b. i skladište Dečani
tel. (039) 21-861, 61-350

Delovni čas, neprekinjeno od 7.-17. ure.

STREŠNIK

IGM »STREŠNIK« p. o. Dobruška vas
68275 Škocjan, tel.: 068 / 85-230, 85-231, 85-275

Odločite se za nakup sodobne, kvalitetne
in poceni strešne kritine.
Proizvajamo: gladke strešnike v rdeči,
opečni, grafitnosivi in cementnosivi barvi.

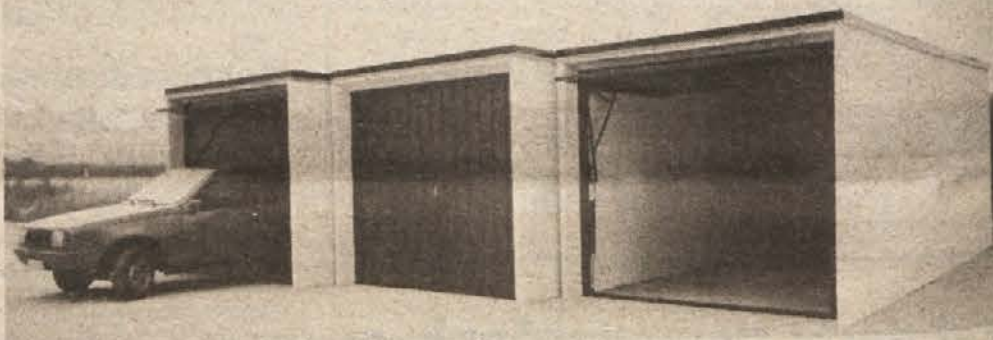

Srečno novo leto 1986

Naša streha je estetsko dovršena, trajna, s 35-letno garancijo, kompletirana s posebnimi elementi za ventilacijo, zračenje podstrešja in antenskimi priključki. Teža naše kritine na kvadratni meter pa je približno enaka opečnim strešnikom.

Posebno jo odlikuje odpornost proti mrazu in naličju ter je zelo primerna za pokrivanje in prekrivanje stanovanjskih in gospodarskih objektov. S pritrditvijo (pribijanjem) doseže kritina 100 odstotno odpornost tudi proti burji.

Za kvadratni meter strehe potrebujete približno 10 strešnikov. Velika površina enega strešnika omogoča hitro in enostavno pokrivanje ali prekrivanje. Pri prekrivanju starih streh lahko uporabite tudi staro letvanje.

Garaža MONO je masivna armiranobetonska garaža iz enega kosa. Dolga je 5,8 široka pa 2,74 in visoka 2,40 metra, teža pa 10 ton. V celoti je izdelana v naši tovarni IGM Strešnik. Gotovo garažo pripeljemo naročniku s posebnim tovornjakom. Na mestu, kjer naj bi stala jo tovornjak spusti na temelje, ki jih prej pripravi naročnik. Postavljanje traja največ pol ure. Nato naročnik le še izdela tlak in lovilec maščob v garaži.

Garaža MONO je uporabna za:

- garaže (posamezne, dvojne, trojne, vrstne)
- drvarnice
- manjša skladišča
- za druge pomožne objekte

SALONIT ANHOVO

POHITITE Z UGODNIM NAKUPOM GRADBENEGA MATERIALA NA
KREDIT BREZ OBRESTI DO 28. FEBRUARJA 1986!
VARČUJTE Z ENERGIJO, GRADITE ESTETSKO IN ČENEJE!

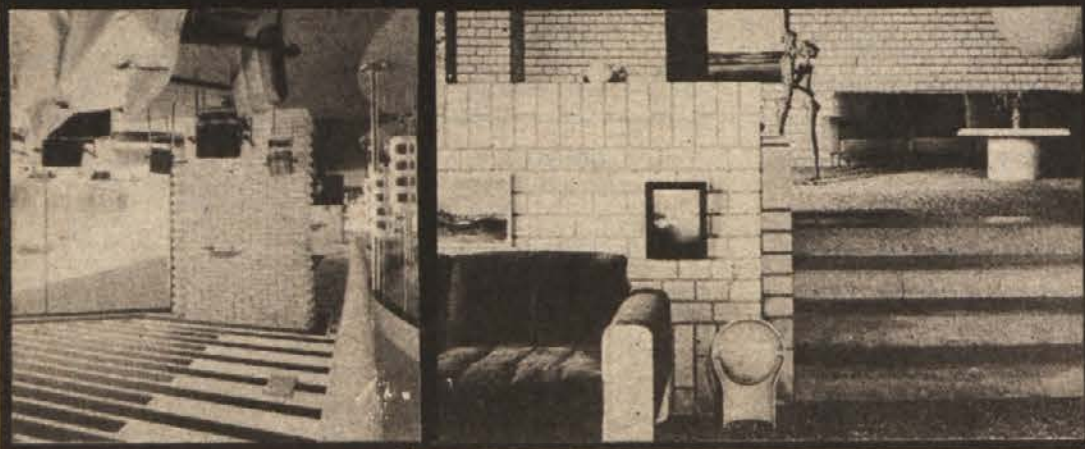
SALONIT ANHOVO TOZD OPEKARNA BREŽICE—RUDNIK GLOBOKO,
BREŽICE, vam nudi silikatne fasadne zidake in bloke

NA KREDIT BREZ OBRESTI ZA DOBO OD 6 MESECEV DO 1 LETA

Kupec plača ob prevzemu blaga samo eno trinajstino vrednosti blaga, kupljenega na kredit.

Uporabnost fasadnih zidakov cepljenih zidakov in blokov je zaradi pozitivnih lastnosti glede toplotne in zvočne izolacije, oblike, toleranc in trdnosti vsestranska.

Z našimi proizvodi lahko estetsko in toplotno sanirate stare objekte, gradite nove stanovanjske in gospodarske objekte 20% ceneje po kvadratnem metru zidu, ker jih zaradi gladke površine ni potrebno ometati in finalno opleškati. Podrobna pismena navodila o gradnji z našimi materiali dobite ob prevzemu blaga ali po telefonu 068/61-798 v Prodaji Brežice.

SREČNO 1986

- velika izbira svečanih oblačil
- aranžiramo darila
- silvestrovanje v restavraciji NAMA

nama
Veleblagovnica Kočevje

NOVOLETNA LOTERIJA

POKUSITE SREČO S SREČKAMI NOVOLETNE LOTERIJE, SAJ VAS ČAKA 25 PREMIJ IN 221.310 DOBITKOV V SKUPNI VREDNOSTI 180.000.000 DIN.

GLAVNA PREMIJA 10.000.000 DIN
ŽREBANJE 7. JANUARJA 1986

SREČO JE TREBA DELITI

LOTERIJA SLOVENIJE

Mercator-Agrokombinat Krško, delovna skupnost skupnih služb na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja

razpisuje prosta dela in naloge:

1. vodja finančne službe,
2. pravnik

Delo se združuje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Pogoji:

1. visoka ali višja šolska izobrazba ekonomske smeri in 2-4 leta delovnih izkušenj pri enakih ali podobnih delih in nalogah,
  2. visoka ali višja izobrazba pravne smeri in 3 leta delovnih izkušenj pri enakih oziroma podobnih delih in nalogah. Poseben pogoj je pravosodni izpit.
- Pisne prijave naj kandidati pošljejo na naslov: Mercator-Agrokombinat, Krško, Cesta krških žrtev 52, kadrovska služba. Prijave bomo sprejemali 8 dni po dnevu razpisa. Kandidate bomo o izbiri obvestili v roku 15 dni po končanem zbiranju prijav.

733/52-85

Skupščina občine Novo mesto

Razpisna komisija delovnih skupnosti upravnih organov

RAZPISUJE
prosta dela in naloge:

TEHNIČNEGA REFERENTA I.

Pogoja: višja izobrazba gradbene smeri, 3 leta delovnih izkušenj

Poleg navedenih pogojev so pogoj za zasedbo razpisanih del še: primeren odnos do socialistične družbene ureditve in dela, družbenopolitična aktivnost in aktivno znanje slovenskega jezika.

Z izbranim kandidatom bo sklenjeno delovno razmerje za nedoločen čas s 3 mesečnim poskusnim delom.

Prijave z lastnoročnim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema 15 dni po objavi kadrovske službe upravnih organov SOB Novo mesto, Ljubljanska cesta 2.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 45 dneh po preteku roka za sprejem prijav.

739/52-85

Mercator — KZ Krka
Kmetijska TZO Suha krajina, n.sub.o.
Žužemberk
Žužemberk 21

Razpisna komisija združnega sveta
razpisuje prosta dela in naloge

direktorja kmetijske TZO Suha krajina (individualni poslovodni organ)

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
— da so državljani SFRJ in izpolnjujejo splošne pogoje, določene z zakoni, samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori
— da imajo visoko, višjo ali najmanj srednjo izobrazbo kmetijske, ekonomske, pravne ali organizacijske smeri
— da imajo 3, 4 oz. 5 let delovnih izkušenj v svoji stroki
— da imajo sposobnost vodenja, organiziranja in usklajevanja delovnega procesa
— da izpolnjujejo pogoje po družbenem dogovoru o kadrovske politiki v občini Novo mesto
— da izpolnjujejo pogoje po 511. členu zakona o združenem delu.
Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.
Pisne prijave v zaprti kuverti z oznako »Za razpisno komisijo« ter dokazila o izpolnjevanju zahtevanih pogojev z opisom dosedanjih delovnih izkušenj naj kandidati pošljejo na gornji naslov v 8 dneh po objavi. Kandidate bomo o izbiri obvestili najkasneje 30 dni po končanem zbiranju ponudb.

Družboslovna in ekonomska srednja šola Novo mesto

objavlja
prosta dela in naloge:

hišnika — kurjača centralne kurjave

Pogoji za sprejem:
— končana poklicna šola kovinarske ali druge ustrezne usmeritve
— izpit za kurjača centralne kurjave (lahko opravlja naknadno)

Poskusno delo 3 mesece, delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Prijave z dokazili o izobrazbi pošljite na naslov: Družboslovna in ekonomska srednja šola, Ulica talcev 3a, Novo mesto.

740/52-85

VSEM ČLANOM, INVALIDNIM IN OSTALIM OBČANOM OBČINE NOVO MESTO

ŽELI SREČNO NOVO LETO 1986 DRUŠTVO INVALIDOV NOVO MESTO

Vse invalide v naši občini (brez razlike, ali jim je invalidnost uradno priznana ali ne) vabimo, da se včlanijo v društvo. Uradne ure imamo vsak ponedeljek in petek od 8. do 12. ure v pisarni društva Novo mesto, Kidričev trg št. 3 — soba št. 3 (pritličje v stavbi Skupne službe SIS družbenih dejavnosti, oz. v stavbi bivše Zdravstvene skupnosti Novo mesto).

738/52-85

DO Varnost, o. sub. o., TOZD Varovanje premoženja Kočevje, o. sub. o.

VABI K SODELOVANJU
za opravljanje del in nalog:

NADZORNI VARNOSTNIK za delovno skupino Kočevje

Pogoji:
Poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:
1. srednja izobrazba varnostne smeri,
2. dve leti delovnih izkušenj na takih ali podobnih delih,
3. pozitiven odnos do razvoja samoupravnih odnosov,
4. izpolnjevati mora pogoje, določene po pravilniku o organizaciji službe varovanja materialnih dobrin v OZD, drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, državnih organih in o splošnih pogojih za opravljanje dejavnosti OZD, ki opravljajo storitve varovanja (Uradni list SRS št. 41/83),
5. vozniški izpit B kategorije,
6. urejene vojaške obveznosti,
7. izpolnjevanje pogojev za nošenje orožja.
Prednost imajo kandidati z območja občine Kočevje. Poskusno delo traja 90 dni. Osební dohodek je določen po pravilniku o osnovah in merilih za razporejanje dohodka, čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodka in skupno porabo. Rok prijave je 8 dni po dnevu objave. Pisnene ponudbe sprejema komisija za delovna razmerja TOZD Varovanje premoženja, Kočevje, Kidričeva 8. Prijavljene kandidate bomo obvestili o izidu izbire v 30 dneh.

736/52-85

Blagovnotransportni center Ljubljana TOZD SKLADIŠČA NOVO MESTO Ljubljanska c. 27

objavlja prosta dela in naloge:

voznik viličarja

za nedoločen čas, s polnim delovnim časom

Pogoji:
— končana osemletka
— strokovni izpit za voznika viličarja
— vozniško dovoljenje B kategorije
— 3 mesece delovnih izkušenj
Poskusno delo traja 2 meseca.

Pisnene prošnje naj kandidati pošljejo na gornji naslov v 8 dneh po objavi. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh.

735/52-85

Na zdravje z Avio v Jugoslaviji!

Venavladna zdravica, boste rekli. Pa niti ne. Gre za zdravico z vinom AVIO, ki ga Slovini že pet let izvažajo v Ameriko. In to nadvse uspešno. V Slovino smo ponosni na to.

Najbrž je res prijetno videti naše vino skupaj s francoskimi, italijanskimi ali pa recimo španskimi vini nekje na policah ameriških trgovin. T speti v taki konkurenci pa niso malenkosti. Laski rizling, Traminer, Rose, Cabernet-sauvignon.

To so sortna vina iz družine AVIO. Imena, ki sama govorijo. Govorijo o geografskem poreklu, izbornem okusu in strokovnem nadzoru nad kvaliteto.

In zakaj takšna zdravica? Zato, ker bomo odslej ta vina lahko pili tudi pri nas. Priložnost torej, da postrežemo doma s sortnimi vini AVIO, ki jih pijejo tudi Američani.

AVIO — znamka vin z geografskim poreklom in izvozno kvaliteto.

SLOVIN — SLOVENIJALINO
LJI BLJANA

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 26. decembra — Štefan Petek, 27. decembra — Janez Sobota, 28. decembra — Živko Nedelja, 29. decembra — Tomaž Ponedeljek, 30. decembra — Branimir Torek, 31. decembra — Silvester Sreda, 1. januarja — novo leto Četrtek, 2. januarja — Makarij Petek, 3. januarja — Genovefa Sobota, 4. januarja — Angela Nedelja, 5. januarja — Simenon Ponedeljek, 6. januarja — Gašper Torek, 7. januarja — Zdravko Sreda, 8. januarja — Severin Četrtek, 9. januarja — Julijan

LUNINE MENE

27. decembra ob 8.30 — ščip
3. januarja ob 20.48 — zadnji krajec

KINIO

BREŽICE: 26. 12. ameriški film Smrkci prihajajo, 27. in 28. 12. ameriški film Navaho Grom, 29. in 30. 12. ameriški film Policijska akademija, 3.

malio glasi

službo dobi

NATAKARICO ali dekle za delo v bifeju zaposlim. Ob nedeljah, praznikih prosto. Dober OD. Stanovanje in hrana v hiši. Bife Janez Markič, 61295 Ivančna gorica.

POŠTENO kmečko dekle, staro nad 20 let, z veseljem do dela v kuhinji, in samostojno natakario sprejme v stalno zaposlitev gostilna »ROŽNIK«, Ljubljana, Cankarjev vrh. Nudimo dom in vso oskrbo v hiši.

stanovanja

UPOKOJENKI oziroma upokojen-skemu paru oddam stanovanje za pomoč v hiši. Javite se od 22. decembra dalje na telefon 25-827.

VZAMEM enosobno stanovanje oziroma garsonjero v Novem mestu in najem. Možnost predplačila. Telefon 25-760.

IŠČEM sobo ali garsonjero v Novem mestu ali bližnji okolici. Telefon KRKA int. 471, Milan Žnidaršič.

motorna vozila

PRODAM FAP 15-16 kiper 10 t in prikolico Ljutomer kiper 8 t. Niko Oberč, Radovljica 16, Šmarješke Toplice.

Z 750 v voznem stanju prodam. Mencin, Dole 3, Škocjan.
FIAT 126, malo vožen, prodam. Letnik december 1981. Fanika Gorše, Gradišče 15, Dolenjske Toplice.

PRODAM OM 40, nosilnost 1,5 t, vožen z B kategorijo. Milan Turk, Gor. Maharovec 6, 68310 Šentjernej.

PRODAM tovornjak mercedes 14-18, registriran še osem mesecev, Jože Abram, Heroja Maroka 4, Sevnica.
R 4, letnik november 1977, ugodno prodam. Anton Štrekelj, Vranovci 25, Gradac.

in 4. 1. ameriški film Mladi zaljubljeni zdravriki, 5. in 6. 1. francoski film Fantje za zvezo, 7. in 8. 1. italijanski film Rafali v puščavi.

ČRNOMELJ: 26. 12. francoski film Gadje na počitnicah, 26. 12. ameriški vilm Na desno ramo, 27. in 29. 12. ameriški film Izgubljeni Arthur, 29. 12. špansko-švicarski film Črni pesek, 30. 12. francoski film Ne dovoliš ljudem spati.

KOSTANJEVICA: 28. 12. angleški film Detektiv Haryeta Zapper, 29. 12. francoski film Zelenjavna juha.

KRŠKO: 29. 12. francoski film Smrtonosna pot.

MIRNA PEČ: 30. 12. ameriška komedija Sled za prekletim.

NOVO MESTO — DOM JLA: Od 27. do 29. 12. ameriška komedija Osamljeni ata, 30. in 31. 12. ameriški film Laboratorij.

SEVNICA: 26. 12. ameriški film Model, 27. in 28. 12. ameriški film Boat Street, 29. 12. francoski film Čao, mali.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 26. 12. ameriški film — kinoteka Modesty Blaise, 26., 28. in 29. 12. program risanih filmov ob 16. uri, 28. in 29. 12. ameriški fantastični film Krull, 30. 12. zahodno nemški film Preko sedmih postelj.

MANJŠI TRAKTOR s koso in prikolico za prevoz krav prodam za 35 SM. Conta, Hrastje 16, Šentjernej.

UGODNO prodam kosilnico, primerno za hribovit teren. Ogled popoldne. Jože Zakšek, Armeško 10, Brestanica.

FREZO diesel (13 KM) s prikolico prodam. Novak, Vrh pri Pahi, Otočec.

KOSILNICO BCS, ohranjeno, prodam. Flajnik, Belžji vrh 12, 68343 Dragataš.

PRODAM nov lok za traktor. Anton Dimec, Jelendol 12, Škocjan.

TRAKTOR Zetor 4911, letnik 1979, prodam. Franc Vovk, Hrastovica 14, Mokronog.

TRAKTOR Ferguson 35, letnik 1975, z nakladačem Riko Ribnica, večji za kopač, letnik 1978, prodam. Trg 29 a, Brestanica.

PRODAM kosilnico BCS (bencin-petrolej) 127, novejši tip, malo rabljeno. Telefon (061) 772-563.

TRAKTOR FE 35 s plugom, dobro ohranjen, prodam. Informacije na tel. 32-147.

PRODAM traktor ursus C-335, 1000 delovnih ur. Roman Golob, Ratež 33, Brusnice.

prodam

ŽREBE — žensko — primerno za nadaljnjo rejo, prodam. Grm, Mala Sevnica 2, Trebnje.

PRODAM novo etažno peč in seno. Franc Urbič, Dol. Dobrava 12, Trebnje.

BRAKO PRIKOLICO prodam. Informacije na telefon 44-431, od 14. ure dalje.

LISICO prodam. Tel. 22-789.
HARMONIJA »Harma« prodam za 50% ceneje. Tel. 26-361.

PRODAM varnostni lok za traktor, kardanski kompresor za pumpanje gum. Jože Rupar, Goriška vas 7, Škocjan.

PRODAM novo črpalno cisterne Creina, električno črpalno in 600-litrski rezervoar za gnojevko, lesen skobeljni stroj (obelmašina), traktorski obračalnik. Plut, Rožni dol 7, 68333 Semič.

PRODAM brejo mlečno kozo in plemenskega kozliča. Robert Zupančič, Bušča vas 13, Cerklje ob Krki.

PRODAM divan in dve peči na olje. Helena Čavlovič, Vinogradniška 4, 68330 Metlika.

TELEVIZOR, črno-beli, poceni prodam Ivan Vovk, Sela pri Ratežu, tel. 85-950.

ZAMRZOVALNO SKRINJO. Gorjenje (310 l), novo, prodam. Telefon 26-642.

PRODAM novo peč za centralno ogrevanje brez boilerja. Alojz Hobevar, Studenec 32, telefon 89-163.

STROJ za izdelavo lesenih moznikov in rabljeno zamrzovalno skrinjo (310 l) ugodno prodam. Tel. 44-079.

PRODAM 5 t hribovskega sena. Tel. (068) 47-414.

PRODAM termoakumulacijsko peč (3 KW) ter 400 l skrinjo LTH. Na Lazu 19, Novo mesto.

MOTORNO ŽAGO homelite XL prodam. Tasič, Breg 20, Novo mesto, ali na tel. 987.

PRAŠICA (110 kg) prodam. Alojz Kocjan, Zagrad 6, Škocjan.

PRODAM novo prikolico za osebni avto. Hudoklin, Gor. Maharovec 16, Šentjernej.

PRODAM lesen skedenj (pod) 5 x 14 m. Cena po dogovoru. Informacije na tel. 23-222.

TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK, črno-beli, prodam. Tel. (068) 25-888.

PRODAM star krznen plašč (lisica št. 40-42) za 16 SM. Telefon 23-938.

LISICO, narejeno za okrog vratu, novo, ugodno prodam. Telefon 62-904.

PRODAM peč za centralno (20 cca), dobro ohranjeno. Štrumbelj, Trebča vas 5, Dvor.

HLADILNIK Obodin ugodno prodam. Božena Pavasovič, Dol. Toplice 107, tel. 85-757.

OVCE solčavke prodam. Telefon 72-237.

PRODAM prosto stoječo železno cisterno (2000 l) in plinsko napravo Lovato. Tel. 56-654.

kupim

KUPIMO vseljivo stanovanjsko hišo ali hišo v gradnji v Novem mestu ali okolici. Ponudbe pod šifro: »SO-DOBNA«.

KUPIM zazidljivo gradbeno parcelo v Šentjernej ali bližnji okolici. Jurečič, Dobravica 6, Šentjernej.

posest

UGODNO prodam takoj vseljivo hišo z elektriko in vodo, Dol. Dole 1. Informacije dobite pri Francu Jožetu, Šmarješke Toplice 1.

ZIDANICO in mlad sadovnjak, skupno 2000 m², prodam v Črnomlju — Stražni vrh. Električna, voda do parcele, dostop do zidanice z avtomobilom. Ponudbe pod »ADAPTACIJA«. Informacije osebno pri Janezu Kuretu, Črnomelj, Svibnik 6, ali pokličite po telefonu lastnika parcele (064) 26-016.

PARCELO z vinogradom (Poganka nad Lukovcem pri Sevnici) prodam. Telefon (068) 81-833.

HIŠO, veliko, z vsemi potrebnimi prostori, prodam. Inozemci, sreča, poceni! Telefonski razgovor 72-129.

PRODAM vinograd na Cirknici pri Čatežu in njivo v Ločah pri Dobovi. Telefon (068) 67-144.

VINOGRAD s hrantom v Ještovcih prodam. Tel. 26-483.

HIŠO, vseljivo, z vrtom, prodam. Šefan Kovačič, Gor. Polje 12, Šentjernej.

STANOVANJSKO HIŠO v Črnomlju prodam. Zgrajena do III. gradbene faze. Šifra: »UGODNO«.

HIŠO, nedokončano, pri Novem mestu, prodam. Tel. (068) 23-725.

HIŠO v Novem mestu prodam ali zamenjam za manjši stanovanje. Telefon (068) 22-885.

ZAZIDLJIVO PARCELO za hišo prodam. Jože Pezel, Šmarješke Toplice 33. Ogled v nedeljo.

razno

TOVARIŠU, ki je dne 19. decembra našel na Ragoški cesti izgubljene dokumente in mi jih osebno prinesel — najlepša hvala za prijaznost. Milena Šribar.

HIŠO z vrtom v Novem mestu ali bližnji okolici vzame v najem PREDSTAVNIŠTVO RENAULT. Prijave na telefon 22-454 vsak dan od 8. do 16. ure, razen sobote in nedelje.

17. decembra sem v centru Novega mesta izgubila veržico. Poštenega najditelja prosim, da jo vrne proti nagradi. Tel. 21-232.

preklici

KS DOLENJSKE TOPLICE in MARICA AVGUŠTIN, Podhosta 14, prepovedujemo kakršnokoli odlaganje odpadkov v gozdu nad Podhosto, parcelna številka 4372/38, k.o. Podturn. Vse tiste, ki tega ne bodo upoštevali, bomo sodno preganjali.

JOŽE ŽIBERT, Ardor, Raka, opozarjam FRANCA LONČARJA, da ne sme prodajati ali odtujevati nobenih premičnin z mojega posestva, ker je še vse moja last. Vsakdo, ki bi sodeloval pri tem, bo predan sodišču. Ta preklic je trajen.

KAREL SEVER, Gor. Lokvica 27, Metlika, preključim govorice, ki sem jih širil o TEREZIJU MARSETIČ iz Metlike, Česta XV. brigade 17, ker so neresnične, in se jih opravičujem.

ALOJZ VERTELJ se opravičujem MARIJI MOHORČIČ za žaljivke, izrečene, 3. aprila 1985 v Zajčjem polju.

čestitke

Dragemu ZVONKU DOLTARJU iz Metlike želimo za njegov 70. rojstni dan veliko zdravja in zadovoljstva njegova Helena, hčerka Nada z družino in sestra Anica.

JOŽETU AVSCU, ki služi vojaški rok v Pirotu, iskreno čestitajo za njegov rojstni dan in mu želijo srečno novo leto — vsi njegovi.

Dragi mami JOŽI in očetu AL-OJZU KOPAR iz Ceglence 59 prisojčna čestitka za 30-letno skupno življenje hčerka Vlasta.

Dragi mami PEPCI PUGELJ iz Starih žg pri Dolenjskih Toplicah iskrene čestitke za njen praznik, 65. rojstni dan, atu pa lep pozdrav in srečno novo leto — vsi, ki ju imajo radi.

FRIZERSKI SALON »MILKA« Novo mesto, Partizanska 3. Strankam želimo srečno novo leto 1986.

obvestila

ELEKTRO SERVIS DJURICA BANJAC. Hitro, poceni in z garancijo, popravljamo vse gospodinjске stroje in elektromotorje. Tel.: 25-393 od 6. do 7.30. (TAKOJ) in od 16. do 22. ure (po dogovoru). Se priporočam!

OBVEŠČAMO cenjene stranke, da bomo imeli v valilnici PETELINKAR prve priprave zadnje sobote v januarju 1986. Prednaročila že sprejemamo. Prosimo, naročite pravočasno. Pri-

Ne jokajte ob mojem grobu, le tiho k njemu pristopite, spomnite se, kako trpela sem, in večni mir mi zaželite.

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje in z nami sočustvovali, zdravnikom in sestram nevrološkega in kirurškega oddelka novomeške bolnišnice ter dr. Trobišu, dr. Lučevu in družini Gorkič za nesebično pomoč v času bolezni. Hvala kaplanu za lepo opravljeni obred.

VSI NJENI

poročamo se! Valilnica PETELINKAR, Ceglence 20, Novo mesto, tel. 23-385.

PRIPOROČA se keramik po dostopnih cenah! Tel. 26-480.

FRIZERSKI SALON PUCELJ obvešča cenjene stranke, da bo salon 31. decembra odprt od 6. do 14. ure. Obenem želimo srečno in zadovoljno leto 1986 in se priporočamo za obisk!

PRODAJAM rjave nesnice, stare 8 tednov, in bele za kakol ali nadaljnjo rejo od 9. do 13. januarja v Šmarjeti 15, Šmarješke Toplice.

BRIVSKO-FRIZERSKI SALON »Jure« obvešča cenjene stranke, da bo dne 31. decembra 1985 salon odprt od 6. do 14. ure. Priporočamo se za obisk ter želi vsem srečno in uspešno novo leto 1986.

NOVO ZA ŽIVINOREJCE! Metre, s katerim ugotovimo težo živine in kontroliramo prirastek, pošljemo po pošti po povzetju. Cena 700 din. Naročila: C. Bregar, Krka 19, 61301 Krka, ali po telefonu (061) 786-089.

OBVESTILA

POVRATNIKI! Dobro vpejana obrt oddam. Interesenti pustite svoj naslov v upravi lista pod šifro »prevzem takoj ali po dogovoru«.

ELEKTROINSTALACIJE IN POPIRILNO GOSPODINJSKIH APARATOV

Ivan Petric

obveščam stranke, da delam v novi delavnici, Breg revolucije, n. h. (nad Vinsko kletjo), v Metliki. Tel. delavnice 58-649 tel. stanovanja 58-467 CBE 46. Priporočam se in želim srečno novo leto. 728/52-85

KROJAŠKO PODJETJE TREBNJE

Komisija za prodajo osnovnih sredstev

razpisuje

prodajno rabljenih šivalnih strojev

Prodaja bo dne 28. 12. 1985 od 9. do 11. ure v prostorih DO Krojaško podjetje Trebnje, Temeniška pot, b. 5., Trebnje.

734/52-85

Osnovna šola Katja Rupena Novo mesto

objavlja prosta dela in naloge

snaziške

za nedoločen čas.

Pogoj: končana osnovna šola
Prijava pošljite v osmih dneh po objavi na gornji naslov.

744/52-85

OPRAVIČILO

Cenjenim strankam se opravičujemo, ker je zaradi obilice nujnega novoletnega gradiva izpadla večina osmrtnic, zahval in objav v spomin. Objavili jih bomo v prvi novoletni številki.

Uredništvo DL

ZAHVALA

Ob slovesu od

JOVA DRAGIČEVIČA

miličnika v pokoju iz Dol. Toplic

se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, vence in cvetje. Posebej se zahvaljujemo vsem trem govornikom in pevskemu zboru iz Dolenjskih Toplic.

Žalujoči: žena Anica in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Dotrpela je naša draga mama, stara mama, sestra in teta

ANTONIJA MARTINČIČ

Dobrava 10

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so ji lajšali trpljenje v zadnjih mesecih življenja. Posebno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom in znancem, ki so nam izrekli sožalje, poklonili cvetje in spremili pokojno na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi tovarni zdravil KRKA—TOZD INSTITUT, avtoprevoznikom iz Šentjerneja, GD Dobrava in župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je po težki in dolgi bolezni zapustila draga mama, stara mama, prababica

FRANČIŠKA ŠKRUBEJ

s Partizanske 11, Novo mesto

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje in z nami sočustvovali, zdravnikom in sestram nevrološkega in kirurškega oddelka novomeške bolnišnice ter dr. Trobišu, dr. Lučevu in družini Gorkič za nesebično pomoč v času bolezni. Hvala kaplanu za lepo opravljeni obred.

VSI NJENI

Stavbna zemljiška skupnost občine Novo mesto

obvešča vse pravne osebe in občane občine Novo mesto,

da z dnem 31. 12. 1985 preneha delovati.

Od 1. 1. 1986 dalje bo dejavnost urejanja stavbnih zemljišč in druga dela s tega področja pričel opravljati na novo ustanovljeni Sklad stavbnih zemljišč občine Novo mesto. Administrativna tehnična in druga dela za sklad bo opravljal upravni organ občine — Komite za urbanizem, zato se za vse informacije s področja delovanja SIS za urejanje stavbnih zemljišč od 1. 1. 1986 dalje obračajte na Komite za urbanizem občine Novo mesto, Ljubljanska cesta 2 (stara občinska stavba).

741/52-85

LABOD, tovarna oblačil NOVO MESTO DSSS

Komisija za delovna razmerja v delovni skupnosti skupnih služb

objavlja prosta dela in naloge v računskem centru

OPERATER NA SISTEMU

- V. stopnja, elektro ali strojni tehnik
- 1 leto delovnih izkušenj
- 3-mesečno poskusno delo

Delovno razmerje je za nedoločen čas. Interesenti naj pošljejo pisne ponudbe z dokazili o izobrazbi v 8 dneh po objavi na naslov: LABOD, tovarna oblačil, Novo mesto, Cesta herojev 29, kadrovsko-socialna služba. Kandidate bomo o izidu izbire pisno obvestili v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

737/52-85

LABOD tovarna oblačil Novo mesto TOZD »LIBNA KRŠKO«

Delavski svet LABOD — TOZD LIBNA KRŠKO je na svoji redni seji dne 9. 12. 1985 sprejel sklep:

O RAZPISU

prostitih del in nalog individualnega poslovnega organa TOZD LIBNA KRŠKO.

Kandidati morajo poleg z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

1. da imajo višjo ali visoko strokovno izobrazbo in najmanj 5 let delovnih izkušenj na vodilnem ali vodstvenem delovnem mestu ali srednješolsko izobrazbo in deset let prakse na vodilnih ali vodstvenih delovnih mestih,
2. da imajo take osebnostne in moralno-politične kvalitete, ki zagotavljajo uspešno delo in razvijanje zdravih odnosov v TOZD,
3. da so z dosedanjim delom dokazali sposobnost vodenja temeljne organizacije združenega dela.

Mandatna doba traja 4 leta. Razpis traja 15 dni po objavi. Pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljite na naslov: LABOD — TOZD LIBNA KRŠKO, Cesta 4. julija 28, Krško, s pripombo na ovojnicu »Za razpisno komisijo«. Kandidate bomo pisмено obvestili o izidu razpisa v 8 dneh po sprejemu sklepa o imenovanju poslovnega organa.

724/52-85

DONIT Medvode, n. sol. o. TOZD PLETILNICA, n. sub. o. Cesta Majde Šilc 1, SODRAŽICA

Komisija za delovna razmerja TOZD PLETILNICA Sodražica, n. sub. o., DO DONIT MEDVODE

OGLAŠA

na podlagi 5. člena pravilnika o delovnih razmerjih prostih dela in naloge

KLJUČAVNIČARJA

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo strokovno izobrazbo KV strojnega ključavničarja
- zaželjeno je, da imajo 2 leti delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delih — oz. nalogah (lahko tudi začetnik)
- da imajo tečaj iz VPD in tečaj iz varjenja.

Poseben pogoj za oglasa del je določeno poskusno delo, ki bo trajalo 1 mesec.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev je treba poslati v 15 dneh po oglasu del in nalog na naslov: Kadrovsko-spišni oddelek, DONIT — TOZD PLETILNICA Sodražica — 61317 SODRAŽICA.

725/52-85

Na podlagi sklepa sveta šole

z dne 19. 11. 1985 razpisna komisija Osnovne šole bratov Ribarjev Brežice objavlja prosta dela in naloge

POMOČNIKA RAVNATELJA

za nedoločen čas, s polnim delovnim časom

POGOJI:

Kandidat mora izpolnjevati pogoje za učitelja osnovne šole, določene z zakonom o osnovni šoli. Imeti mora najmanj 5 let vzgojno-izobraževalne prakse in opravljen strokovni izpit.

Prošnje z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev, kratkim življenjepisom in opisom dosedanjega dela naj kandidati pošljejo razpisni komisiji na OS bratov Ribarjev Brežice v 20 dneh po objavi razpisa. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po izteku razpisnega roka.

726/52-85

ISKRA — ELEMENTI TOZD KERAMIČNI KONDENZATORJI ŽUŽEMBERK

Odbor za delovna razmerja vabi k sodelovanju z ustreznimi delovnimi izkušnjami več

1. inženirjev in diplomiranih inženirjev strojništva, elektrotehnike, kemije in fizike za dela na razvojnih in konstrukcijskih nalogah iz proizvodnega programa temeljne organizacije,
2. ekonomistov in diplomiranih ekonomistov za dela na komercialnih in analitsko knjigovodskih nalogah,
3. rezkalcev (IV. stopnja strokovne izobrazbe) za opravljanje del na rezkalnih strojih,
4. strojnih ključavničarjev in orodjarjev (IV. stopnja strokovne izobrazbe) za dela pri montaži strojev in naprav,
5. varnostnega inženirja:
  - višja šola za varnostne inženirje
  - opravljen strokovni izpit
  - 2 leti delovnih izkušenj
6. sistemskega inženirja:
  - visoka ali višja šola elektrotehniške ali računalniške usmeritve
  - 2 leti delovnih izkušenj
  - znanje angleškega jezika

Delovno razmerje sklenemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in 3-mesečnim poskusnim delom. Prošnje z opisom dosedanjega dela sprejema ISKRA — ELEMENTI, TOZD Keramični kondenzatorji Žužemberk. Vse dodatne informacije lahko dobite po telefonu 84-115, splošna služba TOZD.

722/52-85

SGP Pionir Novo mesto tozd Mehanizacija, kovinarstvo in instalacije

obvestilo

Obveščamo, da bomo z dnem 31. 12. 1985 ukinili RTV servis. Stranke, ki imajo televizijske in druge aparate v popravilu, pozivamo, da jih dvignejo najkasneje do 31. 1. 1986.

746/52-85

Tovarna celuloze in papirja »Djuro Salaj« Krško tozd Komerciala

objavlja prosta dela oz. naloge za:

I. samostojna ekonomsko komercialna dela

— za 2 delavca

Pogoji:

- visoka ali višja izobrazba ustrezne smeri
- 2 oz. 5 let delovnih izkušenj

II. ekonomsko komercialna dela I. stopnje

— za 2 delavca

Pogoji:

- visoka izobrazba ustrezne smeri
- 3 leta delovnih izkušenj

III. ekonomsko komercialna dela II. stopnje

— za 1 delavca

Pogoji:

- visoka izobrazba ustrezne smeri
- 2 leti delovnih izkušenj

IV. ekonomsko komercialna dela III. stopnje

— za 1 delavca

Pogoji:

- visoka ali višja izobrazba ustrezne smeri
- 1 oz. 2 leti delovnih izkušenj

V. ekonomsko komercialna dela VI. stopnje

— za 2 delavca

Pogoji:

- višja izobrazba ustrezne smeri
  - 1 leto delovnih izkušenj
- Navedena dela oz. naloge so za nedoločen čas in s polnim delovnim časom. Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba naše delovne organizacije 15 dni po objavi. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po izteku roka za sprejemanje prijav.

743/52-85

Emona Dolenjka, tozd Detajl, Črnomelj,

objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1. 7 prodajalcev
2. 1 mesarja — prodajalca
3. 2 natakarja

Pogoji:

pod 1.: šola za prodajalce — živilska ali mešana smer
pod 2.: živilska šola
pod 3.: gostinska šola — smer natakar
Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh na naslov: Emona Dolenjka, tozd Detajl, Črnomelj.

742/52-85

Osnovna šola Vinko Paderšič — Batreja Brusnice

razpisuje za nedoločen čas prosta dela in naloge

učitelja biologije in kemije

(dopolnjevanje učne obveznosti z gospodinjstvom)

Pogoj: predmetni učitelj biologije — kemije
Rok razpisa: do zasedbe delovnega mesta, sklenitev delovnega razmerja takoj.
V kraju je na voljo trisobno ali enosobno stanovanje. Prometne zveze z Novim mestom so ugodne.

745/52-85

ZAHVALA

V 64. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, oče, brat in stric

ALOJZ KRANJČEVIČ

Kobile 8

Najlepše se zahvaljujemo sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo Arhovem iz Kobil ter župniku za opravljeni obred.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, sina, očeta, dedka in nečaka

JOŽETA FUGINE

iz Lazov ob Kolpi

se najlepše zahvaljujemo vsem prijateljem, znancem, dobrim sosedom, sodelavcem, posestvu Snežnik in gasilskemu društvu Prelesje, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani.

VSJ NJEGOVI

V SPOMIN

24. decembra je minilo pet let, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož in oče

JANKO REBA

iz Metlike

Spomin nanj je še vedno živ. Vsem, ki se ga spominjate, mu pri našate cvetje in prižigate svečke, iskrena hvala!

VSJ NJEGOVI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice in prababice

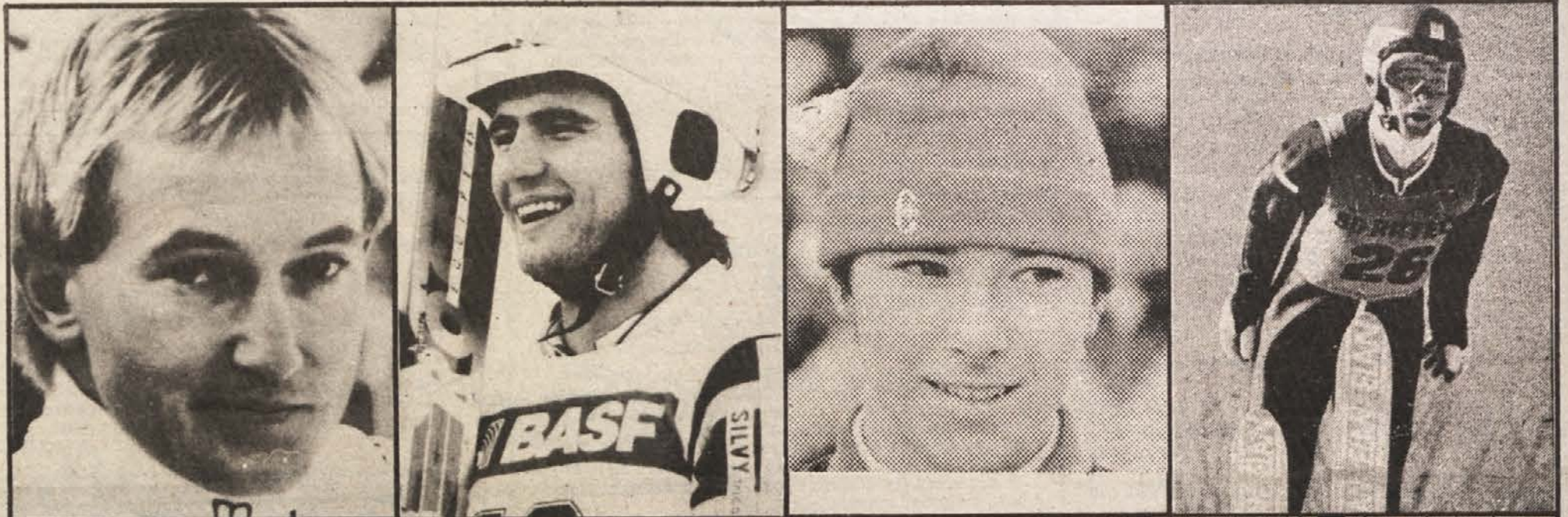
MARIJE RADIČ

roj. KOSTEVC

se iskreno zahvaljujemo vsem za ustno in pisno izraženo sožalje, darovano cvetje ter vsem, ki ste jo tako številno pospremili na njeni zadnji poti. Posebna hvala delavcem DO Metalna Senovo, govornikom, pevcem in duhovniku za lepo opravljeni obred. Vsem ponovno hvala!

Sin Mirko, hčerke Slavica in Karolina z družinami Senovo, dne 19. decembra 1985

Novoletna nagradna križanka

DL	KALJA/ KOKLJA	TOVARNA OPEKE	NATRIJ	INDJSKI DROBČ	FOSFOR	SPREMEN- BA POLOŽAJA	OKR. ZA IDEM	VRESJE	DL	NORO/ SMUČI	NAŠ DRAMATIK (IGOR)	SINJSKA VITESKA IGRA	PAPEZEVA KRONA	ZVEPLO/ PLUS	DL	URAN/ OVALNA SKLEDA	RIM. BOGINJA JEZE	PTICA ROPARICA	PESNIK ASKERC										
SIMBOL VLADARSKE ČASTI					GR. POKRAJINA				STOJALO						LEPO VEDENJE														
VRSTA RIBE					OKOREN CLOVEK/ GR. BOGINJA NESRECE				-DOMACI PRAZNIK/ KIT. PIŠA- TELJ (SI- KENI)					DRJAŠKI KLUŠČAR/ ODPADNICA															
VRV			PRITOK RENA/ KOZOKRI- LEC					PIŠČAL/ POSEBNI ST. RIM. DNEVI						SMOLASTA SNOV/ DANSKI OTOK															
NEPRAVI- LEN IZGO- VOR BESED										VRSTA BONBONA/ KADMIJ							JOSE ORTEGA/ SLADKOR- ČEK												
HOMERSKI JUNAK				RAZVID/ BRENKALO								PRELAZ ČEZ VELEBIT				NAČRT/ AM. GOSPODAR													
DL	LOVSKI PEŠ/ PRETRJANA VZTRAJ- NOST				EISENHU- WER/ HRV. MESTO			GERMAN DEMOCRA- TIC REPUBLIC				DL	OPORNIKI					DL STEVNIK	OTOK V IRSKEM MORJU										
GLAS			COLA			<h2>Srečno novo leto 1986</h2>										SEBIČNOST													
ZELEZOV OKSID			TRENJE/ PREBIVA- LEC GL. MESTA BIH																										
MAKARSKA			M. IME/ AZIJSKA OPICA																									ČLOVEK Z VELIKIMI OCMI/ PISARNA	
IND. MESTO V SIBIRIJI						PUCCINI- JEVA OPERA	PODROČJE OB JUŽ. POLJU	TUJE Z. IME	AVSTR. SMUČAR (RANS)	NAŠ IMPRES. SLIKAR	DL	(TRST)	ZDRAVLJNA RASTLINA	NEODLOČEN REZULTAT	PSIČEK/ PREBIVA- LEC GORIS- KIH BRD				PARA	NEM. FILM. REŽISER (FRITZ)									
DL	GNILoba UMAZANJA	AZ. DRŽAVA /AGAMEM- NONOV SIN			GR. MODRI- JAN/ GL. M. NOR							IZDELOVA- LEC TORB				SARAJEV- SKA TOVRNA AVTOMOBIL- LOV	AVT. OZ- NAKA POLJSKE/ GLINA												
DEL STANOVA- NJA				PRED- PLAČNIK								KURZ/ ABELOV BRAT			HUNSKI POGLAVAR/ GALLI														
OBLIKA OBLACILA				SREČNOST	RELJKT/ AVTOMAT. TELEFON- SKA CENTR.							STRUP V MANDLIH/ HOLINSKA DREI SPOJINA																	
PREROD								GOROVJE NA KRIMU	KOST V NOSU/ HERCEGO- VEC									KABARET- NA POPEVKA											
NOVI SAD		DELA V VRTU/ ORANŽADA																	NAPAD										
KNAJ PRI NOVEM MESTU					GRUDA	ČAKANJE/ ARAB. LUKA																							
PRISJAK					POZITIVNI IDN								IVAN TAVČAR/ PROSILKA																
POLOŽAJ V JOGI					RIM. URADNIK				J. AM. DRŽAVA	EG. STVARNIK SVETA																			
					POSODA ZA PEKO					OSLOV GLAS/ OGLAS																			
					Z. IME			REDKE/SE Z. IME/ Z. GLAS																					
					DUŠIK	JAP. VELE- MESTO	MERJASEC	ALPINIST KUNAVER											IGRALEC	DL									
																			GERM. OREL										
					PENEČE SE VINO				MADŽ. IND. MESTO/ NADAV																				
					AVSTRAJ- SKA AGENCIJA			JAP. LUKA NA HONŠUJU																					
					VRSTA TKANINE/ DEVTERIJ														HRAST										
																			POVRŠ- NERA	DL									

Novoletna nagradna križanka

Da bi bili novoletni prazniki prijetnejši, smo spet pripravili celostransko novoletno križanko. Kdor želi sodelovati pri zrebanju nagrad, naj pravilno izpolnjeno križanko pošlje v uredništvo Dolenjskega lista, Novo mesto, Germova 3, p. p. 33, do vključno petka, 10. januarja 1986. Žreb bo izbral med naslednjimi dobitki:

1. nagrada — 5.000 din
2. nagrada — 3.000 din
3. nagrada — 2.000 din
4. do 10. nagrada — knjiga

Reševalci naj na kuverto obvezno napišejo oznako »KRIŽANKA«, svoj naslov pa pripišejo na beli rob križanke, ki bo hkrati tudi kupon pri zrebanju.

Lepe praznike in
srečno leto 1986
vam želi vaš
DOLENJSKI LIST

Hiša na koncu vasi

V majhni kmečki hiši na Lokvici 27, hišici, ki svoje podobe, odkar je bila bogve kdaj zgrajena, ni skoraj nič spremenila, živijo trije rodovi: zakonca Kristina in Karel Sever ter Kristinina hči Stanka Fir s svojimi tremi otroki. Glavnina hiš te belokranjske vasi blizu Metlike je postavljena na vrhu kopastega griča, Kristinina pa stoji že precej pod vznožjem, na tisti strani, po kateri pelje ozka makadamska cesta proti Kr-

vavčjemu vrhu in naprej proti semiškemu koncu. Njihova hiša je zadnja v vasi in v teh okoliščinah pravijo, da so najbližji sosedje precej daleč stran.

Življenje ni prizanašalo ne Kristini ne njeni hčerki Stanki, da pa bi bilo tako življenje prizanešeno Stankinim otrokom, gotovo ne bo dovolj samo skrb in ljubezen njihove matere. Ko človek vidi razmere in okoliščine, v katerih

živijo, odraščajo in se šolajo Stankini otroci Marija, Martina in Andrej, se mu v dušo zaje žalostna misel o socialni krivičnosti in neenakosti, ki se obnavlja iz sebe.

»Ja znam, kako se Boga molim,« je rekla Kristina, ko je pripovedovala o svojem življenju. Tik pred koncem vojne so njenega moža na Težki vodili dobili belogardisti, ga ubili, še prej pa vsega polomili. »Ostala sem z dvema hčerkama in taščo. Najprej sem za možem partizanom dobivala nekaj podpore, potem ko sem se ponovno poročila, pa so mi vse ukinili. Ko sem v Metliki prosila, so mi rekli, da sem že prepozna, da sem zamudila rok; pa vem, da so odobrili tistim, ki so dali prošnje za menoj.« Od takrat, tega je že več let, Kristina ni šla več v Metliko. »In v vas tudi ne grem k nikomur, samo doma sem, tu mi je najlepše. Tudi naši otroci ne hodijo po vasi, se kar sami zamotijo in igrajo, prostora je dovolj; tako je tudi boljše, če bi otroci kaj, našpili bi bili vsega krivi naši.« Kristinini hčeri so, kot še precej drugih otrok padlih partizanov, poslali na delo ali v šolo na Gorenjsko. »V Trzič sta šli pred leti, se tem poročili in obe sedaj živita na Gorenjskem.« Kristina je tako s tretjo hčerko Stanko in taščo ostala na Lokvici. »Ko je Stanka komaj shodila, nam je pogorela hiša. V enem letu smo se sedemkrat selile. Ni za govoriti! Še sreča, da je bil moj oče v Ameriki in mi je kupil to sedanjo hišo...«

Od tu je Stanka z ostalimi vaškimi otroki hodila peš v šolo v Metliko. Končala je pet razredov in šla v službo v suhorski obrat IMV. Tako ima danes 33-letna Stanka 17 let službe, in ves čas je v IMV na Suhorju. Najprej je delala kot delavka, sedaj pa je čistilka v proizvodnji. Z 19. leti se je poročila in se odselila k možu in njegovim staršem, ko ji še ni bilo 23 let, pa je prišla nazaj k mami v zadnjo hišo na Lokvici. »Dobro uro sem imela od moževega doma do mame. Najstarejša hčerka Marija še ni bila stara tri leta in je počasi hodila ob meni, ki sem v vozičku peljala sedemmesečno Tino, v trebuhu pa sem s sabo prinesla še Drejca. Tam ni bilo za zdržat, vse sem bila samo človek ne. Mož je bil nekaj časa v službi, potem pa je na materino zahtevo, ki je bila glavna v hiši, službo pustil, češ da je doma dovolj dela. Pa so imeli tistih par njiv. Mož se materi ni upal nič postaviti po robu, da bi se kaj potegnil zame, ki sem delala v službi in garala doma, pa nisem bila nič vredna. Kako je tašča, pihala name, če sem hčerkama kdaj kupila kakšno malenkost, kaj za posladkat. Še topli bi me, če bi se pustila. Na koncu sem bila čisto uničena, sama kost in koža. Če bi še malo ostala, bi me pobralo...«

Od takrat živi Stanka s svojimi otroki na Lokvici. Z otroki in za otroke. »Mož se ni nikoli nič brigal za otroke, v službi ni bil, denarja še zase ni imel, kaj šele, da bi ga kaj dajal za otroke. Pred nekaj leti je storil žalosten konec.« Najmlajši, Drejc, se spominja, je nekoč v avtobusu videl očeta, pa ga ta ni poznal. »Prvič pa je sina videl, ko je bil star že mesec dni. Ja, tako je, sami smo jih, gor spravili, jaz dam skoraj ves denar za otroke, vsi trije otroci hodijo v šolo, Ma-

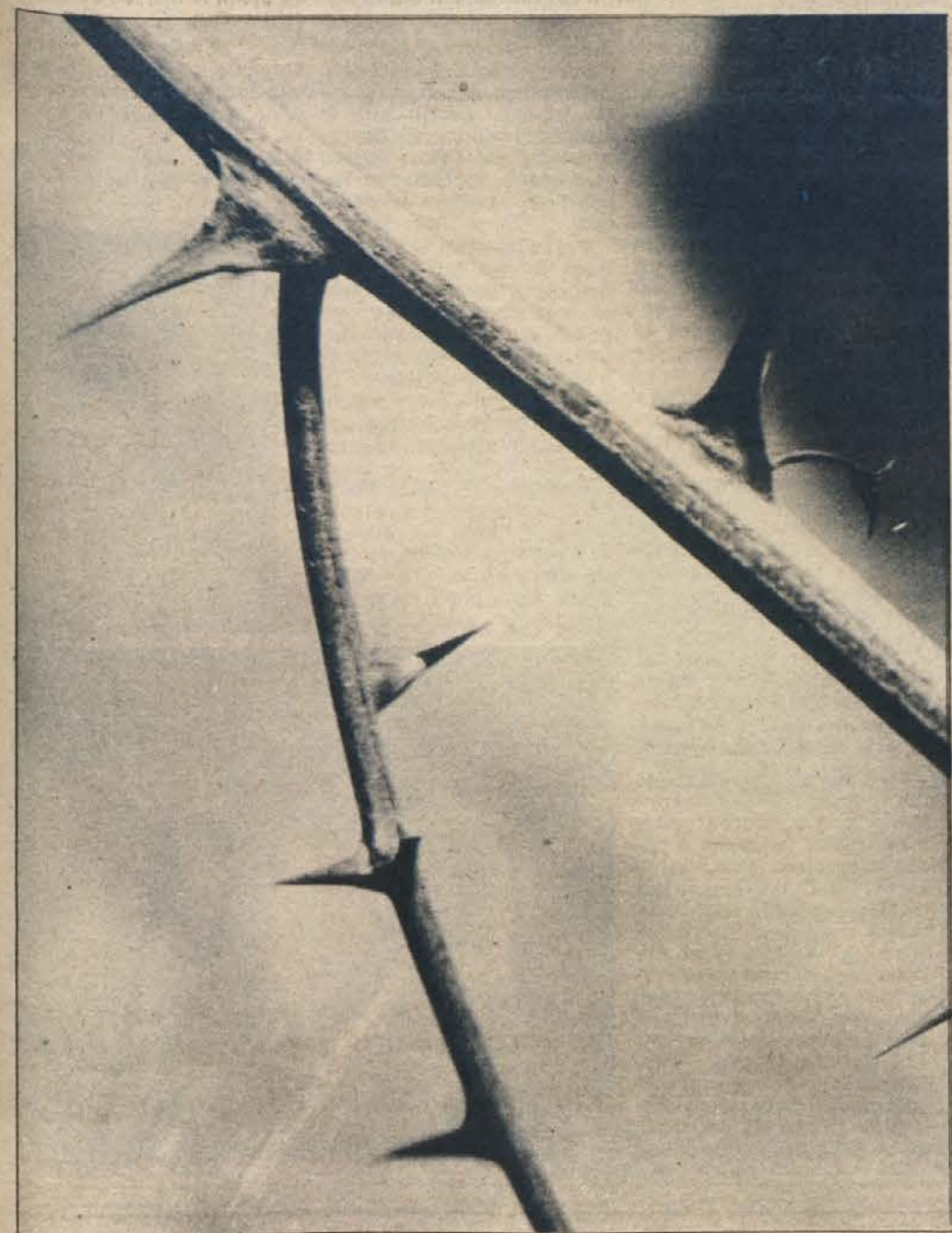
rija v 7. razred, Tina v petega in Drejc v četrtega, vse je pa tako drago. Pred začetkom vsakega šolskega leta ne gre samo ena moja plača za tisto, kar potrebujejo.« Zadnja Stankina plača je s stimulacijo znašala 38 tisočakov, skupaj z dokladami je dobila nekaj več kot 5 starih milijonov. »To je bilo doslej največ, za avgust sem z dokladami dobila manj kot 4 milijone. Zadnje tri mesece so mi v IMV v Novem mestu uredili, da otroci dobivajo nekaj po očetu, ki je imel šest let in pol delovne dobe, po milijon tristo pride na mesec. Dobila sem še za nazaj in s tistim denarjem sem kupila televizor, ker se je stari čisto polomil. Naj otroci gledajo, saj drugega res nimajo...«

Stankini otroci nimajo smučij in tudi kolesa ne, imajo pa sani in pet mladih kužkov in več mačk, njihov gospodar Marko zna sam odpreti dvoriščna vrata. Marija in Tina sta bili že trikrat na morju, v koloniji in s šolo v naravi, Drejc je bil do sedaj enkrat na morju, v tem šolskem letu pa bo šel spet, ker je obvezna šola v naravi. Poleti ne hodijo na Kolpo, je predaleč, zato otroci tudi ne znajo dobro plavati. Radi pa grejo na počitnice k Stankinim sestram na Gorenjsko, kjer je Drejc v enem dnevu pojedel tri sladolede in v kinu je bil. Stanka morja še ni videla. »Ja grem samo v službo in domov. Tam delo, doma delo. Lani sem bila na izletu, ki ga priredi IMV, bili smo na Pohorju, v Mariboru in Celju; tako lepo je, ko gremo na izlet, to mi je edino veselje.«

Stanka še nikoli ni bila skupaj s svojimi otroki na dopustu. Na to, kar je v marsikateri družini skorajda samo po sebi razumljivo, tako rekoč družinska obveznost, pri tej hiši nihče niti ne pomisli. »Tudi v kolonijo otroci ne bojo več hodili, je predrago, saj jim doma ni nič hudega, pa na Gorenjsko bodo šli,« pravi.

Kaj bo s Stankinimi otroki? Deklici se radi učita, Drejca pa bolj zanimajo traktorji. Pravi, da bo mehanik. Marija bo prva končala osemletko. Stanka pravi, naj naredi kakor hoče, ali naj gre takoj po šoli delat ali pa morda naprej v kakšno šolo. Deklica zmigne z glavo, češ »kaj ja znam«. Očitno bo treba še kakšne druge spodbude in pomoči, da ne bodo Stankini otroci ostali v hiši na koncu vasi, kamor tudi poštar ne pride, če ni najbolj nujno, ampak pušča pošto zanje v linah v vasi.

A. BARTELJ

26. 12. '85

23 PRILOGA

PRODATE OTROKA?

Pred dnevi so jugoslovanske in avstrijske oblasti na naši severni meji pri Mariboru prestregle velik transport otrok iz Makedonije in Kosova, ki jih je skupina Slovencev in Romov spravila ilegalno na avstrijsko stran, kjer naj bi otroke prevzeli njihovi kupci oziroma lastniki. Kaj se dogaja?

Ze nekaj tednov so jugoslovanska javna občila polna člankov in reportaž o trgovini predvsem z romskimi otroki iz južne Srbije, Kosova in Makedonije, ki jih njihovi starši prodajo ali proti primerni odškodnini posodijo šefom romskih tatarskih, žeparskih, vlomilskih in beraških tolpe v Italiji, Avstriji in Franciji.

Otroke najprej dodobra izšolajo v nečednih obrtéh, nato pa puste na ulico, od koder se malček ali fantič ne sme vrniti (če govorimo o Italiji) z manj kot 100.000 lirami na dan. Neredko novi lastniki otroke zaradi bolj učinkovitega beračenja tudi pohabijo, znani pa so tudi primeri, da so ta zločin nad lastno krvjo naredili kar starši, da bi bilo »blago« več vredno.

Dogaja se celo, da italijanski zakonski pari, ki ne morejo imeti otrok, jugoslovanske dojenčke posvoje. Tarifa je do 15.000.000 lir. Seveda usode teh Romčkov ne moremo enačiti z usodo prodanih ali posojenih beračkov in tatičev, toda ne glede na morebitni brokat ter vso mogočo krušno ljubezen in udobje, je srhljiva pomisel, da se je mogoče za denar odpovedati otroku, oziroma jih rojevati samo zato, da bi jih čim bolje vnovčili.

V nekaterih evropskih državah (zlasti v sosednji Avstriji) je afera z jugoslovanskimi otroci sprožila val ogorčenja in komentarev z zelo lahko določljivimi posledicami za ugled Jugoslavije. Evropa ne more razumeti, kako lahko nekdo, ki živi sredi Evrope, v 20. stoletju posoja ali, kar je še pogostejše, prodaja otroke, ki jih večinoma nikoli več ne najdejo. Povedati je namreč treba, da je precej otrok z juga Jugoslavije tudi ukradenih. Kako je mogoče, da starši ne prijavijo izginotja otroka, kako to, da se ne vznemirijo in ukrepajo šolske oblasti, ko nadobudnežev ni v šolo? Razlog, da otroci morebiti ne hodijo v šolo, ni opravičilo, saj gre za šoloobvezni naraščaj.

Vprašanja, vprašanja in skraj nobenega odgovora. Razen mogoče dejstva, da je od petdesetih let do danes na

opisane načine (najbrž so tudi drugačni, saj se klobčič šele razmotava), v tujini izgnila sled za nekaj sto Jugoslovanci. Končali so kot tatovi, žeparji, vlomilci, berači. Ko odrastejo in jih po vseh državah mili zakoni za nedoletnike ne ščitijo več, iz njihovih vrst novčajo kriminalce težje kategorije, prostitutke, najbolj sposobni pa postanejo šefi sindikata, ki kupuje, si sposoja ali kako drugače nabavlja nadobudneže, ki jih bodo nekoč nadomestili.

Za konec je vsekakor potrebno povedati, da v Jugoslaviji sploh nimamo zakona ali predpisa, ki bi določal, da starši ne smejo prodajati, posojati itd. svojih otrok. Pa še nad tem nihče ne zgraža. Kdo na tem svetu pa bi lahko predvidel, da je kaj takega sploh mogoče?

Ko bo ob prvi priložnosti naša, dolenska Romka z mojega vrta ukradla solato ali dve ali pa si sposodila kakšno drugo malenkost, bom zamizal na obe očesi. Moji, namreč, naši Romi ne prodajajo svoje krvi, otroci so jim najdragocenejša stvar na svetu. Na njihove ljubke črne glave in sijoče očke gledam od danes z drugačnimi očmi.

MARJAN BAUER

Z naravo do zdravja

ČRNI TRN

Črni trn (*Prunus spinosa*) je do tri metre visok grm. Ima je zelo dobro izbrano, saj je zelo trnast in se vse stranske vejice končajo z ostrimi trni. Lub ima črnorjav, pecljate, ovalne liste, ki so nazobčani. Najlepši je grm zgodaj spomladi, ko se odene v številne bele cvetove, ki so včasih tako gosti, da se vejice sploh ne vidijo. Jeseni dozore trdi modrikasti plodovi, ki so nekoliko podobni slivam. Zato mu ljudje pravijo tudi divja slivica. Plodovi so neverjetno trpki in šele močna slana jim ta okus nekoliko omili. Črni trn raste najraje ob robu gozda ali na jasad, sicer pa se rad drži v gostih vrstah, tako da nastanejo prave naravne žive meje.

Spomladi nabiramo cvetove, jeseni pa lubje drobnih vejic in plodove. Cvetovi imajo aromatičen vonj in so nekoliko grenkega okusa. Plodovi so zelo trpki in kiselkasti ter imajo rezek vonj. Sele mraz uniči trpkost, zato jih nabiramo pozimi. Posušimo jih pri 50° C.

V skorji in plodovih ima črni trn zelo veliko tanina in grenkih snovi, k koščicah plodov pa cianogenetske heterozide, ki dajejo plodu značilen grenak okus. Listi in skorja vsebujejo precej organskih kislin, njihove rudninske soli ter flavonske heterozide.

Črni trn je najbolj nedolžno odvajalo in bi ga morali imeti v vsaki domači lekarni. Poleg tega čaj iz cvetov čisti in jača kri, zlasti pri kožnih boleznih, prehladnih obolenjih. Pripravimo si ga tako, da eno veliko

žlico posušenih cvetov poparimo z 2 dcl vrele vode in pustimo, da se ohladi. Čaj pijemo večkrat na dan po požirkih. Če čaju dodamo žlico medu, dobimo napitek, ki nam olajša izkašljevanje.

Za tiste, ki jih muči pretirna debelost priporočam čaj, sestavljen iz enakih delov črnega trna, rožmarina, krhlike, žajblja in pelina. Žlico mešanice prelijemo s pol litra vrele vode in pustimo, da se ohladi. Pijemo po eno ali dve skodelici zjutraj in zvečer. Kura traja šest tednov. Čaj deluje odvajalno, vendar brez vsakih neprijetnosti in težav, zelo pospešuje presnovo. Popolnoma drugače delujejo

plodovi. Zaradi trpkosti delujejo adstringentno, to je stiskajo žilice, zaustavljajo krvavenje. Poleg tega plodovi krepijo delovanje mišic zažemalk v črevesju in sečnem mehurju. Zato jih mnogi priporočajo kot zdravilo proti driskam, uhajanju urina itd. Pripravimo si prevretek, žlico posušenih plodov dobro skuhamo v 2 dcl vode. Ta čaj pijemo večkrat na dan. Če imamo vneto grlo, lahko čaj tudi grgramo. Tudi lubje je zdravilno. Iz njega si pripravimo prevretek, v katerem si kopamo prepotene noge. S tem zmanjšamo neprijetno potenje.

BORIS JAGODIČ

mala enciklopedija neverjetnosti

Svetnik in zaščitnik Irske sv. Patrick sploh ni bil Irec. Pobožni mož se je rodil v Britaniji, v zeleno deželo je zašel, ker je moral. Ugrabili so ga gusarji. Zanimivo je, da katedrala sv. Patricka v Dublinu ni rimskokatoliška, ampak protestantska cerkev. Kot je znano, so Irci zagriženi katoliki. Največja katoliška katedrala sv. Patricka stoji v New Yorku, kjer živi več Ircv kot v kateremkoli drugem mestu na svetu.

Ne glede na razvoj vesoljske tehnike, je zelo malo verjetno, da bi se na Planetu Plutonu kdaj razvil turizem. Človek, ki bi se na Plutonu ozrl proti Soncu, bi zagledal zvezdico sijaja (gledano z Zemlje) Venere.

V jeziku Eskimov je več kot 20 besed za sneg. Ne gre za sinonime, ampak za dejstvo, da to ljudstvo razlikuje 20 vrst snega.

Z oporoko, ki jo je sestavil nekaj let pred smrtjo, je William Shakespeare, igralec in dramatik, zapustil svojo najboljšo posteljo svoji vdovi. Do smrti je v njej spal sam.

Angleški agronom Charlie Roberts ni bil zadovoljen, ko je leta 1974 vzgojil do takrat največji paradiznik. Tehtal je 2560 gramov. Charlie je oddrvel v nove delovne zmage, vzgojil je tudi paradiznik, ki je imel namesto okroglih kockaste plodove. Ko je kmetovalec v enem od številnih intervjujev pojasnjeval svoje poljedelske sposobnosti, je povedal samo to, da je postopek precej zapleten, h kockasti obliki in orjaški teži da največ pripomore predvzajanje klasične glasbe. Seveda jo poslušajo rastline in ne njihov oskrbnik.

Nadvse posebna vrsta bolhe, ki živi samo v Nemčiji in na Češkoslovaškem, se plodi in živi samo v papirnatih in lanenih podstavkih za vrčke piva. Zdaj je razumljivo tudi, zakaj živi bolha samo v omenjenih dveh deželah.

Glasba

DIANA ROSS

Diana Ross je že lepo šteli let v središču dogajanja v svetovni zabavni glasbi. Svojo prvo veliko ploščo, »Meet The Supremes«, je posnela že leta 1963 kot članica popularnega soul tria The Supremes. A ta plošča ni bila začetek njene bleščeče kariere, saj je že dve leti prej posnela samostojno ploščo »I Want A Guy«. Do danes ima Diana Ross za sabo že 57 objavljenih albumov. Zadnji, z naslovom »Eaten Alive«, je prišel na trg pred kratkim in že kmalu naj bi bil dosegljiv tudi našim ljubiteljem zabavne glasbe in petja te svetovne pevске legende.

Novo ploščo Diane Ross z nekoliko provokativnim naslovom »Eaten Alive« je svetovni glasbeni tisk pričakal v glavnem zelo naklonjeno. Pohvale so začele deževati predvsem po izredno uspešnih nekaj prvih promocijskih koncertih te plošče. Celo taka zvezda, kot je Diana Ross, namreč ničesar ne prepušča naključju. Kljub vsem tem letom v svetovnem vrhu zabavne glasbe in 57 izdanim ploščam se je tudi ob izidu zadnje odpravila na promocijsko turnejo, ki je seveda zelo uspešna.

Med nekdanjo in današnjo Dianoro Ross, ki se je pred kratkim ponovno poročila, tokrat z norveškim ladjarjem Arnejem Naessem, je seveda nekaj razlike. Diana Ross se je iz nekdanje cenjene soul pevke razvila v izjemno pop pevko. Njen glas in način interpretiranja se sicer nista spremenila, toda njene današnje pesmi niso več podobne tistim iz prve polovice njene kariere. To natančneje pomeni, da je Diana Ross danes s petjem prilagojena »beli« publiku, čeprav ne bi bilo pravilno trditi, da se je povsem oddaljila od

glasbe, s katero je navsezadnje postala svetovno znana in slavna.

Pri njeni zadnji plošči sta sodelovala Barry Gibb iz znane skupine Bee Gees, in nič manj znani Michael Jackson. Njun vpliv je v zvoku in pesmih kar precej čutiti, še posebno vpliv Barryja Gibba. Spoznati ga je moč po njegovih pevskih značilnostih in sladkobni produkciji, čeprav je petje Diane Ross uspešno »razredčiti« to Gibbovo kalifornijsko zvočno sladkobnost.

Težko je vedeti, kaj si Diana Ross še želi, saj je v svoji dolgoletni karieri ne le snemala ploščo za ploščo, ampak se je tudi pojavljala v najbolj znanih TV oddajah. Ni ga med znanimi in uspešnimi TV voditelji, ki bi v svojo oddajo pozabili povabiti Dianoro Ross. Predstavili so jo vsi po vrsti, od Eda Sullivana do Sammyja Davisa in Deana Martina. Diana je igrala tudi v nekaj uspešnih filmih, na primer v »Lady Sings The Blues«, pa »Mahogany« in »The Wiz«. Diana Ross pravi, da je glasba njena zapuščina. Ne

glede na to, kje je ali kaj počne, glasbe nikdar ne potisne ob stran. »Nastopala bom, dokler bom mogla in dokler me bo moja publika želela poslušati,« pravi Diana Ross. To bo verjetno še precej časa. Od ženske, ki je imela dovolj želje, znanja, sposobnosti in sreče, da se je leta obdržala na vrhu kot priznana in nadvse uspešna pevka, igralka, TV zvezda, producentka, gotovo lahko še marsikaj pričakujemo.

NAJVEČJI FILOZOF NA SMUČEH

Le dobri dve uri po zares neverjetni smoli v sobotnem zadnjem letošnjem veleslalomu za svetovni pokal, ki je Petroviču odvzela ne tretje mesto, pač pa po mnenju nekaterih le celo zmago, saj bi bil njegov čas brez te napake pri zadnjih vratcih vsaj za kako desetinko sekunde boljši, sva z Rokom sedela v avli kranjskogorskega hotela Kompas. Miren in zbran kot vedno prav z ničemer ne izdaja svojega razočaranja. »Porazi so vendar sestavni del športa,« pravi, »napake pa, vsaj zame, dragocena izkušnja, iz katere se veliko naučim.« Da je to res, je pokazal že dan kasneje, ko je z veličastno in nepozabno zmago pred 30-tisoč glavno množico pod Vitrancem potrdil, da je tačas zagotovo najboljši slalomist sveta.

Ne pravijo zaman nekateri Petroviču tudi, da je največji filozof na smučeh. Na zastavljena vprašanja odgovarja šele po tehtnem premisleku, njegovi odgovori so zapleteni, za nekatere potrebuješ časa, da jih razvozlaš. Bolj je podoben kakšnemu politiku, ki mu ni do konkretne stvari. A Rok je pač filozof in skoraj že znanstveni teoretik, kar dokazuje s svojim pristopom k smučanju, treningom, tekmam, je pa na srečo izreden praktik med slalomskimi in veleslalomskimi vrsticami. Slovencem je to dokazal že kot pionir, saj je veljal za enega najboljšejsih alpskih smučarjev, svetu pa se je najbolje predstavil na svetovnem prvenstvu lani v Bormiu: najprej v veleslalomu, nato pa z nepozabno vožnjo v slalomu, po kateri so ga nekateri primerjali kar s kamikazo. Tudi dejstvo, da je »pojahal« vrata, ni več moglo spremeniti vtiša, da je v izbrani smučarski vrh stopilo novo ime.

● **Rok, kako prenašate breme popularnosti, ki je tako iznenada padlo na vas? Ne le tu v Kranjski gori, pač pa domala v vseh zadnjih tekmah svetovnega pokala ste v središču pozornosti.**
»Gre. Res pa je, da sedaj porabim več časa za nekatere stvari. Tudi tale najin pogovor sodi med nove obveze, ki sem jih bil prej oproščen.«

● **K popularnosti sodi tudi vprašanje o odgovornosti. Kaj pomeni biti prvi smučar v naši reprezentanci, naslediti mesto Bojana Križaja in kaj pomeni smučati pred več desetisočglavo množico svojih gledalcev?**

»Daleč največjo odgovornost imam pred samim seboj, vse ostalo je manj pomembno. Na to, da sem najboljši mož jugoslovanske ekipe, pa sploh še nisem pomislil. Delam in živim enako kot prej. Na srečo. Imam veliko drugih problemov, da bi se ukvarjal s takšnimi stvarmi.«

● **Breme odgovornosti prinaša tudi tremo.**

»Nobenih težav nimam s tem. Že od malih nog se ukvarjam z avtogenim treningom, kar mi pomaga k popolni psihični stabilnosti.«

● **O svojih ciljih tudi pred pričetkom sezone niste dosti govorili. Pa vendar. So po decembrskih uspehih kaj višji?**

»Lahko povem, da so bili moji letošnji cilji veliko nižji, kot sem to sam mislil po koncu lanske sezone. Zaradi poškodbe hrbtenice sem letos treniral precej manj, kot sem načrtoval. Še danes ne morem delati vsega, kar bi rad, predvsem ne dovolj intenzivno. Tudi ti uspehi me niso prav nič zmedli. Sam vem, koliko zmorem popolnoma zdrav in koliko poškodovan. Cilji za letošnjo sezono so torej ostali povsem enaki. Res pa je, da jih v številkah ne morem izraziti. Moji cilji so po vsebini različni od ciljev, ki si jih postavljajo drugi.«

● **Serge Lang (oče in vodja svetovnega pokala, op. p.) je med vašo drugo veleslalomsko vožnjo**

v ciljni areni dejal, da gledamo bodočega zmagovalca svetovnega pokala. Ali je kaj takšnega, glede na vašo dokončno odločitev, da vozite le slalom in veleslalom, sploh mogoče?

»Teoretično je mogoče vse.«

● **Drži, da superveleslalom ne boste vozili?**

»Ne docela. Super G bom vozil, a le takrat, kadar ne bom imel početi kaj pametnejšega.«

● **Trenutno ste v slalomu močnejši, kot v veleslalomu, čeprav slalomu na treningih posvečate precej manj časa. Kakšna je vaša razlaga tega nasprotja?**

»V prvi vrsti je pomembna kvaliteta treninga, zanašam pa se tudi na svoje izkušnje. Kajti ko sem veliko treniral slalom, sem bil v tej disciplini vselej slab. Enostavno me vsako dirjanje ubija, sam menim, da je v slalomu bistvena kreativnost. Pri modernem treningu se število ponovitev zmanjšuje na račun drugih, po moje pomembnejših stvari. Le kakšen užitek je, če se ves dan zaletavaš v kole? Sicer pa zato tudi nisim slalomsko čelado. Zakaj bi bil tepen, če ni potrebno!«

● **Omenili ste čelado, opaziti pa je še dve novosti: železne ploščice, ki jih imate prilepljene**

na prednjem delu smuči, in svojevrstno povite ročaje palic.

»Ploščice pomagajo k temu, da smučič v zavoju manj vibrirajo, ovinek tako lažje izpeljem. Kar pa zadeve palice: že prej sem dejal, da novi koli močno udarjajo. Lani sem imel po rokah podplutbe, sedaj sem pa jermene na palicah debelo povil. Resda je videti, kot bi držal ročaj sablje, a roka je vendarle zaščitena.«

● **Ob čeladi in teh novostih vas smučarski svet pozna še po nečem: tehniki vaše vožnje. Po zmagi v Sestriju je trener italijanske reprezentance izjavil, da je vaša tehnika dobra le za tri, štiri zavoje.**

»Moja tehnika vožnje je pač prilagojena meni in italijanski trener bi zares lahko vedel, da je imel sestrijski slalom precej več, kot tri ali štiri zavoje (tudi kranjskogorski op. p.). Moje glavno vodilo je: smučati s silo, ampak ne na silo!«

● **Ali lahko to drugače pojasnite?**

»Lahko. Smučati z močjo tigra in z lahkotnostjo ptice.«

● **Mar to pomeni, da v vašem razvoju niste posnemali drugih smučarjev?**

»Že od malega sem se naučil, da je nekritično kopiranje velika neumnost. Enako, kot je neumnost ne sprejeti tistega, kar misliš, da je dobro in predvsem hitro. Na televiziji veliko več gledam svoje smučanje, kot pa smučanje drugih. Morda tudi zato, ker imam o svojih tekmech v glavi boljšo sliko, kot mi jo lahko ponudi televizija.«

● **Ob koncu lanske sezone ste izjavili, da ste končno razčistili stvari v svoji glavi in jih postavili na pravo mesto. Kaj ste mislili s tem?**

»V smučanju sem našel svoj smisel in sem z njim zadovoljen. To pa še ne pomeni, da sem se odločil biti smučar za večno.«

● **Temveč?**

»O svojih načrtih ne bi rad veliko govoril, saj sem jih imel že precej, a se mi jih je tudi veliko podrló. Gotovo je le, da se bom po tem obdobju ukvarjanja z vrhunskim športom docela posvetil šoli.«

● **In kdaj bo to?**

»Smučati mislim največ tja do 25. leta, ne glede na to, ali bodo že leto zatem olimpijske igre, jaz pa eden prvih kandidatov za medalje.«

● **Govori se, da boste že marca odšli na sluzenje vojaškega roka. Kaj pomeni to za mladega športnika, ki se je šele prebil v vrh?**

»O mojem odhodu v JLA še ni nič dokončnega. Na drugi del vprašanja pa najraje odgovorijo trenerji.«

● **Koga pri smučanju najbolj poslušate, očeta, trenerja, sebe?**

»Prav gotovo sebe. Le jaz lahko vem, kaj čutim v sebi in najbrž se toliko poznam, da lahko odločam o stvareh v zvezi s seboj. Res pa je, da je sprva vajeti držal v rokah oče in da še danes sodelujeva. Veliko lažje je tako razviti vse misli, pripombe, poglede, kot če si sam. Navsezadnje v očetu ne vidim zgolj očeta, pač pa vrhunškega športnega znanstvenika.«

● **Kje je po vašem iskati vzroke za številne uspehe jugoslovanskega smučanja, ki nas uvrščajo ob bok velesilam v tem športu, kot so Italija, Avstrija, Švica, Francija, tudi Švedska? In to ob tem, da razpolagamo z manj denarja, manj sodobnimi pripomočki za vadbo, da ne naštevam vsega.**

»Mislim, da je skrivnost uspešnosti našega smučanja v veliki individualizaciji tega športa.«

● **Lahko poveste konkretnejše?**

»Dejstvo je, da ima vsak tekmovalac svoje sposobnosti, ki se jim je treba prilagoditi in jih tudi maksimalno izkoristiti. Vsak smučar ima torej svoje potrebe na treningu in zatorej trening ne more biti za vse enak. Takšno delo se nam je obrestovalo.«

● **Vse več vprašanj je ob vaših zadnjih uspehih okoli tega, ali so v Elanu kaj ljubosumni, ker vozite smučič Rossignol. Ali drugače: je kaj namigov, da bi presedlali na naše smučiče?**

»Smučič Rossignol vozim že osmo leto in ne vidim pravega razloga, da bi jih zamenjal. Če bi presedlali na Elanove smučiče, bi to pomenilo ogromno izgubo za jugoslovanski smučarski sklad, ki že tako ni bogat. In še nekaj: Elan mi še nikoli doslej ni ponudil svojih smučič, da bi jih preizkusil. Ob tem pa moram še reči, da sem imel letos posebno testiranje smučič Rossignol, ki je po moje zelo dobro uspelo.«

● **Veliko se govori o zasluhkih smučarjev, predvsem seveda tujih. Toda ali se da od smučarje živeti tudi pri nas?**

»Teško. Da sem bolj konkreten: sproti se s smučarji da preživeti, vsaj če si sam, tako kot jaz. Sam pa si s tem ne belim glave. Bolj mi gre za razvoj mentalnih kot materialnih dobrin.«

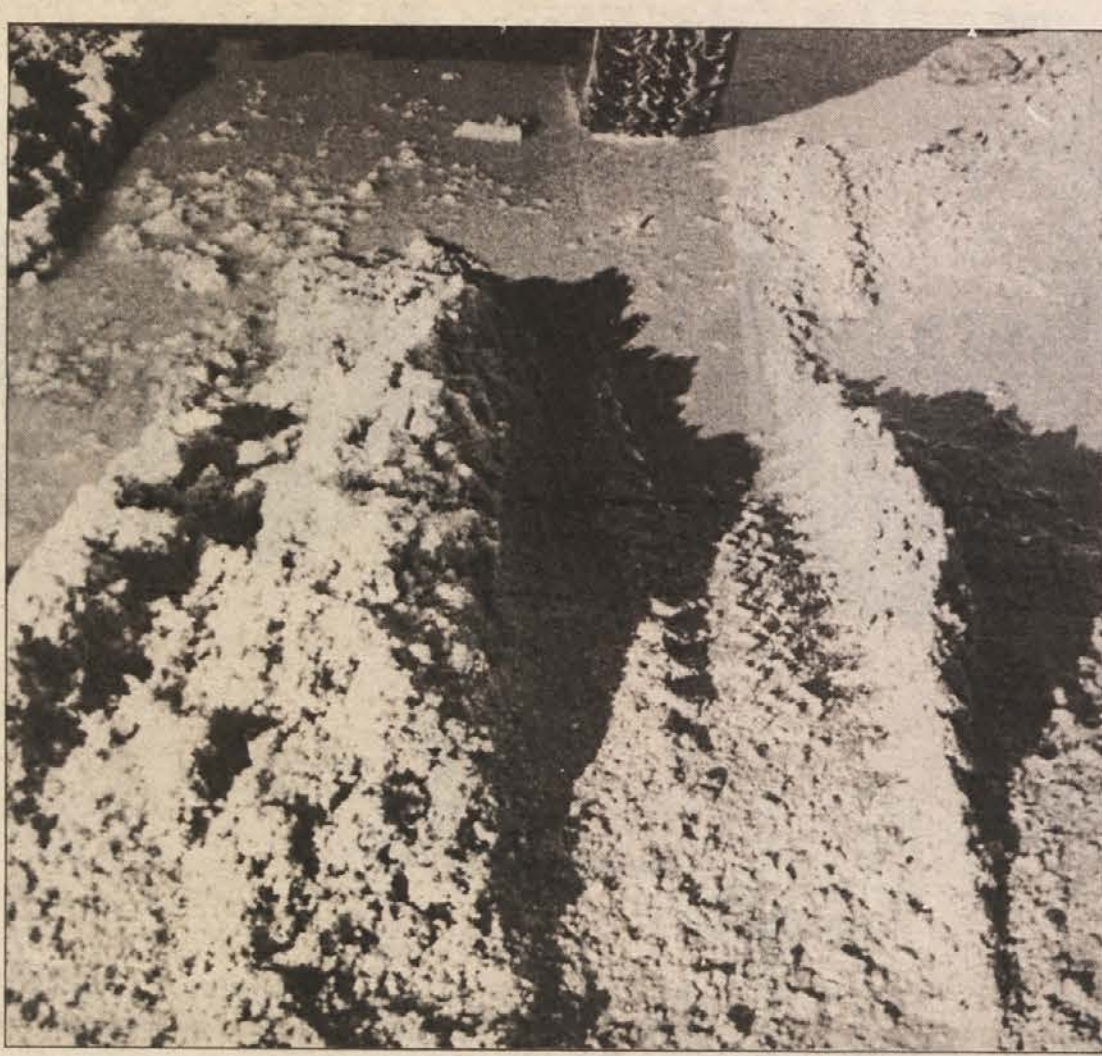
BOJAN BUDJA
Foto: JANEZ PAVLIN

CESTE, KI JIH BOLJ KOT PROMET SKRBI DENAR

Tudi zaradi cest bo vse nas, uporabnike in vse tiste, ki so kakorkoli odgovorni za stanje na cestah, očitno še hudo bolela glava. Cestno podjetje Novo mesto, ki sicer skrbi za ceste v več občinah, je v poročilu o izvajanju dejavnosti vzdrževanja in varstva cest v novomeški občini v letošnjem prvem devetmesečju za skupščino občinske skupnosti za ceste, ki je bila pretekli teden, zapisalo, da brez temeljitih sprememb pri planiranju sredstev za vzdrževanje cest v zelo kratkem času ne bo več možno obdržati niti spodnje meje povprečne prevoznosti cest, kot je bila v planu za letos opredeljena raven vzdrževanja cestnega omrežja na našem območju. Verjetno je vsaj večini jasno, da ne gre za nepotrebno dramatisiranje. Vse namreč pove izredno slabo stanje naših cest, ki pa bodo očitno še naprej propadale.

Že nekajkrat smo napisali, da ni dovolj denarja za normalno vzdrževanje obstoječega cestnega omrežja, ampak ga je le še za krpanje lukenj, pa še to ne vseh, temveč le največjih. Posebno trpi regionalno cestno omrežje, ki je bilo v novomeški občini v veliki meri sicer modernizirano, a že pred dolgo časa. Sedaj je regionalna cestna mreža v novomeški občini v razpadanju, k čemer so v zadnjih letih pripomogle še hude zime, po katerih ni bilo mogoče zagotoviti nujno potrebne vzdrževanja. Dejstvo je, da cestno podjetje velik del denarja, namenjenega vzdrževanju regionalnih cest, porabi za zimsko službo, poletno vzdrževanje pa je potem skrženo na minimum. Je pač tako, da je večina naših regionalnih cest v enako dragi prioriteti zimске službe kot magistralne ceste, sredstev na kilometer pa je na voljo približno za polovico manj. Veliko pove že poraba soli v okviru zimске službe. Za več kot polovico manj kilometrov regionalnih cest od lokalnih gre približno trikrat več soli kot za lokalne ceste, denarja za vzdrževanje lokalnih cest pa je le neznatno manj kot za vzdrževanje regionalk. Za letos na primer je bilo za vzdrževanje regionalnih cest v novomeški občini planiranih 41,678 milijona din. Do konca septembra je cestno podjetje porabilo v ta namen že dobrih 43 milijonov, od tega skoraj 23 milijonov januarja in februarja in 6 milijonov v marcu, ko je tudi še bilo

nekaj zimske službe. Do konca leta naj bi za regionalne dejansko porabili celo blizu 70 milijonov din. Vse skupaj pa bo skoraj kot kaplja v morje. Čeprav v cestnem podjetju niso povsem uspeli s predvideno minimalno porabo denarja po koncu zime, so ceste še daleč od tega, da bi se z njihovim stanjem lahko zadovoljili ali celo hvalili. Da bi za kakovostno odpravo zimskih poškodb na tako iztrošenih cestah, kot je večina »občinskih« regionalk, potrebovali ogromen kup denarja, pove tudi podatek, da je sanacija dveh malo daljših odsekov za potrebe balkanskega kolesarskega prvenstva stala 34,8 milijona din (!), ki seveda niso šli iz občinske cestne vreče. Tudi prihodnost za regionalke pa očitno ne bo nič bolj rožnata. V petletnem planu občinske cestne skupnosti do 1990 jih sploh ni.

Še vedno namreč ni razščiščena dilema, ali naj bodo slovenske regionalke v pristojnosti občinskih ali republiške skupnosti za ceste. Po zakonu so sicer »občinske«, le da jih v taki finančni suši nikjer, pa tudi v Novem mestu ne, ne radosti odgovornost za njih in bi se jih prav radi »znebili«. Seveda pa so za regionalne ceste nekakšni plani narejeni. Tako naj bi bilo v vseh petih letih

do 1990 na voljo za vzdrževanje regionalk v novomeški občini okrog 317 milijonov din ter 110 milijonov za modernizacije. To niti ni videti tako malo, le da so potrebe bistveno večje.

Seveda se lokalnim cestam v novomeški občini ne godi dosti bolje kot regionalkam. Denar, ki ga delovni ljudje združijo v občinski skupnosti za ceste, ne zadošča za veliko novih kilometrov asfalta, za temeljito vzdrževanje in modernizacijo vse že obstoječe lokalne cestne mreže. Če bi ta denar iz sisa ne bil oplemeniten s prispevki in delom krajevnih skupnosti in ljudi v posameznih krajih, bi bilo vse skupaj res hudo žalostno. V prihodnji petletki naj bi za lokalno cestno mrežo v občini na primer združili 1,54 milijarde din. Od tega naj bi šlo za vzdrževanje in varstvo lokalnih 365 milijonov. Za obnove in sanacije lokalnih cest naj bi dali 442 milijonov. Na seznamu so ceste Kronovo—Dobrava, Bršljin—Straža, Vavta vas—Dolenjske Toplice—Podturn in Morko polje—Orehovica—Šentjernej. Za modernizacije lokalnih cest pa naj bi zbrali dobrih 377 milijonov. Od tega naj bi šlo nekaj nad 121 milijonov za ceste v manj razvitih krajevnih skupnostih, in sicer bi s temi sredstvi modernizirali ceste Stopiče—Dolž, Smuka—Hinje—Pre-

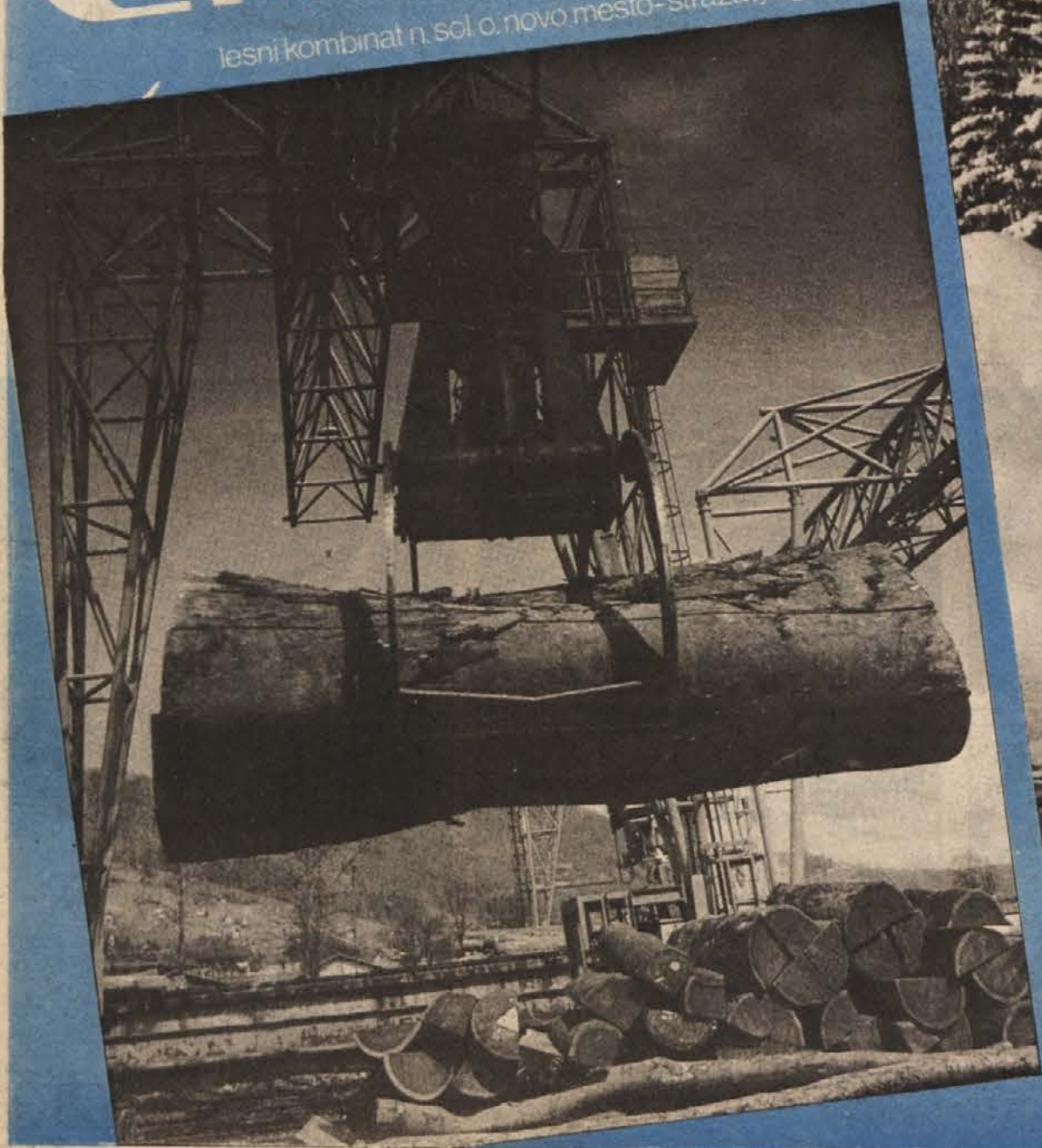
vole—Zvirče—Struge, Koroška vas—Jurna vas. S 96 milijoni naj bi dokončali posodobitev ceste Kandija—Uršna sela in zgradili nov most prek Temenice v Prečni. S 160 milijoni pa bo cestna skupnost sofinancirala programe krajevnih skupnosti. Tudi to ni videti tako malo, še posebno, ker se prav ta sredstva v krajevnih skupnostih oplemenitijo, a kaj, ko je vsak meter nove ceste tako drag. Kilometra najbolj skromne ceste danes ni več mogoče narediti pod 20 milijoni dinarjev. Torej bi vsa zgornja vsota, če ne bi bila oplemenitena, zadostovala za vsega 8 kilometrov najbolj skromne ceste!

Za večja popravila mostov je do leta 1990 planiranih 172,8 milijona din. Vsota je glede na potrebe hudo skromna. Kaj bo z novim novomeškim mostom ali še kakšnim potrebnim, pa tako ni znano. Verjetno nikjer ne bo šlo brez posebnega združevanja posebej zainteresiranih, kot je to bilo za most prek Krke v Dragi. Upamo le, da se ne bo še kje ponovila zgodba iz Zaloga, ker bo sicer cestno podjetje, ki po sedaj veljavnem načinu financiranja svoje dejavnosti vzdrževanja in varstva cestnega omrežja že tako dosega le polovične učinke, ker mora poslovali z dragimi kratkoročnimi krediti (v prvem devetmesečju 1985 je cestno podjetje dalo samo za obresti za kratkoročne kredite okrog 80 milijonov!) prišlo na boben ali pa bo most ostal nepopravljen. Za popravilo zaloškega cestno podjetje namreč še ni dobilo in očitno še ne bo dobilo plačila, saj zavarovalnica noče in noče izplačati denarja, 8 milijonov pa le ni tako malo. To je še en dokaz več, kako je cestno gospodarstvo dejavnost posebnega družbenega pomena le po tem, da prizadeva prav vse ljudi, sicer pa mora delovati in poslovali kot kdorkoli v naši družbi.

S tem občinskega cestnega jadikovanja, žal, še ni konec. Velike težave bodo v prihodnje v občini tudi z magistralkami, ki so v pristojnosti republiške skupnosti za ceste. V novomeški občini je vrsta odsekov tega ranga nujno potrebnih temeljitega popravila. Omenimo naj le naravnost nemogoč odsek Ločna—Mačkovec. Ta odsek je bil skupaj s tistim Novo mesto—Karteljevo celo že v eni od variant planu republiške cestne skupnosti, a je potem oboje »zletelo« iz programa, ko so načrtovali obračunavanje amortizacije za ceste, s čimer se je zelo skrčila vsota in s tem obseg cestnih rekonstrukcij. Skušali naj bi doseči, da bo ta cesta vendar našla mesto v republiškem programu, vprašanje pa je, kaj se bo dalo narediti. Denarja je namreč zelo malo. In naj zaključimo tarnanje z navidezno malenkostjo: tudi za zagotavljanje boljše opremljenosti cest, za signalizacijo, predvsem tisto, ki je nujno potrebna za varnost prometa, ni več pravega denarja, ne za lokalne, še manj pa za regionalne ceste. Na tem področju je položaj celo slabši kot pred leti, tako da je menda celo vprašljivo učenje kandidatov za nove voznike. Prav veliko se z dobrim milijonom, kolikor občinska cestna skupnost Novo mesto letos namenja za signalizacijo za lokalne ceste v občini, res ne da narediti, če samo znak stane od 30 do 200 tisočakov, novih seveda, potem pa je tu še drog, postavitve. Dveh milijonov za signalizacijo za regionalke iz republiške skupnosti za ceste pa tako ni od nikoder. Z. LINDIČ—DRAGAŠ

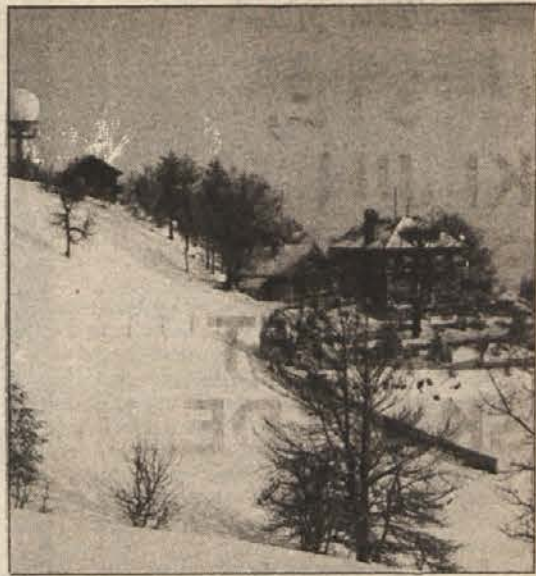
novoles

lesni kombinat n. sol. o. novo mesto—straža, jugoslavija

EDINSTVENI V NAVADNOSTIH

Turistične agencije, ki so se nekdanje raje ukvarjale z dolgimi izleti v tujino, zadnje čase vse bolj tipajo nazaj v manjše kraje izven znanih letovališč in turističnih krajev. Dobrodošli so tudi manj petični gostje, pa tudi ti so boja že sili turistične industrijske ponudbe, iščejo starožitnosti, kulturne spomenike in še nepokvarjene gostitelje.

Tako se vedno pogosteje dogaja, da kakšen zloščen avtobus postane tudi v Sevnici in okoliških krajih. Celjski Izletnik je to občino že vključil v svojo ponudbo. Sredi decembra jim je uspelo izdati tudi kar pester turistični prospekt s poglavitnimi zanimivostmi. Vse pogostejši obiskovalci tega posavskega mesta, ki se ponaša s kar 600-letno zgodovino, prihajajo sem vse številne zaradi povsem navadnih stvari. Avtobusi se ustavljajo pred butikom Lisce, kjer si posebno nežnejši spol oskrbi, kar prodaja ta tovarna od intimnega programa perila pod zaščitnim znakom zvitorepke. V že omenjenem novem prospektu so domiselno opozorili še na ponudbo ostalih znanih sevniških tovarn, ki tak nakupovalni izlet lahko zaokroži še na druge stvari: leseno obutev v industrijski prodajalni Kopitarne, otroško konfekcijo v prodajalni Jutranjke ter prodajalno Stillesa. Sicer mala papirnica in knjigarna v hotelu Ajdovec ima vse bogatejšo ponudbo domačih spominkov.

Slednjic je to jesen Sevnčanom spet uspelo v nočeh usmeriti reflektorje na izzivalno lepi grad

nad mestom. Na njem je treba še marsikaj postaviti, vendar je v njem vsak dan kaj novega. Vse več je z izdelkov domače zbirke »Sevnica skozi čas«. Kdor ne more na naravno prizorišče obnovljenih poznorimskih zid in prizorišča prvih krščevanj pred prihodom Slovanov, si lahko v gradu ogleda stalno razstavo, ki jo je bil pripravil še pokojni dr. Peter Petru, eden najzslužnejših za arheološka izkopavanja evropskega pomena na Ajdovskem gradu. Sevničani si lahko štejejo v čast, da je njihov rojak Ernest Krulej deloval v znanem jugoslovanskem odboru in izrisal zemljevid Jugoslavije, ko troedine kraljevine še ni bilo. Ta zanimivi zemljevid je v zbirki »Sevnica skozi čas«, kjer so tudi dobri prikazi zmedvojnega razvoja kraja, delavskega gibanja v rdečem Jugotanimu in kasnejše NOB.

Tudi gasilci so razstavili svoje več kot stoletno delovanje. Je pa grad vreden ogleda tudi zaradi edinstvenih fresk. Najbolj znan je po Lutrovi

kapeli in njenih slikarijah. Ped časom je v Celju udomljeni dolenski rojak, akademski kipar in restavrador Viktor Povše, v jugovzhodnem grajskem stolpu odkril baročne alegorične freske, ki predstavljajo štiri letne čase. Iz stare občine nameravajo v doglednem času v to okolje prenesti poročno dvorano. V gradu je podjeten mlad gostinec Toni Hrovat odprl gostišče, zdaj se je tu mogoče med zamudnimi ogledi tudi okrepčati. Zanimiva je že pot do tega gradu. Zda gre po Florjanski ulici, lahko občuduje najstarejšo trško cerkvico istega patrona, ki je prestal oba požara, pred tem pa tudi po obnovi križčice bogato kužno znamenje na Glavnem trgu. Sara občinska zgradba dobiva v teh zimskih mesecih novo fasado. Upajmo, da varstveniki spomenikov ne bodo imeli pripomb na novi omet, ko bo že prepozno.

Avtobusi radi zavijejo čez Savo v bližnji Boštanj. Od letošnje jeseni je v prostorih krajevne skupnosti v gasilskem domu stalna razstava

plaket akademskega kiparja in medaljerja Vladimirja Stovička, ki jih je ob letošnjem kulturnem prazniku podaril svojem rojstnemu kraju. Na tej strani Save so tudi vse štiri v turističnem prospektu predstavljene gostilne. Gostilni Olge Colner pravijo »Na obali, spomladi bo odprla tudi novi pension »Panorama« med zgornjim in spodnjim delom vasi. V vrhu nad Boštanjem je v prvem vinogradniškem okolju gostišče zdomca povratnika Martina Dolinška, v Tržišču gostilna Jelen Igorja Malusa kot izhodišče za njegovo znano zidnico sredi malkovskih gor.

Samo sevniško kotlino odlikuje znatno milejša podnebje kot okolico, ker se ob Lisici in bolj oddaljenem Bohorju ustavijo boja še sredozemski vplivi. Posebno Lisca je znana izletniška točka, ki v zimskem času premore dvoje smučarskih vlečnic, katerih smučarska karta je najmanj dvakrat cenejša kot v ostalih smučarskih središčih. Za nameček se je s primerno opremo mogoče pripeljati z avtomobilom prav na vrh le nekaj manj kot 1000 metrov visoke gore. V toplejših mesecih je to raj za zmarjarje. S tega vrha se prav lepo vidi sevniški bazen, nova pridobitev v tem letu. Ljubitelji gora v maju ne zamudijo cvetočega encijana na pobočjih Lovrenca in tudi Lisce, v gozdčiču nad Boštanjem pa redkega rumenega sleča (pontska azaleja), ki se to vse bogateje razrašča.

Tržani v Sevnici so že od nekdanje nekaj dali na turizem, saj so celo z odlokom svoje občine popoldne, torej med počitkom gostov, prepovedali mlačev. Leksikon Dravske banovine opisuje okoliške kraje, kamor so še v stari Jugoslaviji radi zahajali Zagrebčani in Dunajčani. Slednjim (celo dvoru črno-žolte monarhije) ta kraj ni bil neznan zaradi jabolka — sevniške voščence, ki se to še dandanes najde v kmečkih sadovnjakih. Revna sevniška občina je ob vstopu v novo petletko slednjic le spoznala, da nekaj denarcev lahko pridobi tudi iz turizma. Domačemu turističnemu društvu ob prvem koraku, novem turističnem prospektu, ostajajo še naslednji. Predvsem bi gostje morali odhajati zadovoljni.

A. ŽELEZNIK

Srečno novo
leto 1986

STRAŠNA ZGODBA

Kako rada poslušam smešne zgodbe, posebno če jih pripoveduje moj oče. Kadar se mu razveže jezik, govori kot raztrgan dohtar. Seveda take priložnosti nikoli ne zamudim.

«Hop, Tatjanca! Hočeš slišati kaj smešnega, a?» me je oče razposajen prijel za nos. Vneto sem mu pokimala. Udobno se je namestil na kavč in začel:

«Sestrična Irena se je poročila. Na predvečer pa so možje namesto klavnih fantov postavljali mlaj. Vse so imeli pripravljeno, le bršljana za venec ni bilo. Prerekali so se, kje bi ga dobili in kdo bi šel ponj. Moj stric se je oglašil, da ve, kje raste. Sosedov Lojze je rekel: Potem pa kar hitro ponj. In čimprej pridi nazaj, da bo mlaj pred polnočjo pokonci.

Stric plane v starega fička in se odpelje, kot da bi mu gorelo za petami. Bršljan je rasel na pokopališču. Stric je avto parkirjal pod stopnicami pokopališča. Malo tesno mu je bilo pri srcu, toda hitro je skočil ven in natrgal neke rože, ki pa v resnici niso bile bršljan, le podobne so mu bile. Sele pri avtomobilu je nejevoljen ugotovil, da to ni bršljan.

Šment, zdaj pa nazaj,« je jezno punil. Odrzjal je po stopnicah. Tedaj se je spomnil, da pravi bršljan raste pravzaprav pri mrliški vežici. Mhm! Upam, da ni ravno danes kdo pozabil dihati in zdaj leži v vežici, je mrmral stric. Stekel je tja in natrgal šop bršljana.

V tem trenutku je ura odbila polnoč. Kar se odpro glavna vrata cerkve. V trdo temo stopajo beli ljudje brez glav in nosijo belo krsto. Čeprav so bili brez glav, so peli neko lepo pesem, le besede niso bile razumljive. Spreved se je premaknil za cerkveni vogal.

Sele tedaj se je stric lahko premaknil z mesta, kjer je stal. Kot brez uma je zdrvel po stopnicah. Petnajst stopnic je preskočil v dveh skokih. V hipu je bil pri avtomobilu in pogнал z vso hitrostjo.

Stran, stran! si je ponavljal. V slabe pol minute je bil že pri mlaju, s pomečkanim bršljanom v rokah. Bil je še vedno preplašen in ves trd. Spomin na ljudi brez glav ga je spravljal ob pamet. Najbrž je imel tudi kaj odvečnega v hlačah.

Vsi so ga začudeno gledali in spraševali, kaj je bilo, da se tako skisano drži. Ogledovali so avto, če je z njim mogoče ravnal ovinke po cesti. Pa ni bilo z avtomobilom nič narobe.

Stric je komaj prišel do sape. Ni mu šlo v glavo, kako so mogli ljudje peti, saj so bili vendar brez glav! Možje so dejali: Francelj, Francelj, malce si v rožcah, pa si to vse videl. Ljudje brez glav? Brr, pravilice za lahko noč!

Ne tega pa ne boste rekli! To sem videl na svoje lastne oči vam pravim! V rožcah sem bil, priznam, a toliko ne, da bi si vse to izmislil, je zatrjeval. Če ne verjamete, pojdi ti, Lojze, ali pa ti, Jože, sam ob polnoči na brtlo! Vama dam, kar hočeta!

Pa misliš, da je šel kdo? Noben!« je končal oče.

TATJANA HRIBAR

ČRNI MOŽJE

Pomladno jutro. Sonce je vstalo iznad gore in obsijalo pokrajino. Prvi sončni žarki so prebudili ptice in prebudila se je tudi hiša na vzpetini. Vendar to jutro ni bilo jutro kot vsa doslej.

Po cesti pod klancem se je pomikala kolona fašistov.

Na prag domačije na hribu je stopil majhen deček. Pogledal je v prebujajočo se dolino in brž stekel v hišo. «Mati, mati!» je vzkliknil. «Glej, grede neki črni, mrki ljudje!»

Mati stopi pred vrata in se zaskrbljeno ozira v dolino. «Le kaj hočejo ti hudiči pri nas?» se vprašuje.

Vojaki se pomikajo k hiši. Na dvorišču se ustavijo in se postrojijo v vrsto. Nemo in čemerno gledajo izpod čelad in kapi.

«Radi bi izvedeli, kje imate starejšega sina!» se zadere poveljnik, najbolj črn mož v čudni četi. «V partizanih je,» pravi oče, ki ve, da zanj ni več rešitve. «Odšel je tja bojevat se za boljši, lepši čas! Pa vi, hudiči, za koga se bojujete?»

Poveljniku fašistov se pomračilo čelo. Vzkipeva počasi. Zdaj zdaj bo počilo. «Gremo!» zavpije. «Tja gor, na vrh hriba!»

In že so tu.

«Kopljil!» ukaže očetu. Oče koplje, koplje, počasi, kot da bi hotel minutko, dve dlje živeti.

«Mati, zakaj koplje jamo?» vpraša sinček mater.

«Zato, da bo v njo posadil drevo, ki bo vzcvetelo in se zavilo v rdečo barvo.»

Sinček je ni razumel in še in še ji je zastavljal vprašanja. Mati se je vedno izognila pravemu odgovoru, da jih bojo pobili.

Poslavijo se pred jamo. Mati stisne sinka k sebi in mu zakrije oči. Dolge so te sekunde, zadnje sekunde življenja.

Vojaki namerijo... Zasišli se večkrateno pok... Telesa se brez življenja zgrudijo v jamo. Fašisti jih zagrebejo.

Spet zavlada mir na hribu. Ptičke prepevajo svoje pesmice, kot da pojejo uspanko sinku in njegovim staršem.

EVA ZUPANČIČ

VAŠA ZGODBA — VAŠA ZGODBA

NOVI ROBUŠTEVCI

Je že tako, da ob koncu vsakega leta polagamo račune, obračune in planiramo. Ob tem se z bridkostjo ali veseljem spominjamo preteklega razdobja in pogumno ali prestrašeno zremo v prihodnost.

«Kaj nam bo prinesla prihodnost?» so modrovali v naelektreni električni distribucijski mreži.

Res je, da smo v preteklosti ustvarjali in ustvarili več kot drugi, ki nimajo takih možnosti. Res je tako dano le nam, no, pa morda še nekaterim. Vendar cene rastejo, je dejal predsedujoči delavec in v vsej dvorani je zavladala žalost.

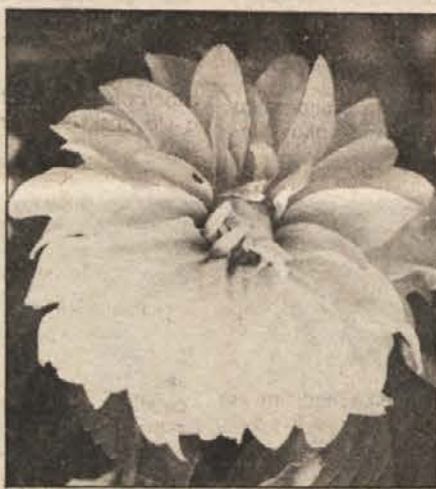
«Še ob dohodke bomo nazadnje, industrija in pa tisti, na katere smo največ računali, pa se nam bodo smejali v brk. Nekaj moramo storiti!» so modrovali. Modrovali so vsi poprek in razmišljali in žalovali kot na kakšnem pogrebu.

Nenadoma vzdramo dvorano ropot nekoga, ki je sedel v sredini. «Tuhtate in tuhtate, kako bi si povečali dohodek in ničesar ne potuhtate!» je pikro pripomnil. «S kladivom na glavicu sem zadell!» je dejal in pomilovalno okaral predsedujočega: «Pobuda bi lahko prišla tudi od vas.»

No in kaj si ti, kurjač centralne kurjave, posebnega pogruntal. Saj nas tako in tako greješ in smo ti vsi hvaležni. Naj kdo iz vodstvene strukture, večš samoupravnih prijemov, poišče možnosti, da bo naš dohodek rasel kot testo, v katerega bo vsekakor treba vmešati veliko kvasa. Pa se na toplem mora vsa zadeva biti.»

«Ste mi vzeli pravico do ustvarjanja dohodka ali kaj?» se je ponovno oglašil kurjač. Pravica do dohodka in na ustvarjeni dohodek je tudi v mojih rokah, da boste vedeli. Vsi samo tuhtate in nič ne potuhtate!» je dejal osramočenim glavam v sobani. Odkušil se je, in ne da bi kogarkoli vprašal, začel: «Predlagam,» je zlogoval črko za črko, «no, predlagam, da vsem našim odjemalcem zamenjamo tarifne številke s takimi kitrotekočimi, namazanimi, ki bodo kazali več. Potrošniki bodo naše lutke, ki jih bomo po mili volji natezali zdaj v eno, zdaj v drugo smer. Saj vendar veste, da vsak izmed nas potrebuje elektriko. Še na kolenih nas bodo prosili, da jim vrnemo vzeto. Disciplin mora biti. Če pa bodo naši novi številki bolj hitro tekli, pa je navsezadnje prav. Vse bi moralo tako teči. Vse?»

ADOLF KAČ

POŠTAR IZ NAŠE ULICE

«Dosti pišete,» je rekel Nimac, poštar iz naše ulice. «Napišite kaj o meni.»

Slišim ga, ko prihaja k hiši. Včasih izmenjava nekaj misli. Na kratko in hitro. Mudi se mu. Besede in misli zajema iz svoje zakladnice. Dobra duša je, človek iz ljudstva. Lepo urejen, zlikan in obrt. Hitro se giblje na kolesu ali s kolesom v roki. V svetu trdote in pehanja me Nimčev glas razveseli. «Denar sem prinesel. Pa bo spet za mesec dni. Spet nekaj pišete. Mehke so vaše besede, črke in stavki. Pršijo okoli sebe kot žarki sonca,» pravi.

Pozna skrivnosti ljudi. Zmeraj pogruntuja kaj novega. Je kot časopis, o vsakem ve malo. Resnoba videnje ima. Za to resnostjo se skriva dobroti, red in disciplina. Je kot lahkokrila vetrnica, naenkrat je na drugem koncu ceste. Ne zmoli se pri štetju denarja, čeprav hitro šteje. Naj sije sonce ali pada dež, kolo našega poštarja se vrti kar naprej.

«Dobro se imamo,» pravi Nimac. Na rahlo prestavi noge, me pogleda in reče: «Dosti moram še obresti. Pisma so tu, kartice, voščila in še kaj. Včasih je kar preveč. Paziti moram na denar, da mi ga kdo ne smukne iz rok. Pri Kranju se je poštarju zgodilo nekaj takega. Ljudje so različnega mnenja, v enem pa so si vsi edini; radi imajo denar. To je razumljivo, brez denarja ne gre. Koliko gesel, napotkov in želja imajo ljudje! Če bi se dalo zadostiti ljudem, bi bilo preveč lepo. To pa spet ni dobro, ne pelje nikamor.»

Topel nasmeh leži v Nimčevem obrazu, poln južnega sonca. Kakor val morja, ki pljuska ob obalo. Odločil sem se za ta poklic in verjel sam sebi, da ga bom zmogel. In zmagujem ga iz dneva v dan, iz ure v uro. Sicer pa imajo ljudje poštarja radi, saj prinaša novice iz ožje in širše domovine, iz vsega sveta.

Takrat, kadar kostanj nabrekne, je jesen,» pravi Nimac. «Ni več tako vroče. Sicer pa ima vsak letni čas svoje tegobe. Najlepše je ljudem ob praznikih, jaz pa imam takrat največ dela. Ljudje me silijo: Boste kaj popili? Kozarček vina ali šilce slivovke? Ne, ne, ne smem piti! Že dosti poštarjev se je na ta način pokvarilo. Zboleli so, jaz pa tega nočem.»

Včasih, ko prinese kakšno obvestilo o honorarju, reče: «Za pijačo bo. Dober človek ste. Bodite zdravi!» Večkrat se ob Nimcu spominam na prejšnje čase. Pred vojno so poštarji hodili peš. Za mesto sta bila odrejena dva. Bila sta Nemca, a jugoslovanska državljana Eden se je pisal Noč. Otroci smo rekli: «Tema gre!» Bil je dober človek.

Imeli smo psička, precej terijske krvi je bilo v njem. Poštarja je nekoč, ko je prinesel pošto, prijel za hlače. «Gospa Fotk,» je rekel (pisali smo se Vovk), «taš pes me je ugriznila noga.»

TADEJA

Peter, prinesi slivovko,» je rekla mati. «Zavijte hlače, bomo ugriz dezinficirali.» «Noga je še dobra,» je rekel Noč, «mene pa notri nekaj črviči. Bom jaz popila slivovko.»

Zadeva s psom je bila urejena.

PETER VOVK

SKRITA LJUBEZEN

Kakor vsi mladi fantje in dekleta sem tudi jaz rad zahajal v družbo in na ples. Stanoval sem blizu vaše gostilne, zato nisem nikdar zdržal doma, če sem le zaslišal harmoniko. Tudi nekega lepega majskega dne je bilo tako. Zaslišal sem harmoniko in ubrano petje. Odšel sem od doma in se približal družbi, ki je posedla po klopeh okrog stare kosate lipe ob polnih kozarcih.

Ko sem opazoval razgrete pesalce in ljudi okrog polnih miz, so se moje oči srečale s črnimi očmi mlagega dekleta. Njen toplogled se je kot v zadregi umaknil, potem pa sem ponovno začutil, da me opazuje. Dekle je bilo v družbi s starši. Skrivoma sem si jo ogledoval, poguma, da bi jo zaprosil za ples, pa nisem zbral.

Čudno vznemirjen sem odšel domov. Ves čas sem živo videl njen drobni obraz, njene v kito spletene lase, vitko telo. Najbolj pa so me žgale njene črne oči in blag nasmešek.

Potem sva se še veliko nedelj srečevala, vendar nisem nikoli spregovoril z njo. Hitro je prišel čas, ko sem moral odgovoriti v tujino na delo. Tako sva se za dlje časa razšla, ne da bi se zares spoznala. Minili so tedni, meseci, leta, spomin na dekle s črnimi očmi pa je bil enako živ. Nisem je mogel pozabiti. Olje je še priilav pozdrav, ki sem ga prejel preko sosedovega pisma, pozdravljala me je ona — Albinca.

Nisem več držal v tujini. Zaželel sem si domačih krajev in domačega življenja. In sklenil sem, da odpotujem domov. Nič, kdor tega ni doživel sam, ne more vedeti, kakšna radost se zgane v človekovem srcu, ko spet stopi na rodna tla. Od velike radosti sem kar stekel po hribu navzdol, ko sem pod seboj zagledal domačo vasico. Tako nisem opazil postave, ki mi je prihajala nasproti. Ko sem jo nenadoma zagledal, mi je zastalo srce in dih. Bila je Albinca.

Spustil sem kovček iz rok in jo objel. Na njenih licih sem opazil solze. Naslonila je glavo na moje prsi. Božal sem jo, na dan pa so privrele vse besede, ki jih na glas nisem nikoli povedal, so pa bile v meni žive ves čas. Bil sem srečen.

Z vso vneto sem se lotil dela. Hotel sem postaviti nov dom, zase in za Albinco, za najino družino. Veliko večerov sem prebil pri njej in skupaj sva sanjarila o prihodnosti, o najinem tako nenavadnem hrepenenju in skrivni zaljubljenosti, ki je bila toliko časa prikrita, nepotesena, pa vendar ni ugasnila.

Bilo je nekega spomladanskega dne, ko mi je zaupala, da pričakuje otroka. Nasmešnil sem se ji in ji prepočil skrb: «Nič ne skrbi! Kmalu se bova poročila!» Njen obraz je zasijal.

Hitro je prišel čas, ko je Albinca morala v porodnišnico. Ure čakanja sem si krajšal z ugibanjem, ali bo fantek ali punčka. Brskal sem po koledarju in izbiral imena za najinega otroka.

Potem je udarilo kot strela z jasnega. Albinca je umrla na porodu. Toliko sem prejočal tiste žalostne dni, kot ne prej in ne potem nikoli več. Jokal sem kot otrok, kot se možkemu ne spodobi.

Danes štejem že tri desetletja, a žalost in nepoteseno hrepenenje po umrli Albinici me je hudo postaralo. Kar naprej mi je pred očmi njena podoba. Večkrat se zamaknem vanjo. Večkrat tudi vzamem v roke škatico z najinima prstanoma, ki si ju nisva nikoli nadela.

Ce bi ne bilo najine hčerke, ki jo nadvse ljubim, bi me žalovanje spravilo v grob. Tako pa mi ona daje upanje in vero v življenje.

KRISTINA

NAPIŠITE IN OBJAVITE SVOJO ZGODBO!

To stran smo namenili branju zgodb, ki ste jih napisali vi sami, dragi bralci. Izbrali smo jih iz kupa zgodb, prispelih na naš zadnji natečaj pred dvema letoma. Ker kup kar hitro plahni, saj vsak teden objavimo eno ali dve zgodbi na sredinski strani našega časopisa, je prišel čas, da vas ponovno povabimo k sodelovanju. Napišite zgodbo, resnično, napisano po pripovedovanju drugih ali oblikovano v domišljiji, napišite eno ali več zgodb in jih pošljite na naš naslov: Uredništvo DOLENJSKEGA LISTA, Germovec 3, 68000 Novo mesto, s pripisom VAŠA ZGODBA, najkasneje do začetka aprila meseca.

Tričlanska komisija bo vse prispеле zgodbe vestno prebrala in ocenila, nato pa podelila 3 denarne nagrade in 5 knjižnih.

1. nagrada 5.000 din
2. nagrada 4.000 din
3. nagrada 3.000 din

Poleg nagrajenih bomo vse objavljene zgodbe še redno honorirali po objavi. Torej peresa v roke! Časa imate 3 cele mesece. In ne pozabite k zgodbam priložiti tudi vas točni naslov zaradi morebitne nagrade ali honorarja. Po želji vas bomo ob objavi vaše zgodbe podpisali z izmišljenim imenom.

OZTORIA

knjižna

PREBRALI SMO

Moja ljuba Slovenija

Z valom ruskih emigrantov, ki ga je pljusnilo po vsem svetu revolucionarno vretje v Rusiji, je na tuje prišlo tudi veliko sposobnih ljudi, intelektualcev in umetnikov. Ali strah, nestrinjanje z novo politiko, morda tudi storjene napake so jih prisilili v žalostno življenje izseljenec, svoje talente pa so posodili in z njimi obogatili druge narode. Tako je leta 1922 prispel v Ljubljano tudi Peter Grešer Golovin, mož, ki se je posvetil vzgoji prve generacije slovenskih baletnikov, deloval kot koreograf in režiser oper, pisal glasbo in libreta ter po potrebi celo zapel v operi. Lahko ga imamo kar za očeta slovenskega baleta. Z njegovim imenom in glasbeno življenje v Ljubljani in v Mariboru, kjer je prav tako opravil pomembno pionirsko delo na baletnem in opernem področju. Leta 1951 se je odselil z družino v Kanado, vendar se je leto za letom vračal v ljubljeno Slovenijo vse do svoje smrti 1981. Nekaj let pred smrtjo je svojemu prijatelju dr. Henriku Neubauberju izročil rokopis svojih spominov, povezanih z njegovim življenjem in delovanjem v Ljubljani in Mariboru. Zda se to ti spomini, prevedeni v slovensko, zagledali beli dan v knjižni obliki, in sicer jih je v počastitev mednarodnega leta glasbe izdala Državna založba Slovenije pod naslovom Moja ljuba Slovenija.

Izbor iz rokopisa, določene okrajšave, prevod in spremni zapis je pripravil H. Neubauber, založnica pa je poskrbela še za zanimivo dopolnilno fotografiko in drugo slikovno gradivo ter za seznam Golovinovega opravljenega dela.

Golovinovi spomini ne spadajo med poglobljena muzikološka dela, ki bi razčlenjevala in ocenjevala glasbeno in baletno dogajanje, marveč gre za osebno in občuteno pisane spomine na dogodke in ljudi. Pisca odklikuje zelo živ spomin, pomni na stotine imen (omenja okrog 250 oseb po imenu), živo so mu v spominu zapisani številni dogodki. Ljudi omenja in ocenjuje prizanesljivo in z dobrodušnim humorjem, vendar tudi kritično. Še najlepše in najbližje literaturi mu zapoje beseda, ko pripoveduje o svojih rojakih, sotrpinih v emigraciji.

Letos smo tako dobili že drugo knjigo, v kateri odkrivamo, kakšni so Slovenija in njeni ljudje v očeh drugih. Podobno je bila zavezana na našo deželo škotska gospa Copelandova in prav tako vzhajeno je pisala o lepotah naših gor in ljudi, kot je zaslediti v Golovinovih spominih. Knjiga bo torej marsikoga zanimivo branje tudi s te strani.

M. MARKELJ

Iztrgan pozabi

Samo petkrat v svojem dolgem življenju, ki se mu je pred stošestnajstimi leti začelo v belokranjskih Alešičih, je mogel Josip Germ brati natisnjena poročila in kritike o svojih slikarskih stvaritvah, razstavljenih v večjem številu. Seste, retrospektivne razstave, ki jo je načrtoval za svojo osemdesetletnico, ni uresničil. Dve leti kasneje je v Novem mestu zadet od kapi omahnil v smrt. Potem je bil dolga tri desetletja in pol popolnoma pozabljen, če izvzamemo, da je bilo nekaj njegovih del uvrščenih v kolektivne in tematske razstave.

Sele velika retrospektivna razstava Germovih portretov, krajin in študij, ki so jo pripravili v Dolenjski galeriji in kjer je še vedno na ogled, je spet obudila spomin na umetnika in skupaj z obsežnim katalogom opredelila njegovo mesto v slovenski likovni umetnosti. Res je, da je čas že marsikaj zabrisal in je bilo po toliko letih težko sestaviti podoben, a neokrnjen mozaik Germovega umetniškega, likovno-pedagoškega in socialno-kulturnega delovanja, zlasti še za njegovih novomeških let in desetletij, ko je bil spiritus agens na vseh kulturnih področjih, vendar se je Josip Germ že s samo razstavo dovolj globoko zasedel v zavest sedanjih častilcev njegove umetnosti in tudi trajno zavezal Novo mesto.

Katalog, ki ima na naslovni strani Germov avtoportret, ni samo bistveno dopolnilo k razstavi, marveč pomembna knjiga, ki na okoli 200 straneh kataložnega formata predstavlja življenje in delo Josipa Germa z besedo in sliko. Študijo o umetniku je napisal umetnostni zgodovinar Jožef Matijevec (v nemščino jo je prešla Doris Debenjak), o pedagoškem, kulturnem in socialnem delu Josipa Germa se je razpisala prof. Marija Saje, njegova nekdanja dijakinja na novomeški gimnaziji, zahtevni fotografski posnetki Germovih del so delo Branka Babiča, notranj in zunaj podoba pa je katalogu dal oblikovalec Peter Simič. Katalog je izdal in založil Dolenjski muzej, natisnili pa so ga v Tiskarni Novo mesto v 600 izvodih. Kot knjiga pomeni zahtevno založniško in tiskarsko dejanje ter dokaz, da je moč z domačimi, novomeškimi močmi spraviti skupaj kaj več kot večbarvni obrazec ali brošuro.

I. ZORAN

Zbornik in Kosove razprave

Med novostmi Slovenske matice sta dve zgodovinski publikaciji, ki zaslužita pozornost širše javnosti, četudi gre za znanstvena dela. To sta zadnji Zbornik za zgodovino naravoslovja in tehnike ter izbor razprav Milka Kosa, zbranih pod skupnim naslovom Srednjeveška zgodovina Slovencev.

Zbornik je zanimiv predvsem zaradi razprav o nekaterih pomemb-

nejših osebnosti našega ali tujega rodu, ki so delovale na slovenskih tleh in so dosegli v svojih strokah vrhunske rezultate. Gotovo je najzanimivejša razprava, ki sta jo prispevala Anton Ramovš in Vanda Kochansky-Devide, o našem prvem in še zdaj enem največjih slovenskih geologov Marku Vincentu Lipoldu. Ta naš strokovnjak, čigar stoletnico smrti smo pred dvema letoma prezrli (1816—1883), je opravil ogromno delo. Kot drugi geolog na geološkem zavodu avstro-ogrske monarhije je opravil pomembno raziskovalno in kartografsko delo. Med drugim je naredil geološko in pedološko karto Kranjske (barvna reprodukcija je v Zborniku), raziskal pa je tudi številna druga območja nekdanje monarhije. Pisal je tudi razprave in krajše znanstvene članke, od leta 1867 pa

kot ravnatelj idrijskega rudnika živega srebra opravil pomembno delo v zvezi s samim rudnikom in njegovo modernizacijo. Skratka, Marko Lipold je bil vzhanski strokovnjak, pri nas pa skoraj povsem pozabljen znamenita slovenska osebnost.

Tej najboljšeje razpravi, ki ima dodano celotno bibliografijo Lipoldovih razprav in člankov, sledi razprava Janeza Strnada Kako je Jožef Stefan odkril zakon o sevanju. Z delom dveh tujih strokovnjakov na naših tleh se ukvarjata Vladimir Murko, ki je napisal razpravo Resslerovi načrti za izkoriščanje vetrne energije, in Aleksander Poznik, ki je prispeval razpravo Osnovne Paracelsusove teze in njegovo bivanje v Ptujju. Iz zgodovine slovenske medicine sta prispevka Avgusta Hribovskega o dr. Stefanu Kočvarju, piscu prve slovenske knjige z navodili za porodnice, in Edvarda Glaserja o dr. Evgenju Jaegerju. Jože Zadravec je pripravil nekaj fragmentov iz ljudske medicine v Sloveniji. Za naše bralce pa bo najverjetneje še posebej zanimiv prispevek Tineta Kurenta, ki piše o gradbenih predfabrikatih iz železarne na Dvoru pri Žužemberku, torej o izdelkih ene najstarejših slovenskih industrij.

Razmišljanja o ekološkem vprašanju je kot zaključno besedo v Zborniku napisal njegov urednik Fran Dominko.

Nelahko malo go je imel zgodovinar Bogo Grafenauer, ko je pripra-

iz izložbe

Ko dedek Mraz izbira, kaj bi svojim pridnim otrokom (to pa so zdaj ob koncu leta prav vsi) prinesel, gotovo ne more mimo najtrajnejšega in nedvomno zares najdragocenejšega darila — knjige. Odkar je slovenska knjiga tudi po ceni postala draga, je toliko primernejše darilo. A ker na današnji strani predstavljamo predvsem resnejše, poučne in priročne knjige, naj bo v tem okviru prostor za lahkotnejše knjige, namenjene predvsem mlajšim bralcem.

Ozri se bomo po tovrstni ponudbi Mladinske knjige, ki že v svojem nazivu nosi zapisan del svoje programske politike in usmerjenosti, to je izdajanja del, namenjenih mladim bralcem. Od vseh 193 naslovov v skupni nakladi 1.293.000 knjig, je kar 113 naslovov v skupni nakladi 665.000 knjig, namenjenih otrokom in mladim. Torej je v letošnji knjižni berzi zares kaj izbirati in izbrati.

Mlajšim so namenjene predvsem knjige iz zbirke Deteljica, Cicibanova knjižnica, Zlata ptica in Sončnica. Iz Deteljice omenimo predvsem knjigo Zgodbe ladijskega mačka Pelegrina, ki jo je napisala nizozemska pisateljica H. Laurey in zanjo prejela nagrado za najboljšo mladinsko stvaritev, ter E. Perocijeve knjigo pravilničnih zgodb Ajatuleja. Sploh so vse knjige iz te zbirke bogato ilustrirane, vsebinsko pa primeren bralni prehod od silkanic k bralno že zahtevnejšim besedilom.

V Cicibanovi knjižnici bo dedek Mraz lahko izbral knjige za otroke, stare od 8 do 13 let. Omembe sta vsekakor najbolj vredni slovenski knjižnici, in sicer Srebrni zvon, v kateri so zbrane pravilnice iz Loškega potoka in njegove okolice, ter zgodbe o dečku Smočku, ki jih je napisal P. Kavalir. V zbirki so zaradi povpraševanja ponovno natisnili slovitega Ostržka C. Collodija in zelo priljubljene Mehurčke O. Župančiča.

V Zlati knjižnici zasluži pozornost predvsem knjiga Drevo življenja. V nji so natisnjene izbrane pravilnice in pripovedi afriških narodov, kakor jih je zapisala M. Šircelj, ki je dlje časa živel v Afriki in se s tamkajšnjimi ljudmi in izročilom neposredno seznanila.

Za šolarje vseh razredov, ki morajo tudi po svoji šolski dožnosti pokukati v izbrane knjige, je gotovo najpotrebnejša Moja knjižnica, zbirka, v kateri izhajajo dela, ki so predpisana bodisi za obvezno čtivo ali jih morajo šolarji prebrati, če tekmujejo za bralno značko. Letos je zbirka dopolnila že 20. leto izhajanja, obogatila pa se je kar za 6 knjig. Ker smo nekateri na tej strani že predstavili, omenimo tokrat knjigo Spoštovani otroci D. Petroviča, ki naše bralce seznanja s srbskim ustvarjalcem pesmi in zgodb, Janeza Švajcerja knjigo Junak na kolcih, ki

prinaša pisateljeve spomine, dostikrat tudi bridke, a zato za življenjsko rast poučne, pa J. Kajzerja zbirko zgodb Mimo dnevnega načrta, v kateri nastopajo kot junaki šolarji nekdanje gimnazije. Za to delo je avtor prejel Levstikovo nagrado. Tu sta še Ta glavna Urša S. Rozmana, delo o dozorevaloči deklici, ki je že izšlo in si pridobilo lepo število bralcev, ter izbor pesmi našega partizanskega pesnika Kajuha. Zaradi velikega povpraševanja so v zbirki ponatisnili Menartove pesmi, Medvedka Puja, Pikiko in Tončka Tavčarjeve črtice Med gorami in Tovarišju Petra Grče. Knjig za osemletkarje torej več kot dovolj.

Za mladino od 12. do 16. leta in še čez izhajajo knjige v zbirki Sinji galeb, zbirki, ki je zares ni potrebno predstavljati, saj že od leta 1952 prihaja med našo mladino s pretehtanim izborom najboljših mladinskih del iz svetovne in domače književnosti. Vsebinske in avtorske pestrosti se ni odrekal tudi letošnji letnik, ki prinaša dvojce slovenskih in štiri tujih del. Slovensko leposlovje zastopata Slavko Pregel s knjigo Geniji v dolgih hlačah in Marjan Rožanc s Pravilico. Medtem ko prvi na lahkoten in humoren način obravnava obdobje stopanja v zrelost, pa Rožanc izrisuje podobo otroštva in odrasčanja v predvojni Ljubljani z nostalgijo in nekaj grenčine. Fantje bodo z zanimanjem segli po knjigi Odarpi, Egiptov sin, v kateri poljska arktična raziskovalka A. in C. Centkiewicz opisujeta življenje Eskimov na mrzlem severu, deklice pa bo morda bolj pritegnila knjiga Ronja, razbojnikova hči, ki jo je napisala znana ustvarjalca Pike Noga-vičke A. Lindgren, še posebno zato, ker pripoved teče o ljubezni med dekletom in fantom iz dveh sovražnih razbojniških družin. Ljubitelji fantastike pa imajo na voljo knjigo Odisej in zvezde O. Hofmana.

Vsem mladim, tudi tistim, ki jih bremenijo desetletja, je pa v njih čuteče srce in prebujen duh, je namenjena čudovita knjižica, ki je izšla v zbirki Biseri (prav mednje zares sodi), to je knjiga francoskega pisatelja Saint-Exuperyja Mali princ, poetična pravljica, polna lirike in filozofije, delo, ki se ga pravzaprav nikoli ne naveličaš brati.

MIM

vil izbor znanstvenih razprav našega znanega zgodovinarja Milka Kosa. Njegovo delo je obsežno in razvejeno tudi na področju, kjer se je Kos še posebej uveljavil, to je pri raziskovanju srednjega veka na slovenskem ozemlju. Urednik je izločil obsežno študijo in razpravo o slovenski kolonizaciji (delo bo enkrat menda ugodilo beli dan v samostojni knjižni obliki), nato pa v izbor vključil razprave s takšnimi temami, ki so za našega zgodovinarja tudi značilne, hkrati pa knjigo tematsko zaokrožajo. Tako knjigo Srednjeveška zgodovina Slovencev uvajajo tri razprave o zgodovini Slovencev in znanosti o nji, nato sledijo pomembne razprave o začetkih slovenske pismenosti, predvsem temeljni in do danes še neprepreženi Kosovi študiji o freisinskih spomenikih, nadalje slede prispevki o srečanjih in stikih slovenskih kolonistov z Vlaji, torej raziskuje kontinuiteto med antiko in srednjim vekom v zgodovini Slovencev. Najobsežnejši je sklop razprav, v katerih Kos raziskuje obdobje od nastanka kneževine Karantanije do konca celjskih grofov. Zadnji del predstavljajo prispevki iz krajevne in gospodarske zgodovine, med njimi velja opozoriti na prispevek Ustanovitve Novega mesta, ki je pomemben tudi zaradi tega, ker je z njim Kos potrdil tezo, da so srednjeveška mesta nastajala na osnovi prejšnjih naselij, ne pa povsem na novo.

Knjigo zaključujejo bibliografski pregled del Milka Kosa ter Grafenauerjeva zapisa o življenju in delu tega našega zgodovinarja ter pripombe h Kosovim razpravam o srednjeveški kulturi, družbeni in politični zgodovini Slovencev.

M. MARKELJ

Udomačeni c 64

Vrh računalniške plime in mrzlice, ki sta pred leti tako silovito zajela našo domovino in zatekla popolnoma nepripravljene šole, založbe in vse ostale, sta že mimo in na računalništvo gledamo dosti bolj strnjeno in v okviru lastnih resničnih potreb in možnosti. Hkrati pa je mikro računalnik postal tudi pri nas to, kar je že v mnogih drugih državah — vsakdanja naprava, ki enako dobro služi igri, razvedrilu kot učenju in resnim nalogam. Postal je del našega vsakdanjika kot kolo, če uporabimo to primerjavo; in kot vožnje s kolesom se mora dandanašnji otrok naučiti tudi ravnanja z njim. To niti ni težko, saj je na voljo že precej primernih knjig, da o računalniških šolah in krožkih ter klubih sploh ne govorimo.

Državna založba je pripravila že nekaj knjig, namenjenih najmlajšim, ki se žele seznaniti z mikro računalnikom. Izdala je knjigo o priljubljenem Sinclairjevem računalniku mavrici,

knjigo Preprosto programiranje v bazu in Spoznavanje mikro računalnik. Tem vrem se je pred kratkim pridružila še četrta, in sicer prevod angleškega otroškega priročnika za zelo razširjeni in priljubljeni računalnik Commodore 64, ki ima tudi pri nas veliko pristašev. Založba ga je izdala pod naslovom Commodore 64 za mlade in najmlajše.

Avtor John Dewhirst je knjigo zasnoval kot priročnik za vse tiste, ki o računalniku vedo le malo ali nič in bi se radi toliko spoznali z njim, da bi jim ne bil več skrivnostna naprava, prvenstveno pa je knjiga namenjena otrokom in so njim prilagojeni besedilo in številne slikovne ponazoritve.

Vsebinska je razdeljena na pet poglavij. Otrok se najprej seznanja s tipkovnico in z namenom vseh vrst tipk, od krmilnih do znakovnih, nato ga knjiga uvaja v delo z računalnikom kot pisalnim strojem, kalkulatorjem, pomnilnikom in shranjevalcem podatkov. Sledi že višja stopnja spoznavanja, in sicer pisanje najpreprostejših programov ter nato osnovni podok o slikanju z barvami, uporabi funkcijskih tipk in ure realnega časa, ki je vgrajena v Commodore 64. Knjigo zaključuje poglavje Kje je kaj, v katerem so navedeni osnovni viri in literature (vključno slovensko) in slovarček ukazov, stavkov, funkcij, operatorjev in znamenj.

Ker uradni Commodorejev priročnik, ki ga kupec dobi pri nakupu računalnika Commodore 64 ne slovi kot najbolj pregleden in razumljiv, je knjižica Commodore 64 za mlade in najmlajše zares dobrodošla. Po nji bo rad polistal tudi odrasel bralec, ko bo z nič znanja sedel pred računalnik.

M. MARKELJ

KOMENTAR

Kakor koli obrabamo in si ogledujemo slovensko knjižno proizvodnjo, zaman iščemo v nji eno od temeljnih knjig, ki si jih prej ali slej moramo omissiti in izdati vsak kulturno razvit narod — mislim na veliko splošno enciklopedijo. Slovenci smo zanka se vedno brez nje, kar je po svoje skoraj nerazumljivo, če namreč vemo, da Jugoslavija uživa v svetu dokajšen ugled, saj imamo natisnjene številne obsežne splošne ter posebne enciklopedije. Vendar so v srbohrvaškem jeziku, ki je kljub razširjenemu »znajhu« tega jezika pri Slovencih še vedno dokaj velika ovira, ko gre za iskanje natančnih in znanstveno neoporečnih informacij, kakršne pač nudijo dobre enciklopedije.

Te temeljne knjige torej nimamo, vendar pa to nikakor ne pomeni, da smo na leksikografskem področju povsem nerazviti in reveži. Prav po zahtevi Cankarjeve založbe, ki je poskrbela za izid prenekaterega enciklopedična priročnika in temu podobnih knjig, nastaja zelo zanimiva knjižna

Knjižna (ne)razvitost

zbirka, ki bi ji lahko malce šegavo rekli »zdruzena enciklopedija«. To je zbirka malih leksikonov Cankarjeve založbe, ki že nekaj let prihajajo redno na naš knjižni trg in teši tovrstno žejo. Da takšne knjige slovenski bralec potrebuje, dokazujejo mnogi od teh malih leksikonov, ki so ponatisnjeni že v drugo in celo v tretje.

Cankarjeva založba je zbirko začela s tremi leksikoni s področja naravoslovnih ved, in sicer je po predlogi nemške založbe Herder priredila slovenske izdaje Kemije, Biologije, Fizike. Nato so sledili leksikoni, kjer so domači strokovnjaki nastopili tudi kot sestavljalci in ne več kot zgolj prirejalci, zbirka pa je z leksikoni Družboslovje, Okolje, Slovenska književnost in z nedolgo tega izdanim leksikonom Slovenska krajevna imena postajala vse bogatejša. Ko se na knjižni polici

družijo vse te priročne in v vsakdanjem delu šolarjev, študentov pa vseh ostalih, ki širijo svoje splošno znanje in ga potrebujejo v vsakdanjem delu, potrebne knjige, nastaja »zdruzena en-

M. MARKELJ

OBRAZI

OBRAZ V OGLEDALU

Človek roma po slovenskih deželah, malodušen klone glavo in žalostno je njegovo srce. Narod, enkrat blagoslovljen, devetkrat obsojen, kako si živel, kaj si doživel? Tvoja dolga povest je povest o siromaku betežnem, ki vstaja, vstati ne more. Kolikor je dolin in kotlin po teh lepih deželah, ne držale bi vse tiste krvi, ki je bila tod prelita, in koliko je bo še prelita! Komaj si stopil na svet, si bil, ti narod suženjev, suženj med narodi. Otrok si bil, pa že suženj! Psovka ti je nauk delila, palica tu ga je vtepala...

IVAN CANKAR

Sedemdeset in še kakšno leto po tem, ko je Ivan Cankar v Kurentu, starodavni pripovedki, kakor jo je sam imenoval, napisal gornje besede, sem romal po slovenskih deželah. Kurentove stopinje so me vodile po dolini Krke pa preko Gorjancev v dolino Kolpe, v Zasavje, na kočevsko planoto in v trebanjsko dolino. Res je, to je le majhen del te naše male slovenske domovine, vendar v petih letih, kolikor je trajalo moje romanje, se je v meni tkal obraz, ki bi ga lahko obesil v vsak njen še tako skriti kot. To je obraz njenega človeka, njegovih rojstev, upanj in prizadevanj, razočaranj, spoznanj in staranj. Moj in tvoj obraz.

»Komur je dano videti, bo videl,« je bil moj moto, ki me je vodil po preprostih kmečkih dvoriščih, sajastih kuhinjah, skromnih, vendar urejenih izbah, polnih domačnosti in slutenj o pradačnem življenju. In preko mojih vrstic so spregovorila stotera usta in prav toliko src se je odprlo, da bi pokazalo podobo svoje duše. Mnoga usta so že za vedno umolknila, mnoga srca za vedno zaostala. Zato mi ni žal, da sem ukradel tisti trenutek, ko so se odprla, in globoko pokal vanje.

Pred nami je novo leto. Ponavadi takrat človek preišči o prihodnosti, upira pogled naprej. Jaz pa si ne morem kaj, da se ne bi spominjal starca, ki je pri osmih križih in pol, priklenjen na

posteljo in telesno šibak, kot v daljnje sanje zazrt pripovedoval o svoji mladosti. V staro Avstro-ogrsko, staro Jugoslavijo, drugo svetovno vojno in težke in lepe čase po njej je bilo razpeto njegovo življenje, smodnik in kri strelskih jarkov prve svetovne vojne je šel mimo njega, pa se je pobral, ujetništvo, trpljenje, lakota, bolezn, vse ga je tlačilo, pa se je pobral, gospodarske stiske med vojnama in po njej so ga metale iz negotovosti v negotovost, pa se je pobral. Sarost ga je vrgla na posteljo in ve, da se ne bo več pobral. Pa ga to ne muči. Spoznal je življenje in razumel njegov zakon. Ure in ure pripoveduje o svojem življenju meni in zbranim vnukom in pravnukom, iz njegovih ust vre slovenska beseda, vezana v verze, ki jih je stkal bogsigavedi kateri samouki pesnik. Pripoveduje pesmi, ki mu jih je ponavljala babica, ki jih je slišala od svoje babice. Ve, da je v njih življenje ljudi, ki so že davno mrtvi, da se preko njega pretaka v njegove potomce. Morda je že zdavnaj zatisnil oči tam v kmečki izbi v Biški vasi, že takrat pa sem slutil, da je z življenjem spravljen. Drugim je dal vero v življenje.

Ne morem si kaj, da se ne bi spominjal borca, partizana, ki je, težko ranjen, v grmovje zarit odtakal svoj življenjski sok, okoli njega pa so topotali težki okupatorjevi škornji. Preživel je, ker je imel vero v življenje, in morda še živi tam nekje pri Kostanjevici, morda nekoliko zagrenjen, ker se vsi ideali, za katere se je boril, še niso uresničili, pa vendar mu ni žal, da je pretakal svojo mlado kri. Ohranil je vero v življenje.

Ne morem si kaj, da se ne bi spominjal stark, s katerimi sem se pogovarjal v Rožnem dolu, Sentjerneju, v desetih naših vasi in zaselkov. Rodile so po deset in več otrok, pa so na starost ostale same in betežne. Mladost je minila v delu in samoopovedovanju, sad njihovega telesa pa je odtel v svet. Pa jim ni žal. Tako je življenje in one so ga dale v obilju.

Se in še bi lahko našteval: kmete, prvoborce, matere, rokodelce, ljudske umetnike, invalide, posebežne, predvsem pa starce. »Preveč jih je,« so rekli nekateri. »V mladosti je življenje, tam kipi in se burka, tja se ozri! Mene pa je le bolj privlačila mirna gladina starosti. Mirna gladina — kakšna prevara! Nešteto viharjev jo je tolklo, preden se je umirila. In pod njo še vedno tli spomin na te viharje, spomin, ki je vreden, da ga ohranimo. Kajti tudi zaradi teh viharjev smo mi danes takšni, kot smo, če pa jih poznamo, bomo boljši tudi jutri.

Tanek je led, ki v teh zimskih časih kdaj pa kdaj prekrije našo krasotico Krko, tanka je skorja, ki loči življenje in smrt, in tanka je tista, na kateri stojiš, človek, in tehtaš dobro in slabo. Živimo v težkih časih, tako pravimo, moji obrazi pa so me naučili, da je vedno bilo tako. Vedno so stali na tej tanki skorji življenja, pa so vztrajali kljub stiskam in pritiskom, vztrajali so v dobrem in slabem in vztrajajo v starosti, z vero v življenje na pragu smrti. Vztrajali so in hoteli ostati človek, in to me pred tem novim letom in vsemi, ki so nam še usojena, navdaja z upanjem in zadoščanjem. Bi ne bilo prav, da bi bili tudi sedaj, v kriznih časih, taki mi vsi, na vseh ravneh in položajih, da bi bil naš vzor ČLOVEK in da bi imeli mi vsi smisel in pogum razumeti sočloveka?

TONE JAKŠE

SODELUJTE Z NAMI!

Dragi bralci, ponovno se zatekamo k vam po pomoč, da nam pomagate oblikovati takšen Dolenjski list, da bo čim boljše opravil svojo nalogo, hkrati pa vam bo po vsebini, pestrosti, prijemih in drugem čim bolj pri srcu. Prosimo vas, da izpolnite spodnji anketni list in ga pošljite na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Germova 3, 68000 Novo mesto, s pripisom ANKETA. (Izpolnjeni vprašalnik lahko pošljete hkrati z nagradno križanko v isti ovojnici, vendar pripišite k označbi KRIZANKA tudi označbo ANKETA). Izpolnjevanje ankete ni težko, v glavnem boste samo obkrožili ustrezen odgovor, le v nekaj rubrikah boste po lastnem premisleku zapisali nekaj besed.

In še to. Da se ne boste povsem zaman trudili z izpolnjevanjem, smo pripravili nekaj lepih nagrad, ki jih bomo izžrebali, in sicer bomo podelili 3 denarne nagrade: 1. nagrada 5.000 din, 2. nagrada 3.000 din, 3. nagrada 2.000 din, 3 celoletne naročnine na Dolenjski list in nekaj knjižnih nagrad. Samo zaradi tega vas prosimo, da izpolnite tudi gornji del ankete z osebnimi podatki. Kdor želi ostati anonimen, mu seveda tega ne branimo, le za žrebanje ne more priti v poštev. Odgovore obkrožite po svojem resničnem mišljenju. Žreb ne gleda na hvalo ali kritiko.

ANKETA

Ime in priimek .....

Naslov .....

Občina .....

Poklic (izobrazba) .....

Starost .....

1. Dolenjski list (DL) berete:	redno	
	občasno	
2. Časopis dobivate:	kot naročnik	
	kupujem ga	
	sposodim si ga	
	v službi	
3. Kakšen je po vaši oceni DL?	odličen	
	dober	
	slab	
4. Kakšna je po vaši oceni Priloga?	odlična	
	dobra	
	slaba	
5. Obseg časopisa je:	prevelik	
	pravšen	
	premajhen	
6. Fotografij je v časopisu:	preveč	
	dovolj	
	premalo	
7. Reklamno-propagandnih prispevkov je:	preveč	
	dovolj	
	premalo	
8. Novinarski prispevki so na splošno:	predolgi	
	pravšnji	
	prekratki	
9. Berete knjižna poročila v Prilogi?	da	ne
10. Vas DL dovolj obvešča o dogajanju v:		
vašem kraju	da	ne
občini	da	ne
regiji	da	ne
11. Pisanje novinarjev je:		
objektivno	da	ne
razumljivo	da	ne
pogumno	da	ne
kritično	da	ne
senzacionalistično	da	ne
suhoparno	da	ne
jezikovno dobro	da	ne
12. Obkrožite, kako vas zanimajo prispevki s področij:		
gospodarstva	— zelo, srednje, malo, nič	
kmetijstva	— zelo, srednje, malo, nič	
politike	— zelo, srednje, malo, nič	
kulture	— zelo, srednje, malo, nič	
športa	— zelo, srednje, malo, nič	
kriminala	— zelo, srednje, malo, nič	
zanimivosti iz sveta	— zelo, srednje, malo, nič	
domače zanimivosti	— zelo, srednje, malo, nič	
praktični nasveti	zelo, srednje, malo, nič	
13. Kratke bodice (Ena gospa, Treb. iveri in podobno) so:		ne
preostre	da	ne
premile	da	ne
potrebne	da	ne
14. Kaj bi vi izločili iz DL?		
.....		
15. Kaj bi novega vključili v DL?		
.....		
16. Časopisu bi se odpovedali zaradi:		
previsoke cene		
neredne dostave		
slabega pisanja		
premajhnega obsega		
17. Druge vaše pripombe		
.....		
.....		